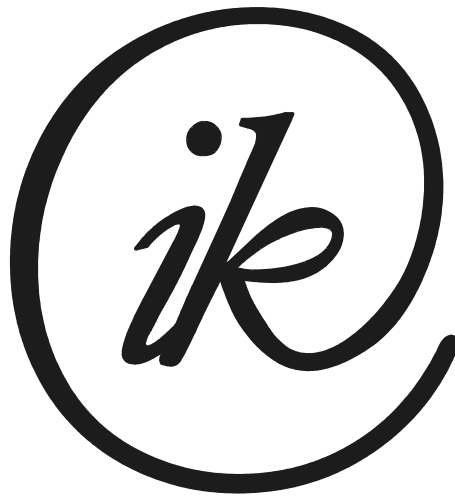

**Eötvös Loránd Tudományegyetem
Informatikai Kar**

Tanulmányi és Vizsgaszabályzat

**Az Eötvös Loránd Tudományegyetem
Informatikai Kar
Tanulmányi és Vizsgaszabályzata**

Jogszabályok szövegével egységes szerkezetben

Felelős kiadó:

Dr. Kozma László dékán

Informatikai Kar

Cím: 1117 Budapest, Pázmány Péter sétány 1/c.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 120

Telefon: 381-2139

Fax: 381-2140

Internet: www.inf.elte.hu

A szabályzat utolsó módosítása:

Budapest, 2004. április 20.

Tördelés:

Hundzsa Hajnalka

Nyomda:

Publicitás Print Kft.

<http://www.publicitas.hu/>

BEVEZETÉS

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem (a továbbiakban: Egyetem) Informatikai Karának Tanácsa (a továbbiakban: Kari Tanács) a Kari Hallgatói Önkormányzat egyetértésével, a felsőoktatásról szóló - többször módosított - 1993. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Ftv.), a tanári képzés követelményeiről szóló 111/1997. (VI.27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: TR), a felsőoktatási tanulmányi pontrendszer (kreditrendszer) bevezetéséről és az intézményi kreditrendszerek egységes nyilvántartásáról szóló 200/2000. (XI.29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: KR, Kreditrendelet), a felsőoktatási intézmények képzési és fenntartási normatív finanszírozásáról szóló 120/2000. (VII.7.) Korm. rendelet (a továbbiakban: NFR), a fogyatékossgal élő hallgatók tanulmányainak folytatásához szükséges esélyegyenlőséget biztosító feltételekről szóló 29/2002. (V. 17.) OM rendelet (a továbbiakban: FR), a külföldiek magyarországi és a magyarok külföldi felsőfokú tanulmányainak egyes kérdéseiről szóló 157/2001. (IX. 12.) Korm. rendelet (a továbbiakban: KülfR.), a szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény oktatást érintő rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 47/2001. (XII. 29.) OM rendelet (a továbbiakban: SR), továbbá a felsőoktatási alapképzési szakok képzési követelményeinek a kreditrendszerű képzéshez illeszkedő kiegészítéséről szóló 77/2002. (IV. 13.) Korm. rendelet (a továbbiakban: KK) és az Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata (a továbbiakban: "ETVSz", ill. "-") alapján, a tanulmányi és vizsgarend kari szabályait a következőképpen határozza meg.

Ftv 88. §

A hallgatók tanulmányi és vizsgarendjét a felsőoktatási intézmény (...) (a felsőoktatási) törvény keretein belül, szabályzatban maga állapítja meg.

I. ÁLTALÁNOS RÉSZ

A SZABÁLYZAT HATÁLYA

1. §

(1) A jelen szabályzat hatálya kiterjed a doktori képzés kivételével valamennyi, az Egyetemen folyó, hallgatói jogviszonyt eredményező képzésre, a képzésben részt vevőkre és a képzések lebonyolításában részt vevő foglalkoztatottakra.

(2) A jelen szabályzat az esti és levelező tagozatos hallgatók tanulmányi és vizsgaügyeire - ha jogszabály külön nem rendelkezik - értelemszerűen alkalmazandó.

(3) A jelen szabályzat hatálya kiterjed továbbá a vendéghallgatókra (más felsőoktatási intézmények hallgatóira, lásd ETVSz 25. §) az Egyetemen folytatott tanulmányaik esetében.

(4) A külföldi hallgatókra vonatkozóan a jelen szabályzatot annak 5. számú mellékletében foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

Ftv 103. §

(1) A külföldiek felvételére, jogállására és hazai felsőoktatási intézményben való tanulmányaira (...) (a felsőoktatási) törvény rendelkezéseit kell alkalmazni, kivéve, ha jogszabály vagy nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik.

(2) A külföldi hallgatókra vonatkozó részletes szabályokat a felsőoktatási intézmény Szabályzatban állapítja meg.

(1) A jelen szabályzat (IKTVSz) hatálya kiterjed az Informatikai Kar (a továbbiakban: Kar) által gondozott hallgatói jogviszonyt eredményező képzésekre, a doktori képzésben részt vevők kivételével az Eötvös Loránd Tudományegyetem Informatikai Karán tanulmányokat folytató hallgatókra és az oktatási folyamatban részt vevő foglalkoztatottakra.

(2) A jelen szabályzat hatálya kiterjed más felsőoktatási intézmények hallgatóira, mint vendéghallgatókra a Karon folytatott tanulmányaik esetében.

(3) Amennyiben a hallgató egy időben más karon/intézményben is folytat tanulmányokat (például közös képzés, részképzés keretében), akkor az adott kar/intézmény előírásait (tanterv, tanulmányi és vizsgaszabályzat) is meg kell tartania.

ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK

2. §

A jelen szabályzatban és a szabályzat alkalmazása során használatos fogalmakat azok meghatározásával együtt a szabályzat 7. számú melléklete tartalmazza.

KARI SZABÁLYZAT

3. §

(1) A kari tanácsok a jelen szabályzat előírásai és felhatalmazásai alapján kari tanulmányi és vizsgaszabályzatot (a továbbiakban: kari szabályzat) alkotnak.

(2) A kari szabályzatokat, elfogadásukat, módosításukat követően 15 napon belül meg kell küldeni az Egyetem főtitkárának, aki a rektor által átruházott törvényességi felügyeleti jogkörében eljárva megvizsgálja és azokat törvényességi aggály - jogszabályba, egyetemi szabályzatba ütközés - esetén javaslatával együtt az Egyetemi Tanács soron következő ülésére terjeszti be.

TANULMÁNYI ÉS VIZSGAÜGYEKBE ELJÁRÓ SZERVEK

4. §

(1) Tanulmányi és vizsgaügynek minősül a hallgató tanulmányaival, a hallgatói és szakos jogviszonyával, a szakok tantervével és képzési tervével kapcsolatos valamennyi ügy.

(2) A hallgatói jogviszonnyal, a hallgató tanulmányi és vizsgaügyeivel kapcsolatos határozatokat a hallgató leckeönkönyvébe és a tanulmányi nyilvántartásba be kell jegyezni.

(3) Ha a tanulmányi és vizsgaügyben hozott határozat alapjául szolgáló sérelemmel összefüggésben a hallgató további hátrányt szenvedett el, akkor a határozatnak ki kell térnie ennek orvoslására is.

5. §

(1) Hallgató által kezdeményezett tanulmányi ügyekben - a kreditátvitel kivételével - a következő szervek járnak el az Egyetem kárain:

- a) első fokon a Kari Tanulmányi Bizottság (lásd ETVSz 6. §);
- b) másodfokon a Hallgatói ügyek Felülbírálati Bizottsága (lásd ETVSz 10. §(1) bekezdés).

(2) Kreditátviteli ügyekben - az Ftv 34.§ (5) bekezdés és a KR 2. § (1) bekezdés előírásaival összhangban - a következő szervek járnak el:

- a) első fokon a Kari Kreditátviteli Bizottság (lásd ETVSz 7. §);
- b) másodfokon a Hallgatói ügyek Felülbírálati Bizottsága (lásd ETVSz 10. §(2) bekezdés).

(3) Nem vehet részt a másodfokú eljárásban az, aki az elsőfokú határozat meghozatalában részt vett.

(1) Jelen szabályzatban meghatározott esetekben első fokon egyes jogkörök a szabályzatban meghatározott módon átruházhatóak. Ezen átruházott jogkörökről szóló döntést a kari tanulmányi osztályra is továbbítani kell. A tanulmányi osztály erről tájékoztatja az érintett hallgatókat.

A KARI TANULMÁNYI BIZOTTSÁG

Ftv 89. §

(1) A hallgatók tanulmányi és vizsgaügyeiben egyaránt a felsőoktatási intézmények járnak el. Az első fokon eljáró intézményi testületben ötvényszázalékos hallgatói részvételt, szavazati joggal biztosítani kell.

6. §

(1) Az Egyetem minden hallgatója az illetékes Kari Tanulmányi Bizottsághoz fordulhat, ha véleménye szerint valamely tanulmányi és vizsgaügyének intézése nem jogszabály vagy a szabályzat előírásai szerint történt.

(2) A Kari Tanulmányi Bizottság jár el első fokon minden olyan tanulmányi ügyben, amelyet jogszabály vagy szabályzat nem utal más szerv hatáskörébe.

(3) A Kari Tanulmányi Bizottság a kari szabályzatban meghatározott létszámú testület, amelynek tagjai felét a kari hallgatói önkormányzat delegálja. A Kari Tanulmányi Bizottság oktató tagjait a kar szabályzat rendelkezései szerint választják ki. A kari tanulmányi bizottsági tagság időtartamáról a kari szabályzat rendelkezik.

(4) A Kari Tanulmányi Bizottság oktatói tagjainak megbízatása megszűnik:

- a) lemondással;
- b) a kari szabályzatban meghatározott módon történő visszahívással;
- c) az oktató közalkalmazotti jogviszonyának megszűnésével;
- d) a tag megbízatásának lejártakor.

(5) A Kari Tanulmányi Bizottság hallgatói tagjainak megbízatása megszűnik:

- a) lemondással;
- b) a kari szabályzatban meghatározott módon történő visszahívással;
- c) a hallgatói jogviszony megszűnésével;
- d) a hallgatói jogviszony szünetelésével;
- e) a tag megbízatásának lejártakor.

(6) A Kari Tanulmányi Bizottság elnökének személyéről a kari szabályzatok rendelkeznek.

(7) A Kari Tanulmányi Bizottság az általa meghatározott ügyekben hatásköreit átruházhatja a Kar vezetőjének tanulmányi (oktatási) helyettesére (a továbbiakban: oktatási vezetőhelyettes), illetve a kari hivatal tanulmányi (oktatási) ügyekért felelős vezetőjére (a továbbiakban: tanulmányi osztályvezető).

(8) A Kari Tanulmányi Bizottság saját ügyrendje szerint működik, melyet a kari tanács hagy jóvá. Az ügyrendben rendelkezni kell különösen az ülések gyakoriságáról, a Kari Tanulmányi Bizottság határozatképességéről, a határozathozatal rendjéről, a hatáskörök átruházásának módjáról.

(9) A Kari Tanulmányi Bizottság köteles kikérni a tanszékek, tanszékcsoportok, intézetek véleményét, ha döntésével az érintett oktatási szervezeti egységekre kötelezettség hárul, vagy ha a döntéshez szakértelmük szükséges. A kari szabályzatok meghatározhatják azokat az eseteket is, amikor az előzetes vélemény kikérése nem szükséges.

(10) Az elsőfokú határozatot a kari tanulmányi hivatal, osztály, csoport (a továbbiakban: kari tanulmányi hivatal) írásba foglalja és

azt a hallgató, valamint a (9) bekezdésben meghatározott esetben az érintett oktatási szervezeti egység részére a döntéstől számított 8 munkanapon belül megküldi.

(1) A Kari Tanulmányi Bizottság (továbbiakban: TB) elnöke az oktatási dékánhelyettes, aki akadályoztatása esetén a TB oktatói tagjai közül helyettest állíthat.

(2) A Kari Tanulmányi Bizottság tagjai a Kari Tanács által a Tanács mandátumának lejártáig választott oktatók és a szavazati joggal rendelkező oktatókkal megegyező létszámban a Kari Hallgatói Önkormányzat által, saját mandátumának idejére választott hallgatók.

(3) A TB hatásköreit vagy azok egy részét átruházhatja az oktatási dékánhelyettesre vagy a Tanulmányi Osztály vezetőjére.

(4) A TB-ben szavazással történő döntés esetén egyenlő szavazatarány esetében az elnök szavazata dönt.

(5) Bármely hallgató vagy oktató a TB-hez fordulhat, ha véleménye szerint valamely tanulmányi vagy vizsgaugy intézése nem a szabályzatnak megfelelően történt.

(6) A TB vagy a TB hatáskörében a 6. § (3) pont alapján eljáró személy köteles kikérni az érintett tanszék véleményét olyan ügyek elbírálásában, amelyekhez a tanszék szakértelme szükséges, vagy ha döntésével a tanszékre feladatot hárít.

(7) A döntésekről a hallgatót a döntéstől számított 8 munkanapon belül írásban kell értesíteni.

(8) A TB működését az általa elfogadott ügyrend szabályozza. Az ügyrendnek tartalmaznia kell a TB összehívásának módját, gyakoriságát, a benyújtott kérvények ügyében a döntéshozatal határidejét, a határozatképesség feltételeit, az ügyekről való előzetes tájékoztatás módjait. A TB ügyrendjét a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat mellékleteként kell kezelni, hozzáférhetőségét minden hallgató és oktató számára biztosítani kell, legalább a Kar honlapján való közzététellel.

(9) A Kari Tanulmányi Bizottság gyorsított eljárásban jár el, ha a kar valamely polgárának tanulmányi ügyében a jogorvoslat késedelme méltánytalanul nagy hátrányt okozna.

A KARI KREDITÁTVITELI BIZOTTSÁG

KR 2. §

(1) (...) Az ismeretanyag egyezésének mértékét az intézmény (kar) erre a célra létrehozott kreditátviteli bizottsága vizsgálja meg. (...)

7. §

(1) Az átjárhatóság koordinálására, valamint az ismeretanyagok egyenértékűségének vizsgálatára a kari szabályzatokban meghatározott összetételű Kari Kreditátviteli Bizottságok működnek. A kari szabályzatok rendelkeznek a bizottság tagjainak megbízási időtartamáról.

(2) A Kari Kreditátviteli Bizottságban a kari szabályzatokban szabályozott módon biztosítani kell a megfelelő hallgatói képviseletet.

(3) A Kari Kreditátviteli Bizottság oktatói tagjait - a szakokért felelős szervezeti egységek vezetőinek, hallgatói tagját (tagjait) a kari hallgatói önkormányzat javaslatai alapján - a Kar vezetője bízza meg és menti fel.

(4) A Kari Kreditátviteli Bizottság oktatói tagjainak megbízása megszűnik:

- a) lemondással;
- b) a kari szabályzatban meghatározott módon történő visszahívással;
- c) az oktató közalkalmazotti jogviszonyának megszűnésével;
- d) a tag megbízásának lejártakor.

(5) A Kari Kreditátviteli Bizottság hallgatói tagjainak megbízása megszűnik:

- a) lemondással;
- b) a kari szabályzatban meghatározott módon történő visszahívással;
- c) a hallgatói jogviszony megszűnésével;
- d) a hallgatói jogviszony szünetelésével;
- e) a tag megbízásának lejártakor.

(6) A Kari Kreditátviteli Bizottság maga választja meg elnökét a tagjai közül, az elnök megbízólevelét a Kar vezetője adja ki.

(7) Az elnöki megbízás megszűnik:

- a) lemondással;
- b) a tagsági megbízás megszűnésével;
- c) a Kari Kreditátviteli Bizottság elnököt visszahívó határozatával.

8. §

(1) A Kari Kreditátviteli Bizottság az ügyrendjét maga alkotja meg és azt a Kari Tanácshoz az elfogadásától számított 8 munkanapon belül be kell nyújtani jóváhagyásra.

(2) A Kari Kreditátviteli Bizottság a hallgató írásbeli kérelmében foglaltak, a vonatkozó jogszabályok, egyetemi és kari szabályzatok alapján dönt az egyenértékűségről.

(3) A Kari Kreditátviteli Bizottság azon szakok esetében rendelkezik döntési joggal, amely szakokért a kar vagy a kar valamely oktatási szervezeti egysége a felelős.

(4) A Kari Kreditátviteli Bizottság - intézményközi megállapodás hiányában - köteles kikérni a kérelemmel érintett tanulmányokért szakmailag felelős oktatási szervezeti egység(ek) véleményét.

(5) A Kari Kreditátviteli Bizottság a kérelemről a benyújtásától számított 1 hónapon belül dönt.

(6) Az elsőfokú határozatot a Kari Kreditátviteli Bizottságrírásba foglalja, és azt a hallgató, illetve az érintett oktatási szervezeti egység

részére a döntéstől számított 8 munkanapon belül megküldi.

- (1) A Kari Kreditátviteli Bizottságban biztosítani kell a hallgatók képviselését.
- (2) A Kari Kreditátviteli Bizottság oktató tagjait a Kari Tanács választja.
- (3) A Kari Kreditátviteli Bizottság hallgató tagjára a Kari Hallgató Önkormányzat tesz javaslatot.
- (4) A Kari Kreditátviteli Bizottság oktatói tagjainak megbízatása négy évre, a hallgatói tag megbízatása két évre szól és megismételhető.
- (5) A kreditátviteli kérelmeket a Kreditátviteli Bizottság elnökéhez kell benyújtani.
- (6) Az adott félévre vonatkozó kurzusfelvétel során felvett tantárgyakra vonatkozó, a szorgalmi időszak első hetében benyújtott kreditátviteli kérelmekről (lásd 58. §(2) pont) a Kari Kreditátviteli Bizottság a szorgalmi időszak második hetének végéig dönt.

AZ EGYETEMI KREDITÁTVITELI BIZOTTSÁG

9. §

- (1) Az Egyetemi Kreditátviteli Bizottság feladata az intézményközi együttműködések és az Egyetemen belüli egyeztetések szervezése.
- (2) Az Egyetemi Kreditátviteli Bizottság elnöke az oktatási rektorhelyettes, tagjai a karok vezetői (megbízottjaik), illetve az Egyetemi Hallgatói Önkormányzat elnöke által kijelölt 1 hallgató.
- (3) Az Egyetemi Kreditátviteli Bizottság oktatói tagjainak megbízatása hivatali idejükre, hallgatói tagjának megbízatása két évre szól.
- (4) A hallgatói tag megbízatása megszűnik:
  - a) a megbízatás lejártával;
  - b) a hallgatói jogviszony megszűnésekor vagy szünetelésekor;
  - c) lemondás esetén;
  - d) az Egyetemi Hallgatói Önkormányzat elnöke által történő visszahíváskor.
- (5) Az Egyetemi Kreditátviteli Bizottság tagjainak megbízólevelét, illetve a megbízatás megszűnését megállapító okiratot a rektor adja ki.
- (6) Az Egyetemi Kreditátviteli Bizottság az ügyrendjét maga alkotja meg, és azt az Egyetemi Tanács hagyja jóvá.

A JOGORVOSLATI ELJÁRÁS

Ftv. 34.§

- (4) A hallgatónak joga van - a tanulmányi követelmények teljesítésére vonatkozó értékelés kivételével - a felsőoktatási intézmény

döntése, intézkedése vagy mulasztása (a továbbiakban: döntés) ellen a hallgatói jogviszonyára vonatkozó rendelkezések megsértésére hivatkozással felülbírálati kérelemmel élni, az intézményi Szabályzatban meghatározott eljárás keretében.

(5) A hallgató a felsőoktatási intézmény döntése ellen a közléstől, ennek hiányában a tudomásra jutástól számított 15 napon belül nyújthat be kérelmet. A kérelem tárgyában, a Szabályzatban meghatározott eljárási rend szerint a rektor (...) által létrehozott bizottság jár el. A bizottság létszámáról, összetételéről a Szabályzat rendelkezik azzal a megkötéssel, hogy a bizottságban a hallgatói önkormányzat képviseletének mértéke egyharmad (...).

Ftv. 58.§

(2) Az intézmény vezetője - a (3) bekezdésben foglaltak kivételével - megsemmisíthet minden olyan döntést, határozatot, intézkedést, amely jogszabályt sért. (...)

ELTE SZMSZ

26.§

(2) A rektor - az Egyetemi Tanács döntéseinek kivételével - megsemmisíthet minden olyan döntést, határozatot, intézkedést, amely jogszabályt vagy egyetemi szabályzatot sért.

10. §

(1) A Kari Tanulmányi Bizottság által, vagy - átruházott hatáskörben - annak nevében hozott elsőfokú határozat ellen - a kézhezvételtől számított 15 napon belül - a hallgató vagy az érintett oktatási szervezeti egység vezetője a Kar vezetőjéhez benyújtott halasztó hatályú fellebbezéssel élhet. A kérelmet a kar vezetője az elsőfokú határozat meghozatalához kapcsolódó valamennyi irattal két munkanapon belül továbbítja az oktatási rektorhelyettesnek. A kérelemről a Hallgatói Fellebbviteli Bizottság 15 napon belül dönt.

(2) A Kari Kreditáviteli Bizottság döntése ellen a kézhezvételtől számított 15 napon belül a Kar vezetőjéhez benyújtott fellebbezéssel lehet élni. A kar vezetője az elsőfokú határozat meghozatalához kapcsolódó valamennyi irattal két munkanapon belül továbbítja az oktatási rektorhelyettesnek. A kérelemről a Hallgatói Fellebbviteli Bizottság 15 napon belül dönt.

(1) Az TB határozata ellen, valamint a 6. §(3) pont alapján átruházott hatáskörben hozott határozat ellen - a tanulmányi követelmények teljesítésére vonatkozó határozatok kivételével - a hallgató annak kézhezvételétől számított 15 napon belül fellebbezéssel élhet, amelynek halasztó hatálya van.

(2) A TB határozata elleni fellebbezést az ETVSZ 10. § (1) pontnak megfelelően a dékánhoz kell benyújtani. Az oktatási dékánhelyettes gondoskodik a fellebbezés elbírálásához szükséges valamennyi irat 2 munkanapon belüli csatolásáról.

(3) A Kari Kreditáviteli Bizottság határozata ellen a hallgató annak kézhezvételétől számított 15 napon belül fellebbezéssel élhet

(4) A Kari Kreditáviteli Bizottság határozata elleni fellebbezést az ETVSZ 10. § (2) pontnak

megfelelően a dékánhoz kell benyújtani. Az oktatási dékánhelyettes gondoskodik a fellebbezés elbírálásához szükséges valamennyi irat 2 munkanapon belüli csatolásáról.

MÉLTÁNYOSSÁG

11. §

A Kar vezetője a kari szabályzatban meghatározott esetekben felmentést adhat a szabályzat előírásai alól. A Kar vezetője méltányossági jogkörében eljárva csak a hallgató családi és életkörülményeit befolyásoló rendkívüli és okirattal bizonyított tények esetén, a Kari Tanulmányi Bizottság és az érintett oktatási szervezeti egység véleményére figyelemmel engedélyezheti a vizsgaidőszakon kívüli vizsga letételét.

(1) A kar vezetője méltányossági jogkörében eljárva felmentést adhat a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat határidőhöz és mennyiségi korlátozáshoz kapcsolódó pontjai alól, kivéve az elbocsátásnak az ETVSZ 19. § (2) a) pontjában és jelen szabályzat 19. § (1) bekezdésében foglalt eseteit.

II. A HALLGATÓI JOGVISZONY

Ftv. 27. §

(1) A felsőoktatási intézmény hallgatója a felsőfokú szakképzésben, a főiskolai és egyetemi szintű alapképzésben, a szakirányú továbbképzésben (...) részt vevő személy, függetlenül attól, hogy tanulmányait milyen oktatási formában végzi.

(2) A hallgató a felsőoktatási intézménnyel hallgatói jogviszonyban áll. (...)

(4) A felsőoktatási intézményekben a hallgatók - a hallgatói jogviszonyból származóan - egyéni és kollektív jogokat gyakorolnak.

Ftv. 29. §

(1) A diákigazolvány a hallgatói jogviszony fennállását tanúsító közokirat, amely

a) jogszabályban, illetőleg intézményi Szabályzatban meghatározott kedvezmények igénybevételére jogosít;

b) jogszabályban, illetőleg intézményi Szabályzatban vagy külső szervekkel való megállapodásban meghatározott jogok érvényesítését biztosítja;

c) jogszabályban, illetőleg intézményi Szabályzatban meghatározott információk tárolását szolgálja.

(2) A hallgató részére a diákigazolványt a beiratkozáskor kell kiállítani. A diákigazolvány típusait, valamint a diákigazolványra vonatkozó részletes szabályokat a Kormány rendeletben határozza meg.

12. §

A hallgató az Egyetemmel áll hallgatói jogviszonyban.

A HALLGATÓI JOGVISZONY LÉTREJÖTTE

Ftv. 27. §

(2) (...) A hallgatói jogviszony a beiratkozással jön létre (...)

13. §

(1) A hallgatói jogviszony létrejöttének előfeltétele az Egyetem valamely szakjára illetve - kiegészítő alapképzés keretében - a tanári képzésre önmagában történő felvétel vagy átvétel.

(2) A hallgatói jogviszony a hallgató első szakos jogviszonyának létrejöttével egyidejűleg jön létre.

FELVÉTEL, ÁTVÉTEL

Ftv. 32. §

(3) A hallgatók joga különösen

a) a felsőoktatási intézmény, továbbá a szak megválasztása.(...)

Ftv. 64. §

(2) (...) a felsőoktatási intézmények önkormányzati joga (...)

c) a költségvetési támogatásra is figyelemmel a felvehető hallgatók számának megállapítása, továbbá a felvétel feltételeinek meghatározása, a hallgatók kiválasztása és felvétele; (...)

Ftv. 124/E. §

E törvény alkalmazásában

(...)

d) első alapképzés: alapképzési szakon az első egyetemi vagy főiskolai szintű végzettség és szakképzettség megszerzésére irányuló képzés - ideértve az állami és egyházi felsőoktatási intézmények külön jogszabályban szabályozott közös képzését is -, amelyre a hallgató felvételi eljárás során először nyer felvételt és az e törvényben foglaltak szerint beiratkozással létesít hallgatói jogviszonyt. A hallgató az első felvételi eljárás során - a vonatkozó jogszabályok szerint - kétszakos képzésre is nyerhet felvételt. Első alapképzésnek minősül továbbá az a képzés, amelyre a hallgató az első beiratkozást követően történő szak-, szakpár-, illetve intézményváltással új felvételi eljárás eredményeképpen beiratkozik, a szak-, illetve intézményváltással felvett szak képesítési követelményében meghatározott képzési időnek a korábbi, első alapképzésben folytatott tanulmányok finanszírozott idejével csökkentett időtartamban. A hallgató és a képzés támogatásának részletes szabályait - a végzettség és a szakképzettség megszerzése előtti szakváltás, illetve a kétszakos képzés esetében - a Kormány rendeletben határozza meg;

NFR. 6.§

(3) Amennyiben a hallgató főiskolai szintű alapképzési szakra nyert felvételt és intézményen belül felvételi eljárás nélkül átlép egyetemi szintű alapképzési szakra, akkor a továbbiakban annyi ideig számít a finanszírozott létszámba, amennyi az egyetemi szintű alapképzési szak képzési követelményeiben meghatározott képzési időnek a főiskolai szintű tanulmányok addigi finanszírozott idejével csökkentett időtartama. Intézményenként az adott költségvetési évre főiskolai szintű alapképzésben számított hallgatói létszám évente legfeljebb 2%-ának mértékéig vehetők figyelembe átlépett hallgatók az egyetemi szintű alapképzésben.

(9) Amennyiben a hallgató oklevele megszerzése előtt felsőoktatási intézményt vált, az átvevő felsőoktatási intézmény köteles arról hivatalosan, írásban tájékoztatni az Oktatási Minisztériumot. Az átadó felsőoktatási intézmény tanúsítványt köteles adni az átvevő intézmény részére, amelyben igazolja, hogy a hallgató mennyi ideig vett részt összesen államilag finanszírozott képzésben, valamint hogy a hallgatót átadja, és hallgatói nyilvántartásából törli. A hallgatót az addigi finanszírozott idő beszámításával kell az átvevő felsőoktatási intézmény számított létszámában figyelembe venni.

14. §

(1) A felvétel szabályait az ide vonatkozó hatályos jogszabályok alapján az Egyetemi Felvételi Szabályzat határozza meg.

(2) Intézményváltási ügyekben első fokon a Kari Tanulmányi Bizottságok járnak el. Az átvétel szabályairól a kari szabályzatok rendelkeznek.

(3) Az intézményváltoztatási kérelemhez be kell nyújtani annak a felsőoktatási intézménynek az adott szak(ok)ra vonatkozó tantervét és tanegység-leírását, ahol a hallgató jogviszonya fennáll., Államilag finanszírozott képzésre történő átvétel kérelmezése esetén be kell nyújtani, továbbá a már elvégzett, finanszírozott félévek számáról szóló tanúsítványt is.

(4) Szakcsoportos felvétel esetén a szak választásának szabályait a kari szabályzat határozza meg.

(1) Átvétel esetén más felsőoktatási intézmény hallgatója megszünteti jogviszonyát az eddigi intézménnyel, és az Egyetemmel létesít hallgatói jogviszonyt.

(2) Más felsőoktatási intézmények azonos szakáról, kétciklusú képzés esetén annak első ciklusáról, történő átvételről a Kari Tanulmányi Bizottság dönt. Az átvételt kérelmező hallgató számára elő lehet írni felvételi vagy különbözeti vizsgákat.

(3) Más intézmények nem azonos szakáról való átvétel felvételi eljárás keretében történhet (azaz ugyanúgy, ahogyan a Kar adott szakjára felvétel nyerhető). A hallgató kérheti, hogy a felvételi eljárás során vegyék figyelembe az adott szakra, az adott tárgyakból már korábban tett felvételi vizsgája pontszámát és/vagy a korábbi szakján elért eredményeit. Ennek elfogadásáról a Kari Tanulmányi Bizottság dönt.

(4) A tantárgy-beszámítási lehetőségekről a jelen szabályzat 58. §(3). szakasza rendelkezik.

(5) A következő tanévre szóló átvételi kérelmet az oktatási dékánhelyetteshez kell benyújtani. Felvételi eljárás nélküli átvételre vonatkozó kérelem beadható a tavaszi félévre is. A kérelem beadásának

határideje az őszi félévre május 15., a tavaszi félévre november 30.

(6) Amennyiben az átvételre a kari TVSz-en kívül más szabályzat is készül, úgy annak elfogadásakor és módosításakor a HÖK egyetértési jogkörrel rendelkezik.

A SZAKOS JOGVISZONY

15. §

(1) A szakos jogviszony egy adott szakon (szakcsoporton, kiegészítő alapképzés keretében folytatott tanári képzésben a továbbiakban együttesen: szak) folytatott tanulmányok idején áll fenn.

(2) A szakos jogviszony a beiratkozással egy időben tett, vissza nem vonható, a szakos tanulmányok megkezdéséről szóló nyilatkozat (szakkezdési nyilatkozat) letételekor jön létre.

(3) A szakkezdési nyilatkozatot az Egyetemre történő beiratkozáskor kizárólag a felvétel évében (keresztféléves képzés esetében a képzés indításakor megjelölt félévben) lehet megtenni.

(4) A szakos jogviszony keretében

a) a hallgató jogosult az adott szakon a jogszabályok, az Egyetem szabályzatai, így különösen a jelen szabályzat, valamint a szak tantervének keretei között tanulmányokat folytatni;

b) az Egyetem a jogszabályok, az Egyetem szabályzatai, így különösen a szabályzat, valamint a szak tantervének keretei között biztosítja a szak elvégzésének lehetőségét.

(5) A szakos jogviszony megszűnik

a) a szak leadása (megváltoztatása);

b) a szakról történő elbocsátás;

c) az abszolutórium kiállítása;

d) a hallgatói jogviszony egyéb okból történő megszűnése napján.

AZ ALAPKAR

16. §

(1) A hallgató alapkara az a kar, amelyen első alkalommal tesz szakkezdési nyilatkozatot. Ha nem határozható meg egyértelműen az alapkar, akkor azt a Rektori Hivatal - a karok egyforma terhelésére figyelemmel - állapítja meg.

(2) Ha a hallgató minden olyan szakon befejezi tanulmányait (leadja, abszolutóriumot szerez, elbocsátják), amelyek az alapkarhoz kötődnek, de más karhoz kötődő szakon még tanulmányokat folytat, akkor új alapkart kell kijelölni az utóbbiak közül az (1) bekezdésben foglaltaknak megfelelően.

(3) A hallgatók - a jelen szabályzatban ilyenként meghatározott - tanulmányi kérdéseiben a hallgató alapkarának vezetője, illetve annak kari tanulmányi hivatala jogosult és köteles eljárni.

A HALLGATÓI JOGVISZONY MEGSZŰNÉSE

Ftv. 27. §

(2) (...) A hallgatói jogviszony (...) a hallgatói névsorból való törlést kimondó határozat jogerőre emelkedésének napjáig, illetve az adott tanévben a végbizonyítvány (abszolutórium) megszerzését követő első záróvizsga-időszaknak az utolsó napjáig tart. A hallgatói jogviszony megszűnése után az oklevél kiadásáig a jogosultat a Szabályzatban meghatározottak szerint megilletik a záróvizsga letételéhez fűződő jogok, illetve terhelik a kötelezettségek.

17. §

A hallgatói jogviszony megszűnéséről az alapkar vezetője határozatot ad ki.

SZAKLEADÁS, SZAKVÁLTOZTATÁS

Ftv. 32. §

(3) A hallgatók joga különösen (...)

b) tanulmányaik ideje alatt az intézmény, továbbá a szak megváltoztatása.(...)

18. §

(1) A szakleadás a hallgató írásos nyilatkozata tanulmányainak az adott szakon történő megszüntetéséről.

(2) A képesítési követelmény vagy más jogszabály ilyen értelmű előírása esetén a szak leadása együtt jár a másik szak leadásával.

(3) Az azonos szakcsoporthoz tartozó szakok esetében a hallgató szakváltoztatásának szabályait az érintett karok szabályzatai határozhatják meg.

KR2 14. sz. Melléklet 1.2. b)

Egyetemi szintű tanári szakokon első alapképzésben, minden képzési formában a tanulmányokat más tanári szakkal történő társításban kell megkezdeni. A társítás - amennyiben ezt jogszabály nem zárja ki - lehetséges más szakterületek szakjaival is. ...

... Azon hallgatók részére, akik egyik szakjuk követelményeinek nem tesznek eleget, de a szakon legalább 60 kreditpontot gyűjtöttek, a másik természettudományos szakjukon egyszakos egyetemi szintű tanári oklevél adható ki...

(1) Ha a hallgatónak több szakja van, akkor szakjait - bármikor, tanulmányi vagy más körülményektől függetlenül, saját kérésre - leadhatja (kivéve a kötött szakpárok esetét - lásd az ETVSZ 7. sz. Melléklet megfelelő címszavát és figyelembe véve a KR2 14. sz. Melléklet 1.2. b pontot). A szakleadást írásban kell bejelenteni a Tanulmányi Osztálynak.

(2) Az Egyetemmel hallgatói jogviszonyban álló, valamely szakját leadó hallgató 5 éven belül - egyszer - kérheti a szak visszavételét. A visszavétel lehetőségét meg kell adni. A korábban szerzett kreditek érvényességéről a Kari Kreditáviteli Bizottság dönt.

(3) Amennyiben a szakváltoztatásra a kari TVSz-en kívül más szabályzat is készül, úgy annak elfogadásakor és módosításakor a HÖK egyetértési jogkörrel rendelkezik.

ELBOCSÁTÁS

19. §

(1) Elbocsátáson az a határozat értendő, amely - a tanulmányi követelmények teljesítésének elmaradása miatt - megszünteti a szakos képzésben történő részvételt.

(2) El kell bocsátani a hallgatót a szakról, ha

a) egy, a szak képzési tervében szereplő tanegységet - a nyelvi alapvizsga kivételével - háromszori felvétel után sem teljesített; egy nyelvi alapvizsgát négyszeri felvétel után sem teljesített;

b) egy, a szak képzési tervében szereplő tanegységet a kari szabályzatban egységesen meghatározott számú - legalább négy, legfeljebb hat - érdemjegyszerzési kísérlettel sem teljesített (eredménytelen teljesítés, lásd ETVSz 46. § (2) bekezdés);

c) a szakra történő felvételtől számított 10 év eltelt.

(3) El kell bocsátani továbbá tanári, tanítói, óvodapedagógusi, gyógypedagógiai tanári szakjáról a hallgatót, ha a közoktatási gyakorlatát két alkalommal elégtelenre értékelték.

(4) A képesítési követelmény vagy más jogszabály ilyen értelmű előírása esetén a szakról történő elbocsátás együtt jár más szakról történő elbocsátással.

(1) El kell bocsátani a hallgatót a szakról, amennyiben egy tanegységet hatszori érdemjegyszerzési kísérlettel sem teljesített.

(2) Az elbocsátott hallgató ugyanarra a szakra csak felvételi eljárás keretében vehető vissza.

(3) Az elbocsátás tényét és okát a leckekönyvben pontosan fel kell tüntetni.

KIZÁRÁS

20. §

A kizárás fegyelmi büntetés, amelynek szabályairól a Hallgatói Fegyelmi és Kártérítési Szabályzat rendelkezik.

(1) A fegyelmi vétség miatt kizárt hallgató tanulmányainak folytatását, miután mentesült a fegyelmi büntetés hátrányos jogkövetkezményei alól, csak felvételi eljárás keretében kérheti.

TÖRLÉS A HALLGATÓI NÉVSORBÓL

KR 8. §

- (1) Az intézmény kreditrendszerű tanulmányi és vizsgaszabályzatának részeként megalkotott kredit szabályzatnak rendelkeznie kell:
a) a tanulmányok során bizonyos időszak (pl. egy év) alatt megszerzendő minimális kreditek számáról.

21. §

- (1) Törölni kell a hallgatót a névsorból
- a) valamennyi szakos jogviszonyának megszűnésekor;
  - b) ha engedély hiányában a hallgatói jogviszonya összesen több mint négy féléven keresztül szünetel;
  - c) ha az első négy beiratkozott félévében összesen nem szerez meg 30 kreditet;
  - d) ha - az első beiratkozott félévet nem számítva - az utolsó négy beiratkozott félévére az összes szakra összesítve a felvett, de nem teljesített kreditek száma meghaladja az ezen időszakban felvett kreditek számának felét;
  - e) a hallgató halála esetén.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott intézkedésre a hallgató alapkarának vezetője jogosult és köteles.

(1) A hallgatói névsorból való törlésről szóló (alap)kari határozatot meg kell küldeni tértivevényes levélben a hallgatónak, továbbá az Egyetem azon karainak, melyeken a hallgatónak szakos jogviszonya volt.

(2) Az Ftv. 34 § (5) bekezdésének alkalmazásában a törlésről szóló közlés időpontjának a tértivevényes levél átvételének napját kell tekinteni.

A HALLGATÓI JOGVISZONY SZÜNETELTETÉSE

Ftv. 28. §

(1) A hallgatói jogviszony az intézményi Szabályzatban meghatározott módon, összesen négy félévig szüneteltethető, amely két félévvel, különleges méltányosságot indokoló okból legfeljebb a képzés időtartamának megfelelő ideig meghosszabbítható.

(3) A hallgatói jogviszonyon alapuló egyes jogok és kötelezettségek azonban - a hallgatói jogviszony szünetelése alatt - az intézményi Szabályzatban meghatározott módon megilletik, illetőleg terhelik a hallgatót, de ezen időszak alatt sem pénzbeli, sem természetbeni támogatásban nem részesíthető.

22. §

- (1) Szünetel a hallgatói jogviszony, ha a hallgató
- a) beiratkozása a jelen szabályzat 23. §(7) bekezdésében foglaltaknak nem felel meg és ezért érvénytelen vagy
  - b) kihagyó.

(2) Szünetelő hallgatói jogviszony alatt is köteles a hallgató a nevében, lakcímében, illetve értesítési címében bekövetkezett változást haladéktalanul bejelenteni az illetékes kari tanulmányi hivatalban. A szünetelő hallgatói jogviszony idején a hallgatót a kari szabályzatban meghatározott jogok illetik meg.

(3) A megszakítás után beiratkozó hallgató aszerint a tanterv szerint folytatja tanulmányait, amely a szakra történő felvételét követően a megszakítás időtartamával megegyező idővel később tanulmányait megkezdő hallgatókra érvényes. A korábban megszerzett tanegységek érvényes voltát (a kreditgyenértékűsége vonatkozó szabályok szerint) a szakfelelős határozza meg.

A BEIRATKOZÁS

KR 8. §

- (1) Az intézmény kreditrendszerű tanulmányi és vizsgaszabályzatának részeként megalkotott kredit szabályzatnak rendelkeznie kell:
(...)
e) a tanulmányi időszakra (félévre) történő beiratkozás intézményi feltételeiről;

23. §

(1) A beiratkozás a hallgató azon írásbeli nyilatkozata, melyben közli, hogy az adott félévben tanulmányokat kíván folytatni az Egyetemen.

(2) A beiratkozott hallgató minden olyan szakon - beleszámítva a tanári képzést is - folytatja tanulmányait, amelyen szakos jogviszonya - tanári képzés esetében a regisztrációja - fennáll.

(3) A tanári képzésre való regisztráció sajátos szabályait a 3. számú melléklet tartalmazza.

(4) A hallgató a beiratkozási nyilatkozatot legkésőbb a beiratkozási időszak (a szorgalmi időszak első hete) végéig, személyesen vagy meghatalmazott útján teheti meg, ennek adminisztratív feltételeit biztosítani kell. Az esti, illetve a levelező tagozaton a beiratkozásnak a szorgalmi időszak harmadik hetéig kell megtörténnie.

(5) A hallgató a beiratkozáskor - a Térítési és Juttatási Szabályzatban előírtakon túl - bejelenti a nyilvántartott adataiban történt változásokat is.

(6) A beiratkozás feltétele és azt a nappali tagozatos hallgató a szorgalmi időszak második hetének végéig, az esti és levelező tagozatos pedig a negyedik hétig indoklás és jogkövetkezmény nélkül visszavonhatja.

(7) Az alapkar tanulmányi hivatalának vezetője megállapíthatja, hogy a beiratkozás érvénytelen akkor, ha a hallgató annak feltételeit nem teljesítette.

(8) A beiratkozási nyilatkozat akkor érvényes, ha a beiratkozó

a) az első alkalommal iratkozó hallgató kivételével, hallgatói jogviszonyban áll az Egyetemen;

b) legalább 6 kredit értékű tanegységet vett fel, kivéve, ha azon szakok tanterve, melyen tanulmányokat folytat, összességében ennél kevesebb kreditértékű tanegységek felvételét teszik lehetővé, vagy az abszolutorium ennél kevesebb kreditértékű tanegységek felvételével megszerezhető és a hallgató csak ezeket a tanegységeket veszi fel,

c) a leckönyvvét legkésőbb a szorgalmi időszak harmadik hetének végéig leadja.

(9) A beiratkozási nyilatkozat formai szabályosságát átvételekor ellenőrizni kell.

(10) A kari tanulmányi hivatal legkésőbb a szorgalmi időszak negyedik hetének végéig (esti és levelező tagozatos képzés esetén a kari szabályzatban meghatározott időpontig) megállapítja a beiratkozott hallgatók névsorát. Azokat a hallgatókat, akik leadták lecke-könyvüket, de nem minősülhetnek beiratkozottaknak, erről haladéktalanul, hirdetmény útján értesíti.

(1) Azokat a hallgatókat, akik leadták lecke-könyvüket, de nem minősülhetnek beiratkozottaknak, a Tanulmányi Osztály haladéktalanul, tértivevényes levélben értesíti. Az Ftv. 34 § (5) bekezdésének alkalmazásában az érvénytelen beiratkozásról szóló közlés időpontjának a tértivevényes levél átvételének napját kell tekinteni.

KIHAGYÁS

24. §

(1) Kihagyó az a hallgató, aki egy oktatási félévre nem iratkozik be.

(2) A kihagyó hallgató - a 21. § (1) bekezdés a), b), d) és e) pontjaiban meghatározott esetek kivételével - a névsorból nem törölhető.

(3) A Ftv. 28.§ (1) bekezdésében meghatározott kihagyási lehetőség további legfeljebb 2 félévvel való meghosszabbítását a kari szabályzat engedélyezheti.

(4) A kihagyási lehetőségnek a teljes képzési időre történő - a Ftv. 28.§ (1) bekezdésében meghatározott - meghosszabbítása engedélyezéséről - kérelemre - az alapkar vezetője dönt.

(1) A kihagyási kérelmet az alapkar tanulmányi osztályához kell benyújtani.

(2) A hallgató kérésére az alapkar Tanulmányi Bizottsága 4 félévnél hosszabb időtartamra is engedélyezheti a tanulmányok kihagyását.

(3) Kihagyó hallgató a tanterv, a tantárgyi tematika változása miatt a szakját gondozó kar Kreditáviteli Bizottságának véleménye alapján különbözeti vizsgák letételére is kötelezhető.

VENDÉGHALLGATÁS

Ftv. 32. §

(3) A hallgatók joga különösen (...)

c) más (...) felsőoktatási intézmények előadásain való részvétel, melyet a fogadó intézmény Szabályzata korlátozhat. (...)

25. §

(1) Más - hazai vagy külföldi - felsőoktatási intézmény hallgatója, ha a részvételről igazolást kíván szerezni, vendéghallgatóként vehet

részt a tanulmányi foglalkozásokon. A vendéghallgatás szak felvételére, oklevél megszerzésére nem jogosít.

(2) A vendéghallgatásra - ha arra nem intézményközi megállapodás keretében kerül sor - engedélyt kell kérni. Az engedélyezés további szabályait a kari szabályzatok állapítják meg.

(3) A vendéghallgatás feltétele:

- a) a képzés - kari szabályzatok szerint meghatározott - költségeinek megtérítése;
- b) a hallgató felvétele az Egyetem hallgatói nyilvántartásába.

(4) Az intézményközi megállapodás keretében zajló vendéghallgatás esetén a költségek megtérítéséről az intézményközi szerződés rendelkezik.

(5) A vendéghallgatóra az Egyetemen folytatott tanulmányai idejére az Egyetem vonatkozó szabályzatainak hatálya értelemszerűen kiterjed.

(6) A vendéghallgatásról szóló igazolást a kar oktatási vezetőhelyettese adja ki.

(1) A Kar hallgatói bejelentési kötelezettség nélkül részt vehetnek más felsőoktatási intézmény, más kar vagy más szak foglalkozásain, ha azt a fogadó intézmény, kar, szak lehetővé teszi, ugyanakkor a hallgató nem kérheti a kartól az ezért esetlegesen előírt anyagi hozzájárulás fedezetét.

(2) A Kar hallgatói a más intézmény, kar, szak tantárgyát a képesítési követelmények keretei között, a kreditátviteli szabályok szerint ismertethetik el szakos tanulmányaik részeként.

(3) A Kar előadásai nyilvánosak az ELTE polgárai, illetve más felsőoktatási intézmények hallgatói számára. A gyakorlatokon, laboratóriumi gyakorlatokon viszont csak a gyakorlatvezető hozzájárulásával, a tanszékvezető engedélyével szabad részt venni.

(4) A Karon meghirdetett előadások, gyakorlatok anyagából csak az Egyetem hallgatói, illetve vendéghallgatói vizsgálhatnak, szerezhetnek kreditet, illetve kaphatnak igazolást az óra látogatásáról. (lásd még az (5). pontot.)

(5) A vendéghallgatásra engedélyt kell kérni, ha

- a) a Kar vendéghallgatója vizsgázni, kreditet szerezni, megszerzett kreditjeiről vagy az órák látogatásáról igazolást kíván kapni,
- b) gyakorlaton, laboratóriumi gyakorlaton kíván részt venni,
- c) a Kar szabályzata vagy felsőbb szintű jogszabály külön befizetendő díjat ír elő.

Az engedélyt a tanegységért felelős tanszék vezetőjének álláspontja alapján az illetékes dékánhelyettes adja meg (ETVSz 25. § (2) pont), gyakorlat, és laboratóriumi gyakorlat esetében a gyakorlatvezető egyetértésével.

(6) A vendéghallgatási kérelmeket a Tanulmányi Osztályra a félév második hetének végéig kell benyújtani (az (5) pont a) és b) bekezdése esetében a gyakorlatvezető tanár, illetve a vizsgáztatásban

érdekelt tanszék vezetőjének írásbeli hozzájárulásával).

(7) A vendéghallgatók során elvégzett tanulmányok eredményéről a vizsgalap alapján a Tanulmányi Osztály igazolást állít ki.

III. A KÉPZÉSEK SZERKEZETE

A TANTERVI EGYSÉGEK

26. §

A szak tanterve modulokból, tanulmányi egységekből és tanegységekből (a továbbiakban együtt: tantervi egységek) tevődik össze (lásd Fogalomtár, 7. számú melléklet).

A TANEGYSÉG

KK 4. §

- (1) A képzés tantárgyszerkezete a kötelező, a kötelezően választható és a szabadon választható tantárgyakból épül fel.
- (2) A szabadon választható tantárgyak kreditértéke az oklevél megszerzéséhez szükséges kreditpontok legalább 5%-a.

27. §

- (1) Az Egyetemen végezhető tanulmányok alapegysége a tanegység (lásd Fogalomtár, 7. számú melléklet).
- (2) A tanegység jellege lehet:

- a) típusa alapján
  - tantárgy;
  - szigorlathoz rendelt tanegység;
  - alapvizsgálathoz rendelt tanegység;
  - nyelvi alapvizsgálathoz rendelt tanegység;
  - nyelvi záróvizsgálathoz rendelt tanegység;
  - iskolai gyakorlat;
  - terepgyakorlat;
  - szakmai gyakorlat;
  - közoktatási gyakorlat;
  - záródolgozat.
- b) a hozzárendelt tanulmányi foglalkozás alapján:

kontaktórás tanegység, melyhez (átlagos) heti óraszámban meghatározott kurzus tartozik,
kontaktóra nélküli tanegység, melyhez kurzus nem tartozik, így heti óraszám sincs.

c) az egyes szakokhoz tartozása alapján:

szakmai tanegység,

általánosan meghirdetett (nem szakmai) tanegység;

a tanári képzés tanegysége.

KURZUS, VIZSGAKURZUS

28. §

- (1) Az Egyetemen a kontaktórás tanulmányi foglalkozások alapegysége a kurzus (lásd Fogalomtár, 7. számú melléklet).
- (2) A kurzusok fajtái: gyakorlat, szeminárium, (érdemjeggyel záruló) záródolgozati konzultáció, előadás.
- (3) A szigorlatához, az alapvizsgálóhoz, a nyelvi alapvizsgálóhoz és a nyelvi záróvizsgálóhoz rendelt tanegység teljesítésének alapegysége a vizsgakurzus.
- (4) Vizsgakurzus továbbá az a kari szabályzatban biztosítható vizsgalehetőség, amelynek során a kollokviummal záruló kurzust egy korábbi félévben felvevő, de nem teljesítő hallgató a kurzus teljesítését kontaktórák meghirdetése nélkül kísérheti meg.

SAKMAI GYAKORLAT, KÖZOKTATÁSI GYAKORLAT

29. §

- (1) A tanterv előírhatja szakmai gyakorlat kötelező teljesítését.
- (2) A szakmai gyakorlat teljesítése előírható más tanegységek előfeltételeként.
- (3) A tanító, óvodapedagógus és a gyógypedagógiai szakokon a közoktatási gyakorlatot - a Pedagógusképzési és Továbbképzési Tanács véleményének figyelembevételével - a szak tanterve rögzíti.
- (4) A (nem gyógypedagógia) tanári képzés iskolai gyakorlatának szabályait a jelen szabályzat 3. számú melléklete határozza meg.

A KREDIT

KR 1. §

(1) (...) a (...) felsőoktatási intézmények által folytatott akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzésben, alapképzésben és kiegészítő alapképzésben, szakirányú továbbképzésben, (...) valamennyi képzési formában, illetve tagozaton a végzettséget, szakképzettséget igazoló oklevél megszerzésének feltételéül előírt minden, tanulmányi munkaidő-ráfordítással járó tanulmányi követelmény teljesítését felsőoktatási tanulmányi pontokban (a továbbiakban: kredit) méri.

(...)

- (3) A kreditek azon - a hazai és nemzetközi tapasztalatok figyelembevételével kialakított becslés alapján megállapított - összes hall-

gatói tanulmányi munkaidőn alapulnak, amely egy átlagos képességű hallgatótól a tanulmányok teljesítése érdekében elvárható. A kreditekkel elismert összes hallgatói tanulmányi munkaidő a tanórákat (kontaktórákat) és az egyéni hallgatói tanulmányi munkaórákat is tartalmazza.

(4) Az országos kreditátviteli (kredittranszfer) rendszerben - az Európai Kreditátviteli Rendszer (European Credit Transfer System, a továbbiakban: ECTS) elveire tekintettel - egy kredit 30 hallgatói tanulmányi munkaóra elvégzésével egyenértékű. Egy tanév teljesítése átlagosan 60 kredittel egyenértékű, a tanterv egy félévére jutó, egy szemeszternyi munkamennyiség 30 kreditnek felel meg (...).

KR 3. §

(1) Az Ftv. 86. §-ának rendelkezései alapján a képesítési követelmények (...) határozzák meg, hogy egy adott szakon a végzettség, illetve szakképzettség megszerzéséhez hány kredit szükséges. A magyar felsőoktatásban végzettséget igazoló oklevél megszerzéséhez e rendelet 1. és 2. §-a keretei között

a) főiskolai szintű végzettség esetén legalább 180,

b) egyetemi szintű végzettség esetén pedig legalább 240 kreditet kell teljesíteni.

(2) A képesítési követelményekben kell meghatározni az oklevél megszerzéséhez szükséges kreditek számát, a szakdolgozathoz, illetve a diplomamunkához rendelt kreditek számát.

(3) Az akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzésben végzett tanulmányokból főiskolai, illetve egyetemi szintű képzésbe legfeljebb 60 kredit számítható be, függetlenül attól, hogy azok megszerzésére hallgatói vagy tanulói jogviszonyban került sor.

(4) A 111/1997. (VI. 27.) Korm. rendeletben megfogalmazott tanári képesítési követelmények teljesítéséhez a szakterületi ismereteken túlmenően legkevesebb 40 (kétszakos képzésnél 50) kredit megszerzése szükséges.

(5) Az egyetemi szintű kétszakos képzésben a 3. § (1) bekezdésben foglaltakat meghaladó mértékű megszerzendő kreditek számáról a képesítési követelményekben kell rendelkezni.

(6) A kiegészítő alapképzésben a főiskolai szintű tanulmányok alapján elismert krediteket az egyetemi szintű végzettség megszerzéséhez szükséges kreditekre kiegészítő számú kredit megszerzése szükséges.

(7) A szakirányú továbbképzésben legalább 60 kredit megszerzése szükséges. (...)

(9) A nem nappali képzési formákban egy adott szakhoz rendelt teljesítendő kreditek száma megegyezik a megfelelő nappali szakhoz rendelt kreditek számával.

KK 3. §

(1) Az egyetemi vagy főiskolai szintű végzettség és szakképzettség megszerzéséhez szükséges összes kreditpont az alapképzési szakok külön jogszabályban meghatározott főbb tanulmányi területeihez, a szakdolgozathoz (diplomamunkához) rendelt és a szakcsoport sajátos képesítési követelményeinek 4. pontjában meghatározott, a nem közvetlenül az elméleti képzéshez kapcsolódó, intézményen kívüli gyakorlati képzésben szerezhető kreditpontokból tevődik össze.

KK 6. §

(1) Kreditpont csak érdemjeggyel záruló tantárgykból szerezhető.

KR 8. §

(1) Az intézmény kreditrendszerű tanulmányi és vizsgaszabályzatának részeként megalkotott kreditszabályzatnak rendelkeznie kell:

(...)

b) az intézményi kreditek megszerzésének részletes feltételeiről; (...)

f) a kreditek gyűjtésének intézményi szabályairól; (...)

KR 1. §

(5) A hallgatói tanulmányi munkaórák abban az esetben eredményeznek kreditet, ha a követelmények teljesítéséről a hallgató sikeresen számot adott, azaz az intézményi szabályzatban meghatározott követelményeknek megfelelt. A kredit értéke nem függhet a megfelelés fokozatától.

KR 2. §

(2) Egy meghatározott tanulmányi követelmény teljesítéséért egy bizonyos szakon vagy programon belül csak egy alkalommal adható kredit, de az ily módon elismert tanulmányi teljesítmények más szak(ok)on, illetve program(ok)ban elismerhetők.

A TANTERV, A KÉPZÉSI TERV ÉS A MINTATANTERV

Ftv 87. §

(1) Az alapképzésben és a szakirányú továbbképzésben a részletes oktatási és tanulmányi követelményeket, továbbá a képzés részletes szabályait - különösen a képzési szakaszokat, a szigorlati és a záróvizsga tárgyakból előírt tanegységek, kreditek számát, a kötelező vizsgákat, szigorlatokat, az ismeretek ellenőrzésének rendszerét, a résztanulmányok beszámítását, az egymásra épülő ismeretellenőrzési formákat - a tantervek, az egyes tantárgyak keretében elsajátítandó ismereteket pedig a tantárgyi programok határozzák meg.

(2) A tanterv és a tantárgyi programok összeállításánál a képzési követelmények mellett figyelemmel kell lenni a nemzetközi szokásokra, normákra, a szak jellegétől függően a gyakorlati, szakmai követelményekre.

Ftv. 32. §

(2) Az oktatók jogosultak, különösen

a) a tananyag meghatározására és az alkalmazott oktatási és képzési módszerek megválasztására a képzési követelményeknek, a tantervi előírásoknak, valamint a szervezeti egységben kialakított munkamegosztásnak megfelelően.

KR 4. §

(3) A kreditrendszerű képzésben a hallgató minden félévre - a tantervben és az intézményi szabályzatban rögzített feltételekkel - egyéni tanrendet dolgozhat ki. Az egyéni tanrendben a hallgató eltérhet az átlagos ütemű előrehaladás esetére az intézmény által a mintatantervben ajánlott tárgyfelvételi rendtől.

KR 5. §

(1) Ha az egyes szakok képzési követelményei tantervi egységekből (a továbbiakban: modul) épülnek fel, meg kell határozni, hogy az egyes modulok a szakképzettség megszerzésén belül hány kreditet képviselnek.

(2) Ha az szakmailag indokolt és lehetséges, egyes szakokon belül, valamint egy szakcsoporthoz tartozó szakok között a képzés olyan, a végzettség, illetve szakképzettség megszerzése szempontjából lényeges alapozó modulra vagy modulokra épülhet rá, amelyekből több

szakképzettséget, illetve végzettséget nyújtó szak irányába történő elágazás lehetséges.

KR 6. §

(1) Az e rendeletben foglalt, valamint a képesítési követelményekben meghatározott keretek között az intézmények határozzák meg, hogy az általuk folytatott, végzettséget, illetve szakképzettséget eredményező képzések tantervi követelményeinek eredményes teljesítéséhez tantárgyaként (tantárgycsoportonként, modulonként) hány tanórát és kreditet rendelnek. Ez a kreditallokáció a tanterv részét képezi.

(...)

(3) Az Intézményi Tájékoztatóban rögzíteni kell az előtanulmányi rendet, azaz, hogy az egyes tantárgyak felvételéhez milyen más tantárgyak előzetes teljesítése szükséges. Egy adott tantárgyhoz legfeljebb 3 másik tantárgy (vagy egy modul) rendelhető előtanulmányi kötelezettségeként. Bizonyos tantárgyakhoz más tantárgyaknak nem feltétlenül korábbi, hanem legalább egyidejű felvétele is meghatározható.

(...)

(6) A teljes tanulmányi időre meghatározott átlagos egyéni hallgatói tanulmányi munkaóra nem haladhatja meg a tanórák számának nappali tagozaton a háromszorosát, esti tagozaton az ötszörösét, levelező tagozaton a tízszeresét, távoktatásban a húszszorosát.

KK 7. §

(3) Azon kötelezően teljesítendő kritérium jellegű követelményeket, amelyek teljesítéséhez nem rendelnek kreditértéket, az alapképzési szakok képesítési követelményéről szóló külön jogszabály keretei között a tanterv határozza meg.

30. §

(1) A szak tanterve olyan, az Egyetemen érvényes követelményrendszer, mely az adott szakra vonatkozó - az Ftv. 72.§ d) pontja alapján a kormány, illetve az Ftv. 74.§ (1) bekezdés e) pontja alapján az oktatási miniszter rendeletében meghatározott - képesítési követelmény teljesítését szolgálja.

(2) A tanterv részét képezi a szakon előírt tanulmányi egységek felsorolása és a szakhoz tartozó képzési tervek. A tanulmányi egységek felsorolása - féléves bontás nélkül, modulokba (jogszabályi vagy kari előírás szerint esetleg képzési szakaszokba) rendezve - tartalmazza az oklevél megszerzéséhez szükséges valamennyi tanulmányi követelményt.

(3) A képzési terv a szak tantervének adott tagozaton, adott képzési formában történő teljesítését lehetővé tevő követelményrendszer.

(4) A képzési terv tartalmazza a mintatantervet, amelytől azonban a hallgatónak joga van a képzési terv keretei között eltérni (KK. 4.§ (3) bekezdésben foglalt egyéni tanrend)

(5) Tanegység felvételének előfeltételeként más tantervi egységet lehet megjelölni.

(6) Az erős előfeltételként megjelölt tantervi egységeket a tanegység felvétele előtt kell teljesíteni.

(7) A gyenge előfeltételként megjelölt tanegységeket a tanegység teljesítése előtt kell teljesíteni.

(8) A képzési tervben két (vagy több) tanegységről előírható, hogy egyidejűleg (ugyanazon szemeszterben) kell felvenni. Ezen előírást a hallgatónak nem kell teljesítenie, amennyiben az egyik tanegységet már korábban teljesítette

(9) A tantervre és a képzési tervre vonatkozó szabályokat az 1. számú melléklet tartalmazza.

A SZAK

Ftv 86. §

(1) A felsőoktatási intézményben megszerezhető végzettség, illetőleg a szakképesítés szakmai követelményeit a képzési követelmények határozzák meg.

(2) Az alapképzésben és a szakirányú továbbképzésben a képzési követelmények szakok szerint tartalmazzák a képzési cél meghatározását, az oktatandó főbb tanulmányi területeket és ezek arányait, a képzési időt félévekben meghatározva, a legkisebb teljesítményt összoraszámban, illetve kreditben vagy egyéb megfelelő számítási módon meghatározva, a szigorlati tárgyakat, a záróvizsga típusát, tárgyait, eredményének kiszámítási módját, a szakdolgozat, diplomamunka követelményeit, a végzettség szintjét, a szakképzettséget és a hozzájuk kapcsolódó cím megnevezését, továbbá a szak (szakterület) szempontjából lényeges más rendelkezéseket.

31. §

(1) A szak a rá vonatkozó képzési követelményekkel meghatározott, oklevéllel záruló képzési rendszer.

(2) A tanulmányok során végezhető programok létrehozásának szabályairól a kari szabályzatok rendelkeznek.

(3) A szakra vonatkozó szabályokról a jelen szabályzat 8. számú melléklete rendelkezik.

(4) A szakra vonatkozó szabályokat kell értelemszerűen alkalmazni a tanári képzés követelményeiről szóló, 111/1997. (VI. 27.) Korm. rendeletben foglalt, pedagógiai-pszichológiai, szakmódszertani és gyakorlati modulokat felölelő képzésre (továbbiakban: tanári képzés) is.

(1) A kar által gondozott szakokért a kar és személyében a Dékán, mint szakgazda a felelős.

(2) Új szak alapítására, megalakított szak képzési követelményeinek módosítására, új szak indítására irányuló javaslatról, illetve már működő szak tantervének, képzési tervének módosításáról a Kari Tanács dönt.

(3) A Dékán a szakkal kapcsolatos feladatainak ellátásához szakonként szakfelelőst és szakkoordinátort kér fel.

(4) A Kar által gondozott szakok érvényben lévő tanterveit, képzési terveit elérhetővé kell tenni a Kar honlapján, valamint nyomtatott formában a Tanulmányi Osztályon.

A KÉPZÉSI FORMÁK, A KÉPZÉS IDŐTARTAMA

Ftv 84. §

(1) A felsőoktatási intézményekben akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzés, egyetemi és főiskolai szintű alapképzés, általános és szakirányú továbbképzés folyhat nappali tagozaton, illetőleg más formában (pl. esti, levelező, távoktatás).

(2) A képzés szintjei:

a) akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzés;

- b) főiskolai szintű képzés
  - főiskolai szintű alapképzés
  - főiskolai szakirányú továbbképzés;
- c) egyetemi szintű alapképzés;
- d) posztgraduális képzés
  - egyetemi szakirányú továbbképzés

(...)

(3) A főiskolák akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzést, főiskolai szintű alapképzést, főiskolai szakirányú továbbképzést, az egyetemek akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzést, főiskolai és egyetemi szintű alapképzést, szakirányú továbbképzést (...) folytatnak. A főiskolák egyes szakokon - a megfelelő akkreditációs eljárás alapján - egyetemi szintű alapképzést is folytathatnak.

(4) Távközlésben a képesítési követelményekkel meghatározott, illetve szakindítási engedéllyel rendelkező alapképzési vagy szakirányú továbbképzési szakok vagy akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzések akkor indíthatók, ha a Magyar Akkreditációs Bizottság a felsőoktatási intézmény kérésére a képzés tananyaga, az oktatásban alkalmazott ismeretátadási, tanulási módszerek, az ehhez készített speciális taneszközök alapján azokat olyannak ítélte, amelyek birtokában a képesítési, illetve képzési követelmények teljesíthetők.

Ftv 85. §

(1) Akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzésben felsőfokú szakképesítést igazoló bizonyítványt a szakmai követelmények szerinti legalább kétéves képzésben lehet megszerezni.

(2) A főiskolai végzettséget a képesítési követelmények szerinti legalább hároméves nappali képzésben lehet megszerezni.

(3) Az egyetemi végzettséget a képesítési követelmények szerinti, legalább négyéves nappali képzésben lehet megszerezni.

(4) Az egyetemi alapképzés képesítési követelmények szerinti tanulmányi ideje az öt évet kivételes esetben haladhatja meg. A főiskolai alapképzés képesítési követelmények szerinti tanulmányi ideje négy évnél hosszabb nem lehet.

(5) A szakirányú továbbképzés a képesítési követelmények szerint, nappali képzés keretében legalább egy, de legfeljebb három év.

(6) Más oktatási formákban a képzési idő - az alkalmazott oktatási formától és módszerektől függően - a (2)-(3) és (5) bekezdésben meghatározott időtartammal azonos vagy hosszabb. (...)

(8) A főiskolai végzettség a képesítési követelmények szerint feljogosít a tanulmányok egyetemi folytatására.

KR 4. §

(4) Ha a hallgató a képesítési követelményekben előírt, az oklevél megszerzéséhez szükséges krediteket a képesítési követelményekben meghatározott képzési időnél hamarabb megszerzi, részére az Ftv. 85. §-ában az adott képzési szintre előírt minimális képzési idő után kiadható az oklevél.

(5) Újabb szakon a szakképzettség megszerzése érdekében, a szak képesítési követelményei alapján meghatározott, teljesített és beszámított krediteket után a képzési idő lerövidíthető. Főiskolai szintű képzés tanulmányi ideje legfeljebb egy évvel rövidíthető le, ha a beszámított krediteket száma legalább 60. Egyetemi szintű képzés tanulmányi ideje legalább 60 kredit beszámítása esetén legfeljebb egy évvel, 120 kredit beszámítása esetén pedig legfeljebb további egy évvel rövidíthető le.

KK 7. §

Az alapképzési szakokon a megszerzendő kreditek összértéke - az eltérő képzési idők és tanóraszámok ellenére - azonos a nappali, az esti, a levelező és a távoktatásos képzési formákban.

KR 8. §

(1) Az intézmény kreditrendszerű tanulmányi és vizsgaszabályzatának részeként megalkotott kreditszabályzatnak rendelkeznie kell: (...)

g) arról, hogy a hallgató (...) tanulmányait milyen feltételekkel folytathatja, illetve legfeljebb hány félévre iratkozhat be tanulmányai során.

32. §

(1) Az Egyetemen képzést nappali, esti, levelező, illetve távoktatási tagozaton, illetve a Ftv. 84. § (1) bekezdésben meghatározott képzési szinteken lehet folytatni.

(2) A tagozatváltás szabályait a kari szabályzatok (TVSz, Térítési és Juttatási Szabályzat) állapítják meg.

(3) A kiegészítő alapképzés és az oklevéllel rendelkező személyeknek szervezett alapképzés tantervében fel kell sorolni az előírt alapképzettség alapján, illetve az előképzettségtől függetlenül teljesítettnek elfogadott tanegységeket, tanulmányi egységeket, modulokat.

(4) Az akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzés keretében szerzett ismereteket a képzésbe beszámító szakok esetén a tantervben ennek tényét és kereteit fel kell tüntetni.

(1) A tagozatváltási kérelmeket első fokon a Tanulmányi Bizottság bírálja el.

33. §

A hallgató a jelen szabályzat, a szakos tanterv és képzési terv keretei között saját szándéka szerint ütemezheti tanulmányait (lásd 30. §(4) bekezdés).

IV. A TANULMÁNYI KÖTELEZETTSÉGEK

A TANÉV RENDJE

34. §

(1) A tanév két félévből áll. A félévek elnevezése a következő:

a) a .../... tanév első (őszi) féléve;

b) a .../... tanév második (tavaszi) féléve.

(2) Minden félév 15 hét szorgalmi időszakból és 7 hét vizsgaidőszakból áll.

(3) A félévek, a szorgalmi és a vizsgaidőszak kezdetének és végének időpontját a rektor határozza meg.

(4) A nappali tagozaton a szorgalmi időszak első hete a beiratkozási hét. Ebben az időszakban kizárólag időpont-egyeztetéseket, jelentkezéseket lehet lebonyolítani, és ebből a célból az oktatók kötelesek legalább a heti fogadóóráikon a hallgatók rendelkezésére állni.

(5) A nappali tagozaton a szorgalmi időszak első két hete a tárgyfelvételi hét, amikor a hallgató véglegesíti az általa elvégzendő kurzusok listáját. A kari szabályzat ezt az időszakot, az előzetes kurzusfelvétel alkalmazásának kivételével, legfeljebb egy héttel megnövelheti.

(6) A rektor tanévenként legfeljebb 12 nap tanítási szünetet engedélyezhet. A Kar vezetője a rektor által engedélyezett szüneteken kívül félévenként legfeljebb két nap tanítási szünetet, indokolt esetben a Kar egészének vagy egy részének óraelmaradást engedélyezhet.

(7) Az (6) bekezdésen felül tanítási szünet az Egyetem alapításának emléknapja (Pázmány Péter-nap).

(1) A tanórák időtartama 45 perc, azonban esti, illetve levelező tagozaton 60 perc is lehet.

(2) Az elmaradt órákról a tanszékvezetőt tájékoztatni kell. Az elmaradt órák pótlására legfeljebb a vizsgaidőszak első hete használható fel.

(3) Ha az adott félévben az állami ünnepek, a rektor és a dékán által engedélyezett szünetek miatt ugyanazon tárgy adott félévi óráinak több, mint 20 %-a elmarad, akkor az ETVSz 48. § (1) szakasza alapján előírható követelmények alkalmazása mellett az elmaradt órák a vizsgaidőszak első hetében pótolhatóak. A hallgatók egyetértése esetén lehetőség van a szorgalmi időszakban történő pótlásra is.

(4) Az ETVSz 34. § (4) pontjában előírt kötelezettségnek eleget lehet tenni azzal, ha az oktató az első hét során legalább két különböző napra legalább egy-egy órányi fogadóórát jelöl ki. Az egyeztetések, jelentkezések lebonyolítására az oktató adott esetben helyettesítést is megadhat. Ha sem az oktató, sem a helyettese nem érhető el, akkor a szervezeti egység vezetőjének kell az oktatót helyettesítenie.

(5) A szorgalmi időszak megkezdését megelőző héten a kari hivatal által a tanrendben be nem osztott tantárgyak, kurzusok esetében, a hallgatók számára is hozzáférhető módon közzé kell tenni a tantárgy, kurzus vezetője által javasolt időpont-megbeszélés helyét, idejét illetve, ha a szervezeti egység a tanrendet figyelembe véve elkészítette a tantárgy, kurzus időpontbeosztását, akkor a tantárgy, kurzus számára kijelölt időpontot, helyet.

(6) Kar tanítási szünet az Egyetem alapítása ünnepét megelőző csütörtöki nap, az Informatikai Kar alapításának ünnepe.

A TANEGYSÉGEK BEVEZETÉSE

35. §

(1) A szakindítási kérelemben, illetve az akkreditációs jelentésben szereplő tanegységeken túl az Egyetem oktatói kezdeményezhetik

további tanegységek bevezetését; erről a (4) bekezdésben foglalt kivételtől eltekintve a kari szabályzatban meghatározott oktatási szervezeti egység dönt.

(2) A kari szabályzatok az engedély megadásához a jelen szabályzat előírásaihoz képest további feltételeket is előírhatnak.

(3) Az oktatási szervezeti egység kérheti az általa meghirdetendő tanegység ekvivalencia-vizsgálatát, melynek keretében a Kari Kreditátviteli Bizottság a meghirdetést megelőzően általános érvénnyel dönt arról, hogy a tanegység teljesítése mely más tanegység(ek) teljesítésével egyenértékű.

(4) A tanári képzés új tanegységének bevezetéséről a tanegységért felelős kar javaslatára a Pedagógiai és Pszichológiai Karnak a Tanárképzési és -továbbképzési Központ szakmai irányítását ellátó, karközi összetételű Tanárképzési Tanácsa dönt

(1) A Kar tanszékei, illetve egyetemi tanárai - a (2) - (6) bekezdések keretei között szabadon hirdethetnek meg tanegységeket (tantárgyakat).

(2) Ha a tanegység az oktató kötelező óraszámkeretébe beszámít, akkor a kar dékánjának előzetes véleményét ki kell kérni.

(3) Ha a tanegység a tantermen és nyitott számítógépes laboratóriumokon kívül egyéb erőforrást is igényel, akkor az erőforrás gazdájának előzetes véleményét ki kell kérni

(4) Ha a tanegységet valamely szak kötelezően választható moduljának keretében hirdetik meg, akkor a modul felelősének előzetes véleményét ki kell kérni.

(5) Ha a tanegységet valamely szak kötelező tárgyának kiváltására hirdetik meg, akkor az érintett kar Kreditátviteli Bizottságának és a szak gazdájának előzetes véleményét ki kell kérni.

(6) A tanegységnek az ETVSZ 1. számú melléklete szerinti leírását az előzetes véleményekkel együtt a Tanulmányi Osztályra kell leadni, mely azt nyilvántartásba veszi és egységesen támogató vélemények esetén az ETR-en keresztül nyilvánosságra hozza. Amennyiben valamely, a karon kialakított előzetes vélemény elutasító, akkor az Oktatási Bizottság előzetes véleményének kikérése után a Kari Tanács dönt a meghirdetésről.

(7) Egymással kreditátviteli szempontból egyenértékű tárgyak közül a hallgató csak egyikből szerezhethet érvényes kreditet. A kreditek egyenértékűségét a Kari Kreditátviteli Bizottság állapítja meg.

A KURZUSOK MEGHIRDETÉSE

36. §

(1) Egy tanegység teljesítését lehetővé tevő kurzus meghirdetéséről a tanegységért felelős oktatási szervezeti egység dönt.

(2) Egy szak tantervében kötelezőként előírt tanegység teljesítését lehetővé tevő kurzus(ok) meghirdetéséről a tanegységért felelős oktatási szervezeti egység vezetője intézkedik.

(3) A tanári képzés kurzuskínálatát a Pedagógiai és Pszichológiai Kar Tanárképzési és -továbbképzési Központja szerkeszti össze és teszi közzé, előzetesen megkérve a tanári képzésben részt vevő, az Egyetem különböző karain működő, valamennyi oktatási szervezeti egység kínálatát. A szakmódszertani kurzusokat az illetékes karok is közzéteszik saját kurzuskínálatukban.

(4) A kötelező tanegységek teljesítésére a szakért felelős oktatási szervezeti egységnek a mintatanterv ütemezése szerinti félévben lehetőséget kell biztosítania.

(5) Nyelvi alapvizsgához, nyelvi záróvizsgához rendelt vizsgakurzust minden félévben meg kell hirdetni.

(6) A tanegységért felelős oktatási szervezeti egység a kurzusokra minimális és maximális létszámot is megállapíthat. Ennek tényét a kurzuskínálatban és az előzetes tájékoztatóban is közzé kell tenni.

(7) Egy kötelező tanegység teljesíthetőségének érdekében legalább annyi kurzust kell meghirdetni, hogy a maximált összlétszám a mintatanterv szerinti létszámnak legalább 110%-a legyen. Az első két félév esetében ezt a létszámot a mintatantervtől elmaradt hallgatók létszámával ki kell egészíteni.

(8) Mintatanterv szerinti létszámon annak az évnek a felvett létszámát kell érteni, amelyben felvett hallgatók az adott tanegységet teljesíthetik, ha a mintatanterv szerint folytatják tanulmányaikat.

(1) Egy kurzus meghirdetésekor meg kell adni a következő információkat:

- a) azonosító,
- b) tanulmányi szint,
- c) előfeltételek,
- d) oktató,
- e) időtartam,
- f) tanóraszám,
- g) a teljesítésével elvégezhető tanegység,
- h) a kurzus fajtája,
- i) tematika,
- j) irodalomjegyzék, számonkérés/értékelés módja, különös tekintettel a gyakorlatok esetében a folyamatos számonkérésre.

(2) Amennyiben a váratlanul érkező külföldi vendégelőadó által tartandó, kreditértéket adó tanegység, kurzus bevezetése nem történt meg az ETVSz 36. § (1) pontjában és a kari KTVSz 35. §(5) pontjában leírt módon, akkor azt - a kurzus, tanegység időpontjának és helyének megjelölésével be kell jelenteni a tanulmányi osztályvezetőnek, aki az ETR-en keresztül nyilvánosságra hozza.

(3) Amennyiben valamely tanegység az adott félévben nem kerül meghirdetésre, akkor annak teljesítését a tanegységet már korábban felvevő hallgatók számára vizsgakurzust meghirdetésével lehetővé lehet tenni. Ezt a lehetőséget legkésőbb az adott félév szorgalmi időszaka második hetének végéig a tanegységért felelős szervezeti egység be kell, hogy jelentse a tanulmányi osztályvezetőnek, aki ezt az ETR-en keresztül nyilvánosságra hozza.

ELŐZETES KURZUSKÍNÁLAT

37. §

- (1) Az oktatási szervezeti egység vezetője az oktatási szervezeti egység által a következő félévre meghirdetendő kurzusok listáját, valamint a kurzusok adatait a szorgalmi időszak hetedik hetének végéig felterjeszti a kari tanulmányi osztályvezetőhöz.
- (2) A felterjesztés alapján a kari tanulmányi hivatal a szorgalmi időszak 14. hetének végéig elkészíti az előzetes kurzuskínálatot, melynek tartalmára, a kurzuskínálatra vonatkozó előírások érvényesek.
- (3) Az előzetes kurzuskínálatot a szorgalmi időszak utolsó napjáig közzé kell tenni.

ELŐZETES KURZUSFELVÉTEL

38. §

- (1) A karok előírhatják hallgatóiknak az előzetes kurzusfelvételt.
- (2) Az előzetes kurzusfelvétel esetén a hallgatók a vizsgaidőszak hatodik hetének végéig kötelesek jelentkezni az általuk a következő félévben elvégezni kívánt kurzusokra.
- (3) Az előzetes kurzusfelvétel esetén a hallgató csak olyan kurzusokra jelentkezhet, amelyek erős előfeltételeit legkésőbb a félév során, valamint amelyek gyenge előfeltételeit legkésőbb a következő félévben teljesíti.
- (4) A szakkezdési nyilatkozat leadásakor első alkalommal beiratkozó hallgatók esetében az adott szakon előzetes kurzusfelvétel nem írható elő.

(1) A Kar előírja hallgatóinak az előzetes kurzusfelvételt, kivéve a kihagyó hallgatóknál, a vendéghallgatóknál, a kivételes tanulmányi rend szerint haladóknál, valamint az előzetes kurzuskínálatban meg nem jelent kurzusoknál és az egyetemi szabályzatban rögzített esetekben.

(2) Az előzetes kurzusfelvétel időszakában a nyilvános hallgatói számítógépes laboratóriumoknak munkanapokon átlagosan napi 10 órát, heti közel egyenletes megosztásban, nyitva kell tartani.

A VÉGLEGES KURZUSKÍNÁLAT

39. §

- (1) A kurzuskínálatot az előzetes tárgyfelvetelek valamint a korábbi évek statisztikai adatai és az oktatási egységektől kapott információk alapján a szorgalmi időszak kezdete előtt állítja össze a kari tanulmányi hivatal.
- (2) Az előzetes tárgyfelvetelek alapján a tanegységért felelős szervezeti egység vezetője dönt a törlendő kurzusokról, valamint - szükség esetén - intézkedik a további kurzusok meghirdetéséről.
- (3) Ugyanazon tanegység teljesítését lehetővé tevő kurzusok mindegyikét csak abban az esetben lehet törölni, ha ezekre a kurzus-

sokra jelentkezők összlétszáma nem éri el a kurzusra meghatározott minimális létszámok legkisebbikét.

- (4) A kurzuskinálat tartalmazza az elindítani tervezett kurzusok
  - a) helyét, időpontját (a speciálkollégiumok és vizsgakurzusok kivételével);
  - b) vezetőjének adatait;
  - c) maximális és minimális létszámát;
  - d) teljesítésének feltételeit;
  - e) elvégzésével teljesíthető tanegység adatait.

- (5) A kurzuskinálat tartalmazza a vizsgakurzusok
  - a) teljesítésével teljesíthető tanegység adatait;
  - b) maximális és minimális létszámát;
  - c) vizsgatípusát.

(6) A kurzuskinálat összeállításakor figyelemmel kell lenni az Egyetemi Tanács és a kari tanácsok oktatói tagjainak és állandó meghívottjainak, az Egyetem és a karok vezetőinek e tevékenységükkel összefüggő rendszeres elfoglaltságaira.

(7) A kötött szakpárok, és az ajánlott szakpárok esetében a kurzuskinálatban a mintatanterv szerinti előrehaladás lehetőségét biztosítani kell.

(1) Az abszolutórium megszerzéséhez kötelező tanegységek esetében a Kar az ETVSZ 36. § (7) bekezdésben előírtakon túl is törekszik arra, hogy az előzetes kurzusfelvétel során jelentkezők számára a tanegységet elegendő számban meghirdesse. Amennyiben ez az adott tanegység esetében az adott félévben nem lehetséges, akkor a következő félév során - kivételesen legkésőbb egy éven belül - meg kell teremteni a kimaradók számára a tárgy felvételének lehetőségét.

(2) Gyakorlatok meghirdetésekor kötelező csoportonkénti maximális létszámot meghirdetni.

A KURZUSFELVÉTEL

Ftv. 32. §

(3) A hallgatók joga különösen

d) az előadók és más oktatók megválasztása, a párhuzamosan meghirdetett előadások, gyakorlatok, szemináriumok és más foglalkozások közötti választás, párhuzamos képzésben való részvétel - a képesítési követelmények által - meghatározott keretek között.

KR 4. §

(1) Az intézmény köteles biztosítani, hogy a hallgató tanulmányai során az adott szakra előírt összes kredit mennyiségét legalább 20%-kal meghaladó kreditértékű tantárgyak közül választhasson.

(2) Az intézménynek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a hallgató tanulmányai során az adott szakra előírt összes kredit mennyi-

iségét 10%-kal meghaladó kreditértékű tárgyakat vehessen fel. A hallgató e tárgyakat egy másik intézményben, illetve egy másik szakon is felveheti. Ezen további ismeretek megszerzését - kreditet eredményező teljesítésük esetén - az intézménynek igazolnia kell.

40. §

(1) A hallgató jogosult az Egyetem bármely szervezeti egysége által meghirdetett kurzusra, vizsgakurzusra jelentkezni (kurzusfelvétellel).

(2) A hallgató a kurzus felvételekor köteles megjelölni, hogy ezt a kurzust

a) a számára előírt kötelező, kötelezően választható tanegység teljesítéseként vagy

b) a szabadon választható keret terhére kívánja felvenni. Az a) pontban leírt esetben a hallgató köteles megnevezni továbbá a teljesítendő tanegységet is.

(3) A hallgató a szabadon választható keret terhére felvett kurzus esetében a (2) bekezdés alapján meghozott döntését a vizsgaidőszak utolsó hetében és a következő tanulmányi félév beiratkozási időszakában megváltoztathatja.

(4) Ha a kar előzetes jelentkezést ír elő, az előzetes jelentkezéstől való eltérés lehetőségéről, illetve ennek hiányában az alkalmazandó jogkövetkezményekről a kari szabályzatok rendelkeznek.

(5) A hallgató csak akkor vehet föl egy kurzust, ha annak előfeltételeit teljesítette, illetve ha a gyenge előfeltételként, valamint párhuzamosan elvégzendőként megjelölt tanegység teljesítését lehetővé tevő kurzust főlvette.

(6) A hallgató legkésőbb a szorgalmi időszak harmadik (lásd tárgyfelvételi időszak, ETVSz 34. §(5) bekezdés) hetének végéig köteles leckeönyvébe fölvenni azokat a kurzusokat, vizsgakurzusokat, melyekre jelentkezett és jelentkezését elfogadták. Föl nem vett tanegység teljesítését elismerni nem lehet.

(7) Ha a hallgató olyan kurzusra jelentkezett, amely nem indul el, jogosult helyette más kurzus(ok)ra jelentkezni és azt a leckeönyvébe felvenni, úgy, hogy azok összesített kreditértéke nem haladja meg az elmaradó kurzus(ok) összesített kreditértékét.

(8) A KR. 4.§ (2) bekezdésben leírt kreditfelvételi lehetőségbe beleszámít

a) minden az ETVSz 40. §(2) bekezdés b) pontja szerint besorolt kurzus kreditértéke, ha azt a hallgató nem teljesítette;

b) minden a ETVSz 40. §(2) bekezdés b) pontja szerint besorolt kurzus kreditértéke, ha azt a hallgató megszerezte és már nem számolható el a tantervben előírt szabadon választható tanegységként.

(9) A KR. 4.§ (2) bekezdése szerinti lehetőségen felüli kurzusok felvételéért a hallgató a Térítési és Juttatási Szabályzat alapján külön térítést fizet, de azt - kérésre - a Kari Tanulmányi Bizottság véleményének figyelembevételével a Kar vezetője részben vagy teljesen elengedheti.

(1) A hallgató a kurzusfelvétel során bevezeti a leckeönyvébe a felvett tanegységek nevét, kódját, óraszámát, kreditértékét, kurzusonként a tantárgy oktatójának nevét, valamint azt, hogy az adott tanegységet mely keret terhére veszi fel (lásd ETVSz 40. §(2) pont).

(2) A hallgató az előzetes kurzusfelvétel (lásd 38. §(1) pont) során megjelölt tanegységek, kurzusok figyelembevételével alakítja a végleges kurzusfelvételét (lásd ETVSz 40. § (6) pont). Az előzetes kurzusfelvételben megjelölt kurzusoktól, tanegységektől csak akkor térhet el a hallgató (lásd még a (3) pontot), ha

- a) az előző félévben felvett, de nem teljesített egy olyan tanegységet, mely előfeltétele valamely - az előzetes kurzusfelvétel során megjelölt - tanegységnek, kurzusnak;
- b) az előzetes kurzusfelvétel során megjelölt tanegység, kurzus az adott félévben nem indul el, illetve időpontja megváltozott, ezért a hallgató azt felvenni nem tudja;
- c) az előzetes kurzusfelvétel során olyan tanegységet, kurzust jelölt meg, melyre a felelős szervezeti egység maximált létszámot állapított meg (lásd ETVSz. 36. § (5) pont) és az ETVSz 41. § (1) pontja és a Kari TVSz 41. §(1)-(4) pontok alkalmazásával kialakított rangsor alapján a hallgató az adott tanegységet, kurzust nem jogosult felvenni;
- d) az adott tanegység, kurzus meghirdetése a 36. §(2) pontja által lehetővé tett módon, csak a szorgalmi időszak megkezdésekor történt;
- e) az előzetes kurzusfelvétel során megjelölt tanegységek, kurzusok órarendben kijelölt időpontjai között ütközés van, illetve azok időpontja - nappali tagozatos hallgatók esetén - nem reggel 8 és este 6 közé esik;
- f) az előzetes kurzusfelvétel során megjelölt tanegységek, kurzusok órarendben kijelölt időpontjai nem adnak lehetőséget 12 és 15 óra között 1 órás ebédszünetre.

(3) A hosszabb ideig tartósan beteg hallgatók, azok a hallgatók, akik az előzetes kurzusfelvétel időpontjában külföldi részképzésen vettek részt, és ezért azt beadni nem tudták, továbbá az őszi félév során az elsőéves hallgatók végleges kurzusfelvételüket az előzetes kurzusfelvételi megkötés nélkül végezhetik el.

(4) A (2) pont alá nem tartozó módosítások mértéke nem haladhatja meg az előzetes kurzusfelvétel során megjelölt tantárgyak óraszámában számított 20%-át.

(5) A módosítás során a hallgató csak az előzetes jelentkezések alapján induló vagy a 36. §(2) pont által lehetővé tett módon csak a szorgalmi időszak kezdetén meghirdetett tárgyak, kurzusok közül választhat.

(6) Ha a hallgató az előzetes kurzusfelvételi listáját nem adta le, akkor - különjárási díj befizetése ellenében - a kurzusfelvételi időszak végéig jelentkezhet az egyes tantárgyakra, kurzusokra. Ez alól kivételt képeznek a 38. §(1) és 40. § (3) pont hatálya alá eső hallgatók.

(7) A kurzusfelvétel időszakában a nyilvános hallgatói számítógépes laboratóriumoknak munkanapokon átlagosan napi 11 órát, heti közel egyenletes megosztásban, nyitva kell tartani

Ftv. 32. §

(2) Az oktatók jogosultak, különösen (...)

d) az intézményi Szabályzatban meghatározott feltételek mellett a hallgatók megválasztására.

41. §

(1) Ha a kurzusra a maximális létszámnál több hallgató jelentkezett ezt - a számítógépes kurzusfelvételi adminisztráció alkalmazása esetén - az alábbi rangsorolás szerint vehetik fel:

a) azok a hallgatók, akik számára a tanegység kötelező és a tanegységet a mintatanterv szerint kívánják felvenni;

b) azok a hallgatók, akik egyszer már sikertelenül próbálták meg felvenni a tanegységet és a tanegység számukra kötelező vagy kötelezően választható;

c) azok a hallgatók, akik számára a tanegység kötelezően választható és a tanegységet a mintatanterv szerint kívánják felvenni;

d) azok a hallgatók, akiknek képzéséből már csak 60 kredit megszerzése van hátra és a kurzus számukra kötelező vagy kötelezően választható;

e) azok a hallgatók, akik számára a kurzus kötelező vagy kötelezően választható;

f) azok a hallgatók, akik a kurzust külön térítés fizetése nélkül vehetik fel (lásd 40.§ (9) bekezdés);

g) a többi hallgató.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott kategóriákon belül a legalább két szakon tanulmányokat folytató hallgatók előnyben részesülnek az egy szakon tanulmányokat folytató hallgatókkal szemben.

(3) Kötelező tanegység esetén a speciális szükségletű hallgatók jelentkezését kötelező elfogadni. Egyéb esetekben a speciális szükségletű hallgatók helyzetük alapján a rangsoroláshoz képest előnyt élvezhetnek; ennek megállapítására a kurzus vezetője jogosult.

(4) Ha ugyanazon tanegység teljesítésére több kurzust is meghirdetnek, az Egyetemi Tanács és a Kari Tanács hallgatói tagjai előnyt élveznek a kurzusfelvétel során, amennyiben valamely kurzus egybeesik a testületi ülések várható időpontjával.

(5) Ha egy, az (1) bekezdés pontjaiban meghatározott kategóriába eső hallgatók mindegyike nem vehető fel a kurzusra, akkor közülük a kurzus vezetője jelöli ki a kurzus felvételére jogosultakat.

(6) A kurzus vezetője engedélyt adhat a maximális létszámon túl, annak 10%-át meg nem haladó számú hallgatónak a kurzus felvételére, ha a teljesítés technikai feltételei biztosíthatók.

(7) Számítógépes kurzusfelvételi adminisztráció hiányában a kurzusra felvett hallgatók személyét a kurzusvezető állapítja meg a (3) és (4) bekezdésben meghatározottakra figyelemmel.

(8) Az (1) bekezdésben meghatározott névsort a kurzus vezetője a szorgalmi időszak harmadik hetének első munkanapjáig köteles megállapítani.

(9) Ha a kurzusra létszámkorlát van megállapítva, a kari szabályzat ennek felvételét a kurzus vezetőjének ellenjegyzéséhez kötheti. Az ellenjegyzés érdekében - a számítógépes kurzusfelvételi adminisztráció kivételével - az érintett kurzust vezető oktatónak a szorgalmi időszak harmadik hetében legalább három alkalommal, alkalmanként legalább két óra időtartamban a hallgatók rendelkezésére kell állnia.

(10) Arról, hogy az oktatónak a fentiekben túl milyen jogai, illetve kötelességei vannak a hallgató megválasztására, a kari szabályzatok rendelkezhetnek.

(1) Az ETVSz. 41. § (1) pontjában előírt rangsorolás szerint azonos kategóriába eső hallgatók közül előnyben kell részesíteni azokat, akik az adott tanegységet először veszik fel.

(2) Amennyiben létszámkorlát van a kurzusra megállapítva, akkor számítógépes adminisztráció esetén a szorgalmi időszak második hetének első munkanapjáig, számítógépes adminisztráció hiányában szorgalmi időszak harmadik hetének első munkanapjáig a tárgyat felvett hallgatók névsorát az ETVSz. 41. § (1) pontjában előírt rangsorolás szerint meg kell határozni. A fennmaradó szabad helyekre a felvétellel a szorgalmi időszak harmadik hetének végéig a jelentkezés időrendjében történik.

(3) Amennyiben létszámkorlát van a kurzusra megállapítva, akkor számítógépes adminisztráció hiányában a felvételhez a kurzus vezetőjének ellenjegyzése szükséges.

(4) A kivételes tanterv szerint tanuló hallgatókat az ETVSz. 41. § (1) pontjának a) kategóriájában felsorolt hallgatókkal együtt kell rangsorolni.

(5) A Karon a speciális szükségletű hallgatók jelentkezését a kötelezően választható tanegységek esetén is kötelező elfogadni.

42. §

(1) A tanári óraterhelésbe beszámítható kurzus akkor tartható meg, ha arra a tárgyfelvételi időszak végéig a kurzusra megállapított minimális létszámú hallgató, de legalább 5 fő jelentkezett.

(2) A (1) bekezdés alól kivételt képez az a kurzus,

a) amely olyan szak kötelező vagy kötelezően választható kurzusa, ahol a mintatanterv szerinti (lásd 36. §(7) bekezdés) létszám kisebb, mint 20;

b) amelynek technikai feltételei ennél kisebb maximált létszámot indokolnak

c) amelyet a mintatanterv szerinti haladás biztosítása érdekében hirdettek meg (lásd 36. §(3)).

43. §

(1) Ha a kurzusra nincsen minimális hallgatói létszám megállapítva és kevesebb, mint 5 fő vette fel, a kurzust nem kötelező elindítani.

(2) Ha a kurzusra, vizsgakurzusra a megállapított minimális létszámnál kevesebben jelentkeztek, akkor a kurzust, vizsgakurzust nem kötelező elindítani.

(3) A kurzus elmaradásáról a kurzusért felelős szervezeti egység vezetője értesíti a tanulmányi osztályvezetőt és a hallgatót.

(1) Ha az előzetes kurzusfelvétel (lásd 38. §(1) pont) alapján az érintett tanszék a kurzust elindította, és a kurzusfelvétel (lásd 40. §) során az előzetes jelentkezéseknek megfelelő számú, vagy annál több hallgató vette fel a kurzust, akkor a kurzus nem törölhető.

FOGLALKOZÁSOK

44. §

- (1) Az előadáson a részvétel csak akkor kötelező, ha ezt a képzési terv előírja.
- (2) A gyakorlaton a részvétel és a gyakorlati követelmények teljesítése kötelező.
- (3) Gyakorlati jegy megszerzése érdekében teljesítendő gyakorlati követelmény lehet:
  - a) a gyakorlaton végzett feladatokról történő beszámolás és/vagy,
  - b) a gyakorlat idején kívül elvégzendő feladat és/vagy,
  - c) zárthelyi dolgozat és/vagy,
  - d) más, a tantervben meghatározott követelmény.
- (4) A gyakorlati követelményeket a képzési terv rögzíti, és azok teljesítésének feltételeit az első foglalkozáson ismertetni kell. A gyakorlaton való részvétel önmagában a kredit megszerzéséhez nem elegendő.
- (5) A tantervben megjelölt elemi alapozó tárgyak esetében - ha a képzési terv ezt megengedi - a kötelező részvétel alól a tanegységért felelős oktató felmentést adhat, ha a hallgató az ismeretek meglétét bizonyította. A felmentés nem mentesíti a többi gyakorlati követelmény teljesítése alól, és a kurzus teljesítését ekkor is az előírt értékelési formával kell értékelni. A felmentést írásban kell megadni.
- (6) A foglalkozásokon hang- vagy képfelvétel készítése kizárólag az oktató előzetes engedélyével lehetséges.
  - (1) A foglalkozásokon való jelenlét ellenőrzésének módjáról a szakért felelős szervezeti egység vezetője rendelkezik.

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ÉRTÉKELÉSE, A VIZSGÁK SZERVEZÉSÉNEK SZABÁLYAI

Ftv 90. §

- (1) Az adott képzési célhoz igazodó, egymásra épülő ismeretlenőrzési formákat (vizsgákat) a képesítési követelmények, valamint a tanterv határozza meg.
- (2) A tananyag ismeretének értékelése, általában
  - a) öt fokozatú: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1);
  - b) három fokozatú: kiválóan megfelelt, megfelelt, nem felelt meg minősítéssel történhet.
- (3) A felsőoktatási intézmény Szabályzatában a tanulmányi követelmények teljesítésének ellenőrzésére és értékelésére más rendszert (pl. halmozott pontozás, tanegység, kredit) is választhat; ebben az esetben is biztosítani kell azonban a (2) bekezdésben foglalt ellenőrzési, értékelési rendszerrel való összehasonlíthatóságot.

Ftv. 32. §

- (2) Az oktatók jogosultak, különösen
  - c) a hallgatók tanulmányi munkájának és teljesítményének értékelésére.

Ftv 90. §

- (2) A tananyag ismeretének értékelése, általában
  - a) öt fokozatú: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1);
  - b) három fokozatú: kiválóan megfelelt, megfelelt, nem felelt meg minősítéssel történhet.

KR 8. §

- (1) Az intézmény kreditrendszerű tanulmányi és vizsgaszabályzatának részeként megalkotott kredit szabályzatnak rendelkeznie kell:
  - g) arról, hogy a hallgató hány alkalommal vehet fel ismételten egy adott tantárgyat, hány alkalommal ismételheti meg elvégzett tanulmányi munkájának értékelését egy tanulmányi időszakban (...)

45. §

(1) A tanegység akkor tekintendő teljesítettnek, ha a hallgató egy ahhoz kapcsolódó kurzust sikeresen elvégzett. A kurzus elvégzését gyakorlati vagy vizsgajegyvel kell értékelni.

(2) A gyakorlati és a vizsgajegy öt- vagy háromfokozatú.

(3) A szigorlat és jogászképzésben az alapvizsga egyes szakmai területeken az átfogó ismeretek megszerzését igazoló vizsga. Értékelésük ötfokozatú.

(1) Ha a képzési terv, illetve a kurzuskínálat eltérő számonkérési rendet nem ír elő, akkor az előadás anyagát kizárólag szóbeli vizsgán (lásd ETVSz 48. § (4) a) pont) lehet számon kérni, a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele pedig (az oktató döntése alapján) 2 zárthelyi dolgozat vagy 1 beadandó feladat(sor) megírása.

(2) Ötfokozatú értékelést kell alkalmazni gyakorlati jegy, kollokvium és szigorlat esetében.

(3) A kötelező szakmai, üzemi stb. gyakorlatok minősítésének formáját a képzési terv írja elő.

46. §

(1) A kurzus teljesítése lehet sikeres vagy eredménytelen.

(2) Eredménytelennek tekintendő a teljesítés, ha

a) sikertelen a teljesítés, azaz a hallgató elégtelen (nem megfelelt) minősítést szerez,

b) a hallgató tanegység-elhagyónak minősül, mert nem kísérelte meg a vizsgázást vagy megtagadták tőle a gyakorlati jegyet.

(3) Nem minősül tanegység-elhagyásnak, ha az adott kurzus nem indul el, vagy a hallgató azért nem kísérelte meg a teljesítést, mert a tanegység gyenge előfeltételét nem teljesítette.

(4) A tanszék (az oktató) megtagadja az érdemjegy vagy a minősítés megadását, illetőleg a vizsgára bocsátást, ha a tanegység (gyenge) előfeltétele nem teljesül.

(5) Előfeltételes tanegység megszerzése az előfeltétel(ek) teljesületlen volta esetén érvényét veszti.

47. §

(1) Az oktató a kurzus sikeres vagy sikertelen teljesítését a vizsgalapon (vagy más, kari, illetve egyetemi rendelkezések szerint meghatározott módon) és a leckekönyvben az érdemjegy (minősítés) számmal és betűvel való bejegyzésével, aláírásával és a dátum megadásával igazolja. A bejegyzést a vizsgalapon és a leckekönyvben azonos tartalommal kell rögzíteni. Eltérés észlelése esetén a kari tanulmányi hivatal vizsgálatot kezdeményez.

(2) Az oktató akadályoztatása esetén az érdemjegy (minősítés) bejegyzésére a tanszékvezető jogosult.

48. §

(1) Ha a tanterv a gyakorlatokon való részvételt előírja és a hallgató nem kapott a ETVSz 44. § (5) bekezdésben leírt felmentést, valamint a gyakorlatvezető ellenőrzi a jelenlétet, akkor

a) a gyakorlatvezető a gyakorlati jegyet nem tagadhatja meg (nem minősítheti eredménytelennek), ha a hallgató a meghirdetett foglalkozások negyedénél kevesebb alkalommal hiányzott a foglalkozásról;

b) egynegyed és egyharmad közötti távollét esetén a gyakorlatvezető jogosult többletfeladatot előírni vagy a gyakorlati jegyet megtagadni, az erre vonatkozó elvi döntését azonban a félév első óráján előre közölnie kell;

c) egyharmadot meghaladó távollét esetén a gyakorlati jegyet meg kell tagadni (a teljesítést eredménytelennek minősíteni).

(2) A laboratóriumi gyakorlatokról való távollét még elfogadható legmagasabb számának meghatározásáról a kari szabályzat rendelkezik.

(3) A gyakorlati jegyet a vizsgaidőszak első hetének végéig kell megadni.

(4) Kollokvium lehet

a) szóbeli vizsga;

b) írásbeli vizsga;

c) "A" típusú kombinált vizsga, amikor a vizsga írásbeli és szóbeli részből áll és a kollokvium eredményét a tantervben rögzített módon a két rész eredménye alapján állapítják meg, azonban a sikeres teljesítés feltétele mindkét rész sikeres teljesítése;

d) "B" típusú kombinált vizsga, amikor a vizsga írásbeli és szóbeli részből áll és az írásbeli rész sikeres teljesítése előfeltétele a szóbeli részen való részvételnek, a vizsga eredménye a szóbeli rész eredménye, azonban az írásbeli rész eredménytelensége esetén elégtelen;

e) folyamatos számonkérés ("C" típusú vizsga), amelynek keretében a hallgató a félév folyamán 3-4 zárthelyi vagy házidolgozat megírásával ad számot tudásáról, és az oktató ennek alapján állapítja meg az érdemjegyet;

f) "D" típusú kombinált vizsga, melynek keretében a szorgalmi időszak végén írt írásbeli zárthelyi dolgozat alapján az oktató, az elért eredménytől függően érdemjegyet ajánlhat meg, a megajánlott jegyeket legkésőbb a vizsgaidőszak első hetének utolsó napjáig közlésezi. Ha a hallgató a megajánlott jegyet nem fogadja el (vagy az oktató nem ajánlott meg jegyet az írásbeli alapján), akkor a hallgató a vizsgaidőszakban szóbeli vizsgát tesz.

(5) A kollokvium fajtáját a kurzuskínálatban föl kell tüntetni, és az oktatónak ezt az első órán (a vizsgakövetelményekkel együtt) közölnie kell a hallgatókkal. Az utóvizsga típusa - a szigorlatot kivéve - eltérhet a vizsga típusától. A kollokvium fajtájától eltérni csak a

speciális szükségletű hallgatók esetében lehet.

(6) Az "A" típusú kombinált vizsga esetén a kurzus vezetője az írásbeli rész alapján eltekinthet a szóbeli vizsgától és az írásbeli rész értékelését vizsgálójegynek tekintheti, ha ezzel a hallgató egyetért.

(7) A "B" típusú vizsga esetében az írásbeli rész megelőzi a szóbeli részt. Az írásbeli rész sikertelensége esetén, a szóbeli vizsgán nem lehet részt venni; a sikertelen írásbeli rész egyszer javítható. Sikertelen szóbeli rész esetén a szóbeli részt kell javítani.

(8) A kombinált vizsgák írásbeli része az oktató döntése alapján a szorgalmi időszakban írt zárthelyi dolgozattal, illetve házi feladatokkal is teljesíthető. Ha a kombinált vizsga írásbeli részét kötelezően a szorgalmi időszakban írt zárthelyi dolgozatok alkotják, akkor ezek száma legfeljebb 4 lehet, és legalább 2 héttel a megírásuk előtt meg kell hirdetni őket.

(9) A kari szabályzatokban rendelkezni kell az egy kurzus keretében a zárthelyi dolgozatokra fordítható összes időmennyiségről.

(10) A kombinált vizsgák mindkét részét ugyanabban a félévben kell teljesíteni.

(11) Az "A", "B" és "C" típusú kombinált vizsga szorgalmi időszakban teljesített írásbeli részének (részeinek) eredményét a megírástól számított két héten belül, a vizsgaidőszakban teljesített írásbeli vizsga eredményét legkésőbb a szóbeli vizsgát megelőző munkanapon déli tizenkét óráig ki kell hirdetni.

(12) A vizsgaidőszakban teljesített írásbeli részből (is) álló kollokvium eredményét 8 munkanapon belül (de legkésőbb a vizsgaidőszak hatodik hetének közepéig) kell kihirdetni,

(13) Szigorlati vizsga kizárólag szóbeli, illetve "A" vagy "B" típusú kombinált vizsga lehet. Ilyen esetben írásbeli részvizsga csak a vizsgaidőszakra tűzhető ki.

(14) A szigorlat szóbeli részét legalább kéttagú bizottság előtt kell letenni. A bizottság valamely tagjának ideiglenes távolléte esetén a vizsgát fel kell függeszteni. A szóbeli szigorlatot (mely egyetlen jeggyel osztályozott, egy vizsgakurzusként meghirdetett tanegység) - az Állam- és Jogtudományi Kar kivételével - egyetlen napon kell megtartani. A bizottsági tag távolléte esetén követendő eljárásról a kari szabályzatok rendelkeznek.

(15) Az írásbeli és szóbeli részből álló szigorlat esetén az egyes részeket ugyanabban a vizsgaidőszakban kell teljesíteni.

(16) A kombinált vizsgák esetében az utóvizsga típusáról a képzési terv határozza meg.

(1) Terepgyakorlatokon, szakmai gyakorlatokon, üzemlátogatásokon, pedagógiai gyakorlatokon a részvétel kötelező, az ezekről való hiányzás kizárólag a szakért felelős szervezeti egység által meghatározott tematikájú gyakorlat teljesítésével pótolható.

(2) Csoport-, illetve évfolyamzárthelyit lehetőleg a gyakorlat vagy az előadás ideje alatt kell írítani.

(3) A zárthelyi dolgozatok írásának megkezdése előtt a hallgatóval ismertetni kell az egyes feladatokra kapható pontokat.

(4) A kijavított, leosztályozott zárthelyi és vizsgadolgozatokba a hallgatónak legalább kétszeri betekintési lehetőséget kell biztosítani.

(5) A zárthelyi dolgozatokat az adott vizsgaidőszak végéig kell megőrizni, vagy a hallgatónak visszaadni. Az írásbeli vizsgadolgozatokat egy évig kell megőrizni.

(6) Azokat a (nem pót- vagy utóvizsga) zárthelyi dolgozatokat, melyeken a hallgatók több mint 70 %-a nem felelt meg, a Hallgatói Önkormányzat ilyen irányú kérésére a szakért felelős szervezeti egységnek ki kell vizsgálnia.

(7) A leckekönyvbe került esetleges téves bejegyzéseket azok áthúzásával és a helyes bejegyzés megtételével az illetékes oktató, vizsgáztató, illetve a vizsgabizottság elnöke olvasható kézzjegyzék feltüntetésével köteles javítani. A hallgató a leckekönyvben törlést vagy javítást nem végezhet, az okirat-hamisításnak számít.

A GYAKORLATI JEGY

49. §

(1) Elégtelen gyakorlati jegy kijavítására - ha a szak képzési tervének rendelkezése, illetve annak hiányában a kurzuskinálat ezt lehetővé teszi - a vizsgaidőszak első két hetében kell egy alkalommal lehetőséget biztosítani. Ennek tényét a kurzuskinálatban közzé kell tenni.

(2) Gyakorlati jeggel záruló kurzust vizsgakurzussal nem lehet teljesíteni.

(1) A hallgató gyakorlatokon végzett munkája lehet eredménytelen (nem szerez gyakorlati jegyet), elégtelen (elégtelen a gyakorlati jegye) és sikeres (elégtelentől különböző a gyakorlati jegye). Eredménytelennek minősül a hallgató gyakorlaton nyújtott teljesítménye, ha nem teljesíti a képzési tervben a gyakorlatra megfogalmazott, a gyakorlati jegy minősítését nem befolyásoló kritériumokat.

(2) A gyakorlati jegy megszerzésének kritériumaként - az ETVSz 48. § (1) bekezdésben leírtakon túlmenően - nem lehet olyan követelményeket előírni, melyek teljesítéséhez a foglalkozásokon való részvételnek meg kell haladnia a foglalkozások számának háromnegyedét.

(3) A gyakorlati jegy megszerzésének kritériumaiként a Karon - az ETVSZ 48. § (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően - a következőket lehet előírni:

a) "megfelelt/nem felelt meg" típusú rövid írásbeli számonkérések rendszere, figyelembe véve a (2) bekezdést.

b) "elfogadott/nem elfogadott" típusú beadandó feladatok rendszere,

c) az összes, a gyakorlati jegy minősítését meghatározó számonkérésben való részvétel, figyelembe véve a (2) bekezdést.

(4) A (3) a) pont szerinti kritériumok esetén azok 20 százalékának,

a (3) b) pontokban meghatározott kritériumok közül kettőnek, a (3) c) pontban meghatározott

kritériumok esetén az igazoltan elmulasztottaknak a pótlására a vizsgaidőszak időszak első hetében, kritériumként egymástól függetlenül, lehetőséget kell biztosítani.

(5) A gyakorlati jegy minősítését meghatározó számonkérések legalább negyede esetében meg kell adni a javítás lehetőségét, ha a hallgatónak ezzel esélye van a gyakorlat sikeres teljesítésére.

(6) A nem folyamatos számonkérésű (az eredményes gyakorlati jegy értéke legfeljebb négy, egymástól független számonkérés eredménye alapján alakul ki) gyakorlatok esetén az elégtelen gyakorlati jegy kijavítására lehetőséget kell biztosítani a vizsgaidőszak első két hetében ("gyakorlati jegy utóvizsga").

(7) A kar által gondozott szakok képzési tervében fel kell tüntetni, hogy az adott gyakorlat folyamatos számonkérésű-e, vagy sem.

KOLLOKVIUM ÉS SZIGORLAT

50. §

(1) A vizsgalkalmakra maximált hallgatói létszámot lehet megállapítani.

(2) Az írásbeli vizsgák időpontját - a kari szabályzat keretei között - a kurzus vezetője, a szigorlati írásbeli vizsga időpontját a szakfelelős állapítja meg. A vizsgaidőszakban történő írásbeli vizsgára legalább két alkalmat kell biztosítani úgy, hogy a két vizsga között legalább két hét teljen el. Az írásbeli vizsgák időpontját szakonként össze kell hangolni és a szorgalmi időszak ötödik hetének végéig közzé kell tenni.

(3) Szóbeli vizsgák időpontját kizárólag a vizsgaidőszakra lehet kijelölni.

(4) A szóbeli vizsgák időpontját a kurzus vezetője állapítja meg. A vizsgalkalmak számát (utóvizsgák nélkül) úgy kell megállapítani, hogy az összesített maximált létszám elérje a kurzust felvett hallgatók létszámának 120%-át. A vizsgaidőszak 1-3. és 4-6. hetében azonos számú vizsgaidőpontot kell biztosítani. Ettől csak a hallgatók hozzájárulásával lehet eltérni.

(5) A kurzus vezetője egyes vizsgaidőpontokat utóvizsga-időpontként jelölhet meg.

(6) A kurzus vezetője köteles a vizsgaidőszak utolsó előtti hetéig sikertelen vizsgát tett hallgatók számára utóvizsgaidőpontot biztosítani a vizsgaidőszak utolsó hetében.

(7) A vizsgaidőpontokkal kapcsolatos, a hallgatók és a kurzus vezetője közti vita esetén a hallgatók a szakért felelős oktatási szervezeti egység vezetőjéhez fordulhatnak, aki a hallgatókra és a kurzus vezetőjére egyaránt kötelező érvényű döntést hoz.

(8) A vizsga napján belül a vizsga időpontját a tanszék vagy a vizsgáztató csoportosan vagy személyre szólóan kijelölheti. Időpontkijelölés hiányában a vizsga időpontja valamennyi aznapra feliratkozott vizsgázó számára reggel 9 óra. Az oktató távolléte esetében a szervezeti egység vezetője köteles gondoskodni a vizsga pótlásáról, mely a hallgatók számára hátrányos következményekkel nem járhat.

(1) Az írásbeli, illetve az A és B típusú kombinált vizsgák időpontjának összehangolása során kiemelten kell figyelembe venni az egyes szakok mintatanterve szerint meghirdetett alapkurzusokhoz

tartozó vizsgákat, melyeknek időpontjait a kurzuskinálatban előre közzé kell tenni.

(2) Az (1) szerinti vizsgákat minden félévben meg kell hirdetni vagy kurzushoz vagy vizsgakurzushoz tartozóan.

(3) A kollokviumok vizsgatematikáját/tételsorát két héttel, a szigorlatokét négy héttel a vizsgaidőszak kezdete előtt közzé kell tenni.

51. §

(1) A vizsgázás előfeltétele a vizsgára való jelentkezés. Vizsgára az a hallgató jelentkezhet, aki a kurzust felvette és a kurzus előfeltételeit és gyenge előfeltételeit teljesítette, vagy a vizsga időpontjáig várhatóan teljesíti. (lásd ETVSz 46. §(4) bekezdés)

(2) A hallgató ugyanabban a vizsgaidőszakban egy kurzusból - a vizsgahalasztás kivételével - a kari szabályzatban meghatározott alkalommal jelentkezhet vizsgázni. A kari szabályzatban legalább kettő, legfeljebb három jelentkezési lehetőséget kell biztosítani.

(3) Utóvizsga-időpontra meghirdetett vizsgára csak az utóvizsgára utasított, illetve a javítani szándékozó hallgatók jelentkezhetnek.

(4) Adott vizsganapon a vizsgán - a vizsgázató tanár külön engedélye nélkül - az a hallgató vehet részt, aki a vizsgára legkésőbb a vizsgát megelőző utolsó munkanapon jelentkezett és jelentkezését elfogadták.

(5) A hallgató jogosult a vizsgára való jelentkezését visszavonni, illetve új vizsgaidőpontra jelentkezni (vizsgahalasztás)

a) számítógépes vizsgaadminisztráció esetén legkésőbb a vizsga megkezdése előtt 36 órával;

b) egyéb esetben a vizsga kezdetéig.

(6) A vizsgahalasztás miatt újabb vizsgaidőpontot biztosítani nem kötelező.

(7) Ha a hallgató a vizsgán igazolatlanul nem jelenik meg és nem élt a vizsgahalasztás lehetőségével, akkor a vizsgája eredménytelen vizsga. Igazoltnak kizárólag az a távollét tekinthető, amely hallgató önhibáján kívül, igazolható külső körülmények miatt következett be. Az igazolt távolmaradás vizsgahalasztásnak minősül.

(1) A hallgató ugyanabban a vizsgaidőszakban egy kurzusból - a vizsgahalasztás kivételével-

a) legfeljebb két alkalommal jelentkezhet vizsgázni, ha vizsgaalalom a tárgyból minden félévben biztosítva van,

b) legfeljebb három alkalommal jelentkezhet vizsgázni egyéb esetekben.

(2) Az (1) a) pontban meghatározott esetben az ETVSz 50. § (6) szerint kell az utóvizsga lehetőségét biztosítani, míg az (1) b) pontban meghatározott esetben a vizsgaidőszak utolsó két hetében meg kell adni a sikertelen vizsga kijavításának két lehetőségét.

(3) A hallgató egy tárgyból az adott vizsgaidőszakban legfeljebb kétszer halaszthatja el vizsgáját

(4) A hallgató -az ETVSz 51. § (5) pont szerinti vizsgahalasztás esetét kivéve - abban a vizsgaidőpontban köteles megjelenni a vizsgán, melyre előzőleg feliratkozott. Aki távolmaradását nem tudja igazolni, annak vizsgája eredménytelennek minősül és a 19. §(1) pont szempontjából vizsgázási kísérletnek számít. Ezt a hallgató indexében "eredménytelen" bejegyzéssel kell rögzíteni.

(5) Annak a hallgatónak, aki vizsgahalasztó, illetve eredménytelen vizsgát tett, nem kötelező újabb vizsgaidőpontot biztosítani (ha a meglévő időpontokban van szabad hely, azokra viszont jelentkezhet).

(6) Ha az oktató távolléte miatt elmarad egy előre meghirdetett vizsgaidőpont, akkor ezt a tanszékvezetőnek, bizottsági vizsga esetén a szakért felelős szervezeti egység vezetőjének be kell jelenteni, és a hallgatókkal történő egyeztetés után új vizsgaidőpontot kell kitézni. Azon hallgatóknak, akiknek az új időpont nem felel meg, engedélyezni kell bármely más, előre meghirdetett időpontra való - esetlegesen az előírt maximált létszámon felüli - jelentkezést.

(7) A kiírt vizsgák megtartásáért, illetve az oktató távolléte miatt elmaradt vizsgaidőpontok pótlásáért az illetékes tanszékvezető, bizottsági vizsga esetén a szakért felelős szervezeti egység vezetője a felelős. A vizsgaidőpontok elmaradása miatti panasszal a tanszékvezetőhöz, bizottsági vizsga esetén a szakért felelős szervezeti egység vezetőjéhez lehet/kell fordulni.

52. §

(1) Leckekönyv nélkül vizsgázni nem lehet. A vizsgán a részvétel feltétele szükség esetén a személyazonosításra alkalmas okirattal történő igazolása. Írásbeli vizsgán az oktató jogosult a dolgozatok beadása előtt ellenőrizni a résztvevők személyazonosságát.

(2) A vizsga a vizsgakérdés föltételével (a tétel átadásával) tekintendő megkezdettnek, ezután a hallgató teljesítményét érdemjeggyel minősíteni kell.

(3) Az oktató jogosult a hallgató vizsgáját megszakítani és vizsgáját elégtelen érdemjeggyel minősíteni, ha nem megengedett segédeszköz(ök) használatát vagy más személy együttműködését észleli.

(4) Szóbeli vizsgán a vizsgázónak lehetővé kell tenni szükség szerinti rövid felkészülést a felelete előtt.

(5) A szóbeli vizsgák az Egyetem oktatói és hallgatói számára - a vizsgáztatás helyszíne megszabta keretek között - nyilvánosak. A vizsgázó betekinthez kijavított írásbeli dolgozatába, és a javítás felülvizsgálatát kérheti a dolgozat javítójától.

(6) Ha a hallgató bizottság előtt vizsgázik, szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

(7) A hallgató félévente egy alkalommal javítóvizsgát tehet. A javítóvizsga érdemjegye az előző érdemjegyet semmissé teszi.

(1) A hallgató leckekönyvét csak a szorgalmi időszak utolsó két hetében és a vizsgaidőszak első hetében veheti fel a Tanulmányi Osztályról. Ettől eltérni csak különjárási díj befizetése mellett lehetséges, kivéve ha a leckekönyvről hitelesített másolatra vagy fordításra van szüksége a hallgatónak.

(2) A vizsgáztatásra csak az egyetemmel munkaviszonyban álló oktató, oktatómunkát végző kutató vagy a megbízott előadó jogosult. A tanszékvezető kivételes esetben engedélyt adhat más személynek is a vizsgáztatásra.

(3) A szigorlatot háromtagú bizottság (lásd ETVSz 48 § (14) pont) előtt kell letenni, melynek legalább egy tagja egyetemi tanár vagy docens. A bizottságban a döntés szótöbbséggel történik.

(4) A szóbeli vizsgák nyilvánossága (lásd ETVSz 52. § (5) pont) a vizsgázó kérésére korlátozható.

(5) A vizsgázó számára a felelet előtt legalább 20 perces felkészülési időt kell biztosítani. Ettől eltérni csak a vizsgázó és vizsgáztató megegyezése alapján lehet.

(6) A vizsgák zavartalanságáért a vizsgáztató, illetve a vizsgabizottság elnöke a felelős. A vizsganapot lehetőleg úgy kell megszervezni, hogy a vizsgázók túlzottan hosszú várakozásra ne kényszerüljenek.

(7) A vizsgán kapott érdemjegyet a vizsgáztató oktató, illetve a vizsgabizottság elnöke a lecke-könyvbe és a számítógépes nyilvántartó rendszerbe - ennek hiányában a vizsgalapra - bejegyzi. A számítógépes nyilvántartásba való bejegyzést a vizsgáztató oktató, illetve a vizsgabizottság elnökének felhatalmazása alapján a Kar, illetve tanszék ezen feladattal megbízott munkatársa is megteheti.

(8) Ha a lecke-könyvben szereplő bejegyzés és az ETR-ben, illetve a vizsgalapon szereplő bejegyzés egymással ellentmondásban van, akkor a Tanulmányi Osztály vizsgálatot kezdeményez a helyzet tisztázására.

53. §

(1) Sikertelen nyelvi alapvizsga kijavítását ugyanabban a vizsgaidőszakban a tanterv kizárhatja. Ezt a képzési tervben jelölni kell az "azonos vizsgaidőszakban nem ismételtető" szöveggel.

(2) Az elégtelen osztályzat azonos vizsgaidőszakban történő javítása esetén az új jegyet a tanár a vizsgalapra (vagy más, kari, illetve egyetemi rendelkezések szerint meghatározott módon) bejegyzi, és a lecke-könyvben az elégtelen érdemjegy alá írja.

(3) Utóvizsga esetén a hallgató legkésőbb a vizsgát, illetve a vizsga eredményének kihirdetését követő hét munkanapon belül (de legkésőbb a vizsgaidőszak hatodik hetének harmadik munkanapjáig) írásban kérheti a tanegységért (tanulmányi egységért) felelős oktatási szervezeti egység vezetőjétől, hogy (írásbeli vagy szóbeli) vizsgáját bizottság előtt tegye le. Az oktatási szervezeti egység vezetője ezt a lehetőséget köteles biztosítani. Ha a kari szabályzat biztosítja a második utóvizsga lehetőségét, akkor kötelező bizottsági vizsgát tartani.

(4) A (3) bekezdésben megjelölt bizottság előtti vizsga időpontját a bizottság határozza meg, erről a hallgatót három munkanapon belül (de legkésőbb a vizsgát megelőző negyedik munkanapon) hirdetmény útján értesíti a tanulmányi egységért felelős oktatási szervezeti egység vezetője.

(5) Az utóvizsgára (beleértve a kombinált vizsga külön-külön megismételt részeit) a sikertelen kollokvium után leghamarabb négy nappal, sikertelen szigorlat esetén egy héttel később kerülhet sor. A hallgató indokolt írásbeli kérésére a tanegységért (tanulmányi egységért) felelős oktatási szervezeti egység vezetője ettől eltérhet.

(1) Ha egy tárgyból a vizsgaidőszak utolsó hetében kiírt vizsgák beteltek, akkor az adott tárgyból utóvizsgázó - maximált létszámon felüli - hallgatók számára újabb (utó)vizsga alkalmat kell biztosítani.

(2) Megismételt vizsga esetén az új jegyet a vizsgáztató a lecke-könyvbe az elégtelen érdemjegy alá írja. A továbbiakban csak a javítás eredményeként kapott jegyet szabad figyelembe venni.

(3) Elegendő számú hallgató kérésére bármely tárgyból meghirdethető vizsgakurzus. A szakért felelős szervezeti egység állapítja meg a kérés teljesítéséhez szükséges létszámot és hozza meg az erre vonatkozó döntést. A kérelmet a szorgalmi időszak első hetében kell benyújtani a szakért felelős szervezeti egységhez.

(4) Az ETVSz 53. § (3) bekezdésében megjelölt bizottság előtti vizsga időpontját a bizottság határozza meg, erről a hallgatót három munkanapon belül (de legkésőbb a vizgát megelőző negyedik munkanapon) hirdetmény útján és elektronikus levélben értesíti a tanulmányi egységért felelős oktatási szervezeti egység vezetője

KK. 8. §

(1) A záróvizsgára bocsátás feltételeként szereplő idegen nyelvi követelményeket a szakcsoport sajátos képzési követelményeinek 9. pontja határozza meg.

Ftv 95.§

(7) Ha a törvény másképp nem rendelkezik, az oklevél kiadásának feltétele az alapképzési szakok és továbbképzési szakok képzési követelményeiről szóló kormányrendeletben, illetve miniszteri rendeletben a záróvizsgára bocsátás feltételeként előírt államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga (továbbiakban nyelvvizsga) követelmény teljesítése.

AZ IDEGEN NYELVI KÖVETELMÉNYEK TELJESÍTÉSE

54. §

(1) A hallgatók számára a karok általános idegennyelv-oktatást biztosítanak, amelyet a hallgatók - ha az idegennyelv-oktatás nem része a képzési követelményekben szereplő kreditértéknek - a KR. 4.§ (2) bekezdésében leírt kreditkeret terhére vehetnek igénybe. Az általános idegen nyelvi órák kreditértéke megegyezik heti óraszámukkal.

(2) Az általános idegen nyelvi kurzusok esetében a meghirdetendő kurzusokhoz rendelt létszám-maximumok összegének el kell érnie az adott és a megelőző évben felvett hallgatók közül nyelvvizsgával nem rendelkező hallgatók számának 110%-át.

(3) Az általános idegen nyelvi kurzusok esetében a kurzusfelvétel során a 41. §-ban leírt rangsoroláson túl

a) középfokú, C típusú nyelvvizsga előírása esetén 16 kredit,

b) egyéb esetben 8 kredit megszerzéséig a nyelvvizsgával nem rendelkező hallgatók elsőbbséget élveznek a nyelvvizsgával rendelkező hallgatókkal szemben.

(4) Több nyelvvizsga előírása esetén a (3) bekezdés a) pontjában leírt mértéket kell figyelembe venni.

(5) Az (1) bekezdésben meghatározott idegen nyelvi tanulmányokról a kari szabályzat rendelkezik.

(1) A diploma kiadásának feltételeként előírt nyelvismerettel nem rendelkező hallgató választható kreditjeinek (lásd ETVSz 54. § (1) pont) terhére négy féléven keresztül, heti négy óra időtartamban ingyenes nyelvoktatásban vehet részt.

(2) Az (1) pont szerint előírt ingyenes nyelvoktatás biztosítása céljából a karon angolból és még legalább egy világnyelvből a kezdő szinttől a középfokú nyelvvizsgára előkészítő szintig nyelvi képzést kell szervezni.

A KIVÉTELES TANULMÁNYI REND

55. §

(1) A hallgató kérésére a Kari Tanulmányi Bizottság (a szakért felelős szervezeti egység véleményére tekintettel) kivételes tanulmányi rendet engedélyezhet.

(2) Kivételes tanulmányi rend engedélyezésének indoka lehet:

- a) kiemelkedő tanulmányi eredmény,
- b) folyamatosan jó tanulmányi eredmény melletti kiemelkedő tudományos diákköri eredmény,
- c) folyamatosan jó tanulmányi eredmény melletti egyetemi közéleti tevékenység alapján;
- d) külföldi ösztöndíj elnyerése,
- e) folyamatos, súlyos betegség,
- f) az olimpiai vagy paraolimpiai felkészülés a Magyar Olimpiai Bizottság vagy a paraolimpiai mozgalom javaslata alapján;
  - g) a kari szabályzatban meghatározott további hitelesen igazolható rendkívüli körülmények.

(3) A kivételes tanulmányi rend keretében a hallgató a következő kedvezményekben részesíthető:

- a) felmentés a gyakorlatokon való részvétel alól;
- b) vizsgaidőszakon kívüli vizsga letételének engedélye;
- c) a tantervben meghatározott követelményeknek a képzési tervben előírtaktól eltérő módú teljesítése.

(4) A kivételes tanulmányi rendről szóló kérelemben a hallgató tanulmányainak tervezett ütemezését, a kért kedvezményeket fel kell tüntetni.

(5) A kivételes tanulmányi rendben tanuló hallgató tevékenységét oktató felügveli, akinek előzetes támogatását a kérelemhez melékelni kell.

(6) A kivételes tanulmányi rendet a kérelmet alátámasztó ok - akár a tanulmányi eredményre vonatkozó feltétel - megszűnése esetén vissza kell vonni.

(1) Kivételes tanulmányi rend engedélyezhető az ETVSz 55. § (2) a)- e) pontjaiban felsoroltakon kívül a hallgató családi körülményeiben bekövetkezett rendkívüli változás, súlyos baleset, valamint egyéb, rendkívüli méltánylásra érdemes esetben is, így például több más személyt eltartó hallgató esetében.

(2) A kivételes tanulmányi rend alapján tanulmányokat folytató hallgatónak is meg kell szereznie az összes - a szak tantervében - kötelezően előírt krediteket, továbbá köteles záródolgozatot készíteni, és záróvizsgát tenni.

(3) Ha a hallgató külföldi felsőoktatási intézményben való részvétele miatt kér kivételes tanulmányi rendet, de egyébként beiratkozott hallgatóként az általános tanulmányi rend szerint szeretne tovább tanulni, akkor a (4) - (6) pontok szerint kell eljárni.

(4) Ha a külföldi részvétele miatt a hallgató az adott félév vizsgaidőszakában nem tartózkodik Magyarországon, és ezért vizsgáit nem tudja letenni, azokat a visszatérte utáni vizsgaidőszak megkezdéséig kell pótolnia.

(5) Ha a külföldi részvétele miatt a hallgató a gyakorlatokon távolléte miatt nem tud részt venni, számára a gyakorlati jegy megszerzését a visszatérte után következő vizsgaidőszak megkezdéséig külön feladat (dolgozat, beszámoló stb.) alapján lehetővé kell tenni, hacsak a gyakorlat természete miatt a felelős tanszék ezt ki nem zárja. (Például laboratóriumi gyakorlat, terepgyakorlat.) Ezeket a tantárgyakat azonban a lecke-könyvébe ismét fel kell venni.

(6) Ha a külföldön részvétele miatt a hallgató olyan tanegységekből, tantárgyakból szerez kreditet, érdemjegyet, melyek a Karon hallgatott szakjának tanegységeivel, tantárgyaival azonosak vagy azoknak megfeleltethetők, azokat a kreditátviteli (hivatkozás) szabályok (lásd KR 2.§ (1)) szerint kell elismertetni.

A TANULMÁNYI ÁTLAG, A KREDITINDEX

KR 6. §

(4) A kreditrendszerű képzésben a hallgató teljesítményének nyomon követésére szolgál a képzés egy félévére, a képzési időszak hosszabb részére vagy a tanulmányok egészére számított (halmazott) súlyozott tanulmányi átlag. Az Intézményi Szabályzatban rögzíteni kell, hogy egyéni tanrend szerint tárgyakat felvevő hallgatók esetében hogyan értékeli egy félév lezárása után a hallgatók tanulmányi teljesítményét.

(5) Az Intézményi Szabályzat meghatározhatja a tanulmányok folytatásához, illetve az oklevél megszerzéséhez szükséges halmazott tanulmányi átlagot.

KK 7. §

(2) A minősítés ötfokozatú vagy háromfokozatú. Háromfokozatú minősítés esetén - a kreditponttal súlyozott tanulmányi átlag megállapításakor - a jól megfelelt minősítés jeles (5), a megfelelt minősítés közepes (3), a nem felelt meg minősítés elégtelen (1) érdemjegyek felel meg.

56. §

A hallgatók tanulmányi előmenetelének értékelésére a tanulmányi átlag és a kreditindex szolgál.

57. §

(1) A félév tanulmányi átlaga a teljesített kreditek értékeinek és a tanegységek érdemjegyének szorzata összegezve, elosztva a teljesített kreditek összegével.

(2) A kreditindex egy adott időszakban (legalább egy félévben) teljesített tanulmányi egységek kreditértéke és érdemjegye szorzatainak összege, elosztva a mintatanterv szerinti haladásnak megfelelő, az adott időszakra eső mintatantervi kreditek összegével.

(3) Más intézményben teljesített félévek figyelembevétele esetén a megszerzett krediteket a teljesített félévek között egyenlő mértékben kell elosztani (homogenizálás).

(4) A félév tanulmányi átlagának minősítése:

- a) kitűnő, ha az átlag 5,00;
- b) jeles, ha az átlag legalább 4,51, de nem több, mint 4,99;
- c) jó, ha az átlag legalább 3,51, de nem több, mint 4,50;
- d) közepes, ha az átlag legalább 2,51, de nem több, mint 3,50;
- e) elégséges, ha az átlag legalább 2,00, de nem több, mint 2,50.

MÁS SZAKON, MÁS INTÉZMÉNYBEN, A MINTATANTERVTŐL ELTÉRŐEN FOLYTATOTT TANULMÁNYOK SORÁN TELJESÍTETT TANEGYSÉGEK ELISMERÉSE

KR 2. §

(1) A felsőoktatási intézmény a vele hallgatói jogviszonyban állók más hazai vagy külföldi felsőoktatási intézményben szerzett kreditjeit intézményközi kreditegvenértékűségi egyezmény, a hallgatóval kötött egyéni tanulmányi megállapodás vagy a beszámítást előíró jogszabály alapján ismerheti el. Két ismeretanyagot egyenértékűnek kell tekinteni, ha az ismeretanyagok közötti egyezés legalább 75%-os. Az ismeretanyag egyezésének mértékét az intézmény (kar) erre a célra létrehozott kreditátviteli bizottsága vizsgálja meg. Ez az egyenértékűség az intézmény számára egy adott intézményen belül és az intézmények között is kreditelismerési kötelezettséggel jár. A más intézményben (karon) teljesített helyettesítő tantárgy annyi kredittel ismerhető el a hallgató számára, ahány kreditet a szak tantervében a helyettesített tantárgy(ak)hoz rendeltek, a megszerzett érdemjegy azonban a tantárgyak elismerésekor nem módosítható. (...)

(3) Az Ftv. 84. §-ának (2) bekezdésében nevesített képzési szinteken az alacsonyabb képzési szinten megszerzett azon krediteket, amelyek a magasabb képzési szint követelményeit is kielégítik, el kell ismerni. (...)

KR 4.§

(5) Újabb szakon a szakképzettség megszerzése érdekében, a szak képesítési követelményei alapján meghatározott, teljesített és beszámított kreditek után a képzési idő lerövidíthető. Főiskolai szintű képzés tanulmányi ideje legfeljebb egy évvel rövidíthető le, ha a beszámított kreditek száma legalább 60. Egyetemi szintű képzés tanulmányi ideje legalább 60 kredit beszámítása esetén legfeljebb egy évvel, 120 kredit beszámítása esetén pedig legfeljebb további egy évvel rövidíthető le.

KR 8. §

- (1) Az intézmény kreditrendszerű tanulmányi és vizsgaszabályzatának részeként megalkotott kredit szabályzatnak rendelkeznie kell:
(...)
d) a más képzési szinteken, szakokon, intézményekben megszerzett és összegyűjtött krediteknek az intézményben egy adott képzési szinten és szakon történő beszámítása feltételeiről és mértékéről.

58. §

(1) A tantervi egységeknek a képzési tervtől eltérő teljesítése elismeréséről (ha azt jogszabály nem írja elő kötelezően) a Kari Kreditátviteli Bizottság dönt.

(2) Az Egyetem hallgatói jogosultak más magyarországi vagy külföldi felsőoktatási intézmény tanegységeinek elvégzésére, és kérhetik azok elismerését képzésük részeként. Az ennek során felmerült tanulmányi költségeket az Egyetem nem biztosítja.

(3) A hallgató az Egyetemen folytatott tanulmányai megkezdése előtt végzett felsőoktatási tanulmányainak elismerését az első beiratkozáskor a tárgyfelvételi időszak végéig kérheti. A kérelemről a szorgalmi időszak harmadik hetének végéig dönteni kell.

(4) A hallgató kérheti egyéni tanulmányi megállapodás megkötését, amelyet az Egyetem nevében a kar oktatási vezetőhelyettese ír alá a Kari Kreditátviteli Bizottság állásfoglalása alapján. Az egyéni tanulmányi megállapodás kiterjed a másik felsőoktatási intézményben elvégzendő tanegységekre, tematikájukra, valamint arra, hogy a képzési tervben szereplő tanegységek közül mely(ek) teljesítését, milyen kreditértékkel ismeri el az Egyetem. A tanulmányi megállapodás keretében felmerülő tanulmányi költségeket az Egyetem nem biztosítja, kivéve, ha a kar saját forrása terhére hozott döntése ettől eltérően rendelkezik.

(5) A hallgató az egyéni tanulmányi megállapodás megkötését a megelőző félév szorgalmi időszakának tizenegyedik hetének végéig kezdeményezheti. A vizsgaidőszak utolsó napjáig köteles a hallgató leadni a teljesítéséről szóló igazolást. Az azon igazolt tanegységek az érintett félév tanulóiba számítanak.

(6) Azokat a tanulmányokat, amelyeket a hallgató

- a) az Európai Unió Erasmus-programja vagy
- b) a hallgatóval kötött egyéni tanulmányi megállapodás vagy
- c) intézményközi szerződés keretében végzett és amelyeket, az ezeket meghatározó szerződés tartalmaz, kötelező elismerni.

(7) A tanulmányi megállapodás keretében felmerülő tanulmányi költségeket az Egyetem nem biztosítja, kivéve, ha a kar saját forrása terhére ettől eltérően rendelkezik.

(8) Az Európai Unió Erasmus-programjának keretében előzetes tanszéki megállapodás csak a Kari Kreditátviteli Bizottság engedélye alapján köthető meg.

(9) A más szakon, illetve a képzési tervtől eltérően teljesített tanulmányokat akkor kötelező a tanterv (képzési terv) egy részének teljesítéséként elismerni, ha azok a tanterv (képzési terv) ezen részében foglalt ismeretek legalább 75%-át tartalmazzák.

(10) A képzési tervtől eltérően vagy más szakon teljesített helyettesítő tantárgyak kreditértékére és érdemjegyre vonatkozóan a KR 2.§ (1) bekezdését kell alkalmazni.

(11) A kreditek általános érvényű, kölcsönös elismeréséről kötendő intézményközi szerződést a rektor csak az Egyetemi Kreditátviteli Bizottság egyetértésével, az Oktatásszervezési és Hallgatói Ügyek Bizottsága véleménye és az Egyetemi Tanács felhatalmazása alapján köthet.

(1) Az ETVSz 58. § (1)-(3) pontjai alapján lehetséges kreditelismeréseket a Tanulmányi Osztályon kapható formanyomtatványon kell kérni és azt a Kari Kreditátviteli Bizottság elnökéhez kell benyújtani. A kérelemhez mellékelni kell az elismerés alapjául szolgáló okirat másolatát.

(2) Az ETVSz 58. § (4) pontja alapján egyéni tanulmányi megállapodással történő előzetes elismerésekre vonatkozó kérelmet a megelőző félév vizsgaidőszaka harmadik hetének végéig a Kari Kreditátviteli Bizottság elnökéhez kell benyújtani. A kérelemről a megelőző félév vizsgaidőszakának végéig kell dönteni.

(3) A hallgató az Egyetemen folytatott tanulmányai megkezdése előtt végzett felsőoktatási tanulmányainak elismerését az első beiratkozásakor a tárgyfelvételi időszak első hetének végéig kérheti. A kérelemről a tárgyfelvételi időszak második hetének végéig dönteni kell.

(4) Az adott félévre vonatkozó kurzusfelvétel során (lásd ETVSz 40. § (1) pont) felvett tantárgyakra vonatkozó elismerési kérelmeket legkésőbb a szorgalmi időszak első hetében kell benyújtani. A kérelemről a szorgalmi időszak második hetének végéig dönteni kell.

(5) A félévhez nem kötött egyéb elismertetéseket az abszolutórium megszerzéséig bármikor kérheti a hallgató.

(6) A Kari Kreditátviteli Bizottság előre meghatározhatja azokat a feltételeket, melyek teljesülése esetén a tantervi egység elismerése automatikusan - a Kari Kreditátviteli Bizottság véleményének esetenkénti kikérése nélkül - kiadható. A feltételek teljesülését a Tanulmányi Osztály ellenőrzi.

(7) A félévhez kötött tantervi egységek elismerését a leckekönyvbe, a felvett tantárgy sorába kell beírni és le kell bélyegezni, a további elismeréseket a leckekönyv hivatalos bejegyzései között kell rögzíteni.

(8) Valamely adott időszak (általában egy félév) tanulmányi átlagába, az időszak során megszerzett kreditszámba csak azon kurzusok kreditelismerései számíthatóak be, melyek teljesítése az adott időszakban történt.

V. A SZAKOS TANULMÁNYOK BEFEJEZÉSE

A VÉGBIZONYÍTVÁNY (ABSZOLUTÓRIUM)

59. §

(1) A végbizonyítvány (abszolutorium) annak igazolása, hogy a hallgató a szak tantervében előírt tanulmányi és vizsgakötelezettségeknek (a záródolgozat, az előírt államilag elismert nyelvvizsga és a záróvizsga kivételével) mindenben eleget tett, illetve a záródolgozathoz rendelt kreditpontok kivételével a képesítési követelményekben előírt kreditpontokat megszerezte.

(2) Több szakon tanulmányokat folytató hallgató esetén minden szakon külön kell végbizonyítványt kiadni.

(3) A (2) bekezdés alól kivételt jelent az a képzés, amelynek során a hallgató kötött szakpáros képzésben folytatja tanulmányait. Ebben az esetben a végbizonyítványt csak akkor lehet kiadni, ha mindkét szak követelményeit teljesítette a hallgató.

(1) Ha a hallgató valamely félév során az abszolutorium feltételeit teljesítette, akkor számára az abszolutoriumot annak a félévnek a végén ki kell adni.

(2) Az abszolutoriumot a dékán írja alá a hallgató leckönyvében.

A ZÁRÓDOLGOZAT (SZAKDOLGOZAT, DIPLOMAMUNKA)

60. §

A szakdolgozat, diplomamunka (a továbbiakban: záródolgozat) a képesítési követelmény által előírt tartalmú, a tanulmányok lezárásakor írt dolgozat.

KK 3. §

(2) A szakdolgozathoz (diplomamunkához) egyetemi szintű képzésben legfeljebb 50, főiskolai szintű képzésben legfeljebb 20 kreditpont rendelhető.

(3) Alapképzési szakok társításakor a két szakdolgozat készítésének követelménye alóli felmentést a szakcsoport sajátos képesítési követelményeinek 6. pontja határozza meg.

61. §

(1) Minden egyetemi, illetve főiskolai képzésben részt vevő hallgató a szak lezárásaként - a képesítési követelményekkel összhangban - záródolgozatot (más néven: szakdolgozatot, diplomamunkát) ír.

(2) A hallgató minden szakon önálló záródolgozatot köteles írni, kivéve, ha a kreditátviteli elvek alapján egy másik szakon írt záródolgozattal a hallgató ezt már teljesítette, vagy jogszabály erről másként rendelkezik.

(3) A záródolgozat tartalmi és formai követelményeit az adott szak tanterve rögzíti.

(4) A tanári képzés szakdolgozatára vonatkozó sajátos szabályokat a 3. számú melléklet tartalmazza.

(5) A záródolgozatra vonatkozó további szabályokat az egyes szakcsoportok képzési követelményei alapján a kari szabályzatok, illetve a szakos tantervek rögzíthetik.

(1) Nem tanári szakon a szak valamely témaköréből (beleértve a hozzá kapcsolódó alkalmazásokat is) kell záródolgozati témát választani. Tanári szakok esetében - az ETVSZ 3. számú melléklet 10. pontjának keretei között - integrált (szakmai és pedagógiai) záródolgozati témát vagy külön szakmai és külön pedagógiai témát kell választani.

(2) Több szakot felvett hallgatók esetében

a) programtervező matematikus és informatika tanár szakpárnál elegendő egy (szakmai) záródolgozatot készíteni,

b) minden más esetben a szakfelelősök döntenek arról, hogy a hallgató mely szakjaiból köteles záródolgozatot készíteni.

62. §

(1) A szakért felelős szervezeti egység minden évben, a tanév második félévének kezdetéig köteles záródolgozati témákat felajánlani a hallgatóknak.

(2) A hallgatót a záródolgozat elkészítésében egy vagy több témavezető segítheti. Témavezető az egyetem oktatója, tudományos kutatója, illetve nem egyetemi alkalmazott szakember lehet.

(3) A záródolgozat témáját a hallgató az (1) bekezdésben jelzett oktatási szervezeti egység által felajánlott témák közül vagy a témavezetővel, illetve annak hiányában a szakért felelős oktatási szervezeti egység vezetőjével egyeztetve választja.

(4) A témaválasztás és a záróvizsga időpontja között

a) hat féléves képzés esetén legalább 6 hónapnak,

b) nyolc féléves vagy annál hosszabb képzés esetén legalább 12 hónapnak kell eltelnie.

(5) A záródolgozat témáját, témavezetőjét a szakért felelős oktatási szervezeti egység vezetője, a kari szabályzatban meghatározott más személy, illetve megbízottja hagyja jóvá, az esetleges titkosság engedélyezésével együtt.

(6) A hallgató jogosult a záródolgozat témáját megváltoztatni, de a változtatás időpontja és a záróvizsga időpontja között

a) hat féléves képzés esetén legalább 4 hónapnak,

b) nyolc féléves vagy annál hosszabb képzés esetén legalább 8 hónapnak kell eltelnie. A szakfelelős ezt az időtartamot szükség esetén a (4) bekezdésben meghatározott időtartamra meghosszabbíthatja.

(7) A hallgató második és minden további témaváltoztatása esetén, valamint a hallgatói jogviszony megszűnését követően az Egyetem témavezetőt nem köteles biztosítani.

(8) A jóváhagyott témát és témavezetőt a kari tanulmányi hivatalban be kell jelenteni, és ezeket a leckönyvbe be kell jegyezni.

(1) A hallgatók szakdolgozatukat az Informatikai Kar tanszékein, a tanszék egy munkatársának, mint témavezetőnek az irányításával készítik. A tanszék engedélyezheti, hogy a hallgató más intézménynél,

külső témavezető felügyelete mellett dolgozzon szakdolgozatán, azonban belső témavezetőt - mint konzulens - ilyenkor is ki kell jelölni.

(2) A záródolgozati témákat évente kétszer, legkésőbb május 1.-ig, illetve november 1.-ig kell meghirdetni.

(3) A témaválasztás engedélyezésére vonatkozó kitöltött formanyomtatványokat a hallgatóknak június 1.-ig, illetve december 1.-ig kell a belső témavezető tanszékére eljuttatni, figyelembe véve az ETVSz 62. § (4) pontját.

(4) A záródolgozat témáját, témavezetőjét a témát kiíró, illetve a külső témát befogadó tanszék vezetője bírálja el és hagyja jóvá - az esetleges titkosság engedélyezésével együtt -, a beadási határidőtől számított egy hónapon belül.

(5) Az egyes szakokon - a kar oktatói, tudományos kutatói közül - szakdolgozati referenst is ki lehet jelölni, akinek feladata a záródolgozat elkészítésével kapcsolatos kérdésekben a hallgatók tájékoztatása.

(6) A bejelentett címen (vagy témán) változtatni lehet (lásd ETVSz 62. § (6) pont).

63. §

(1) A záródolgozatot a hallgató a kari szabályzatban meghatározott határidőig és példányszámban, bekötve vagy lapjait hitelesen összefűzve köteles benyújtani a kari tanulmányi hivatalhoz, amely azt nyilvántartásba vétel után továbbítja a szakért felelős oktatási szervezeti egység vezetőjéhez.

(2) A záródolgozat továbbításának határidejéről, továbbá az archiválás módjáról és időtartamáról a kari szabályzatok rendelkeznek.

(1) A záródolgozatot bekötve (vagy lapjait hitelesen lefűzve és rögzítve), a témavezetői bírálattal együtt a Tanulmányi Osztályra kell benyújtani a záróvizsgát megelőzően legalább két héttel.

64. §

(1) A záródolgozatot a szakért felelős oktatási szervezeti egység vezetője által megbízott egy vagy több szakértő értékeli. Az értékelést csatolni kell a záródolgozathoz.

(2) A kari szabályzat úgy is rendelkezhet, hogy a bíráló nem lehet azonos a témavezetővel, vagy hogy a témavezető mellé másik bírálót is fel kell kérni.

(3) A záródolgozatot a hallgatónak bizottság előtt kell megvédenie. A bizottság - a képzési követelményekben vagy a tantervben rögzítettek szerint - lehet a záróvizsga-bizottság, vagy a szakért felelős oktatási szervezeti egység vezetője által felkért más, legalább háromtagú bizottság.

(4) A záródolgozatot a (3) bekezdésben meghatározott bizottság ötfokozatú minősítéssel bírálja el. A minősítést a bizottság vezetője írja alá.

(5) A záródolgozat megvédése nyilvános. Ezt kizárólag államtitok, szolgálati titok, valamint üzleti titok védelme érdekében lehet kor-

látozni.

(6) Az Országos Tudományos Diákköri Konferencián fődíjat vagy első díjat nyert dolgozatot a szakért felelős oktatási szervezeti egység vezetője külön bírálattal jeles minősítéssel elfogadhatja, ha az megfelel a záródolgozattal szemben támasztott tartalmi és formai követelményeknek.

(1) A záródolgozatot a témavezető javaslata alapján a záróvizsga-bizottság minősíti és az értékelést az indexbe bejegyzi.

(2) Ha a záródolgozat minősítése elégtelen, a hallgatónak új záródolgozatot kell készítenie. Ennek benyújtására leg hamarabb a következő záróvizsga-időszakban kerülhet sor.

(3) A záródolgozat megvédése a záróvizsga része.

65. §

Az államtitok, szolgálati titok, illetve üzleti titok védelme érdekében titkosított záródolgozat esetében

- a) a záródolgozatot csak olyan személy ismerheti meg, aki tagja a záróvizsga-bizottságnak vagy az Egyetemmel közalkalmazotti jogviszonyban áll; írásban vállalja, hogy a megismert államtitkot, szolgálati titkot, illetve üzleti titkot megőrzi;
- b) a záródolgozat megvédésén csak az értékelő bizottság, a témavezető és a hallgató lehet jelen;
- c) a záródolgozat titkosításnak megfelelő tárolásáról a kari tanulmányi hivatal gondoskodik.

A ZÁRÓVIZSGA

Ftv 95. §

(1) A hallgató tanulmányait az egyetemi és a főiskolai szintű alapképzésben, valamint a szakirányú továbbképzésben záróvizsgával, az akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzésben szakmai vizsgával fejezi be.

(2) A záróvizsga a felsőfokú iskolai végzettség megszerzéséhez szükséges tudás (kétség) ellenőrzése és értékelése, amelynek során a jelöltnak arról is tanúságot kell tennie, hogy a tanult ismereteket alkalmazni tudja.

(3) A záróvizsga

- a) szakdolgozat (diplomamunka) elkészítéséből és megvédéséből;
- b) a képzési követelményekben előírt írásbeli, illetőleg szóbeli vizsgából;
- c) egyes szakokon meghatározott gyakorlatok elvégzéséből áll.

(4) A záróvizsgára bocsátás feltétele a tantervben előírt vizsgák eredményes letétele és más tanulmányi követelmények teljesítése, kreditrendszerű képzésben továbbá az előírt kreditpontok megszerzése és ezek alapján a végbizonyítvány megléte.

(5) A záróvizsga típusát és eredményének kiszámítási módját, a záróvizsga jellegétől függően a képzési követelmények határozzák meg.

(6) Az akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzésben szakmai vizsgát kell tenni a szakképzési törvény vonatkozó szabályai szerint.

(7) Ha e törvény másként nem rendelkezik, az oklevél kiadásának feltétele az alapképzési szakok és szakirányú továbbképzési sza-

kok képzési követelményeiről szóló kormányrendeletben, illetve miniszteri rendeletben a záróvizgára bocsátás előfeltételeként előírt államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga (a továbbiakban: nyelvvizsga) követelmény teljesítése.

(8) Ha a hallgató a hallgatói jogviszony megszűnéséig záróvizsgáját nem teljesíti, azt hallgatói jogviszonya megszűnését követően bármikor leteheti a záróvizsga letétele idején hatályos képzési követelményeknek a záróvizgára vonatkozó rendelkezései alapján.

Ftv. 123.§

(10) Amennyiben a 86.§ (2) bekezdése szerint a képzési követelmények általános nyelvvizsgát írnak elő, a követelmény teljesítése alól mentesülnek azok az egyetemi és főiskolai szintű képzésre felvett hallgatók, akik a beiratkozás évében legalább a 40. életévüket betöltik.

2003. évi XXXVIII. törvény 33.§

(6) E törvény 25.§-ának (2) bekezdésében foglalt rendelkezést (lásd Ftv. 123.§ (1) bekezdés) az alapképzésben, szakirányú továbbképzésben azon hallgatói jogviszonnyal rendelkezőkre is alkalmazni kell, akik megkezdett tanulmányaik során a szak képzési követelményeiben meghatározott képzési idő alatt betöltik a 40. életévüket, valamint azokra a jelöltekre, akik az intézményi Szabályzatban foglaltak szerint időpont megállapításával engedélyt kaptak a nyelvvizsga követelményeinek záróvizsga-időszakot követő teljesítésére és ezen időpontig betöltik a 40. életévüket.

Ftv 96. §

(4) A záróvizsga írásbeli részének módszerét és az elbírálás módját a Szabályzat határozza meg.

(5) A záróvizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni.

KK 5. §

(1) Záróvizsgához kreditérték nem rendelhető.

(2) A záróvizgára bocsátás feltételeként előírt gyakorlatok teljesítésének sajátos szabályait a szakcsoport sajátos képzési követelményeinek 4. pontja határozza meg.

(3) Ha záróvizsga meghatározott tantárgyak ismeretanyagának számonkérését jelenti, akkor a záróvizsgatárgyak olyan ismeretanyagot foghatnak át, amelynek összesített kreditértéke főiskolai szintű képzésben legalább 15 kreditpont, egyetemi szintű képzésben legalább 25 kreditpont.

66. §

(1) A záróvizsga részeit a képzési követelmények határozzák meg.

(2) A hallgató szakonként külön záróvizsgát tesz, kivéve ha jogszabály másként rendelkezik.

(3) A tanári képzést lezáró képeítővizgára vonatkozó sajátos szabályokat a 3. számú melléklet tartalmazza

(4) Záróvizsgát záróvizsga-időszakban lehet tenni. A záróvizsga-időszak megegyezik a vizsgaidőszakkal, kivéve, ha a kari szabályzat ettől eltérően rendelkezik.

(5) Záróvizgára írásban lehet jelentkezni a kari tanulmányi hivatalban legkésőbb a záróvizsga-időszak kezdetét megelőzően 3 hónappal.

(6) Záróvizgára az a hallgató jelentkezhet, aki

- a) végbizonyítványát megszerezte, vagy várhatóan legkésőbb a záróvizsga kezdetéig megszerzi;
  - b) a tantervben előírt nyelvismeretről szóló bizonyítványt megszerezte, vagy várhatóan legkésőbb a záróvizsga kezdetéig megszerzi.
- (7) A záróvizsgán az a hallgató vehet részt, aki
- a) a végbizonyítványt (abszolutórium) megszerezte;
  - b) a tantervben előírt nyelvismeretről szóló bizonyítványt megszerezte;
  - c) tandíjjal, költségtérítéssel, kártérítéssel, egyéb díjakkal és térítésekkel nem tartozik, az Egyetem leltári tárgyait leadta;
  - d) záródolgozatát határidőre benyújtotta.
- (8) A záróvizsga szóbeli, illetve a záródolgozattól különböző írásbeli és/vagy gyakorlati részén az a hallgató vehet részt, akinek záródolgozatát legalább elégséges érdemjegyre minősítették.
- (9) A záróvizsga szóbeli - illetve ha van - gyakorlati részét záróvizsga-bizottság előtt kell letenni.
- (10) A záróvizsga szóbeli, illetve a záródolgozattól különböző írásbeli és/vagy gyakorlati részét a bizottság zárt ülésen ötfokozatú értékeléssel minősíti.

(1) A záróvizsga a záródolgozat védéséből, majd ennek sikeressége után a szak törzsanyagából és előzetesen közzétett specializációs anyagából való szóbeli és/vagy gyakorlati számonkérésből áll. A tanári szakok esetében figyelemmel kell lenni az ETVSZ 3. sz. melléklet 10. és 11. pontjára.

(2) A védésre - továbbra is a teljes záróvizsga-bizottság előtt - egy korábbi időpontban, elkülönítetten is sor kerülhet.

(3) A záróvizsga követelményeit, a számonkérendő témakörök részletes vizsgatematikáját/tételsorát 6 héttel a záróvizsga-időszak kezdete előtt közzé kell tenni.

(4) A záróvizsga legrövidebb időtartama 30 perc.

(5) Záróvizsga csak a dékán által kijelölt záróvizsga-időszakban tehető.

(6) Azt, hogy a hallgató az adott záróvizsga időszakban záróvizsgázni kíván, a Tanulmányi Osztályon, legkésőbb a záróvizsga-időszak kezdete előtt 30 nappal, kell bejelenteni.

(7) A záróvizsga eredménye

- a) tanári szak esetében

TTR 1. sz. Melléklet 5.2.3.

... a vizsgáztató bizottság által a szakdolgozatra (vö. TTR. 1. melléklet 5.2.1. pont) és annak megvédésére adott érdemjegyek átlagából, a szóbeli vizsga szakmai és szakmódszertani részére adott érdemjegyekből, valamint a tanári képzésre vonatkozó külön jogszabályban megjelölt további érdemjegyekből képezett, egészre kerekített átlag. Szakpárosítás esetén a szóbeli vizsga szakmai és szakmódszertani részére szakonként külön érdemjegyeket kell számításba venni.

- b) nem tanári szak esetében

TTR 2. sz. Melléklet 5.3.3.

... a vizsgáztató bizottság által a diplomamunka, illetve a szakdolgozat (vö. TTR. 3. melléklet 5.1 és 5.2 pontok) megvédésére és a szóbeli vizsgára adott két érdemjegy, valamint a diplomamunka, illetve a szakdolgozat bírálati érdemjegyének átlaga.

A SIKERTELEN ZÁRÓVIZSGA MEGISMÉTLÉSE

67. §

(1) Ha a záródolgozat minősítése elégtelen, a hallgatónak új záródolgozatot kell készíteni az 54. § (3) bekezdése szerinti jóváhagyási eljárás után. Ebben az esetben az ott meghatározott időbeli korlátozás nem alkalmazható. Megisméltelt záródolgozat esetén a hallgató leghamarabb a következő záróvizsga-időszakra jelentkezhethet.

(2) A záródolgozat témájaként a szakért felelős oktatási szervezeti egység vezetőjének döntése alapján a korábbi dolgozat témája is kijelölhető.

(3) Ha a záróvizsga szóbeli részén (beleértve, ha a záródolgozatot külön bizottság előtt védi meg), írásbeli, illetve gyakorlati részén a hallgató elégtelen érdemjegyet szerzett, záróvizsgájának az adott részét kell megisméltelnie. Erre leghamarabb a következő záróvizsga-időszakban kerülhet sor.

(4) Ha a záróvizsgának több, különböző időpontban szervezett szóbeli része van, a hallgató mindegyiken részt vehet akkor is, ha valamelyikén elégtelen érdemjegyet szerzett. Az elégtelen érdemjegy javítását ugyanabban a záróvizsga-időszakban legfeljebb egy részből, legfeljebb egy alkalommal lehet megkísérelni.

A ZÁRÓVIZSGA-BIZOTTSÁG

Ftv 96. §

(1) A záróvizsgát vizsgáztató bizottság előtt kell tenni.

(2) A záróvizsga-bizottságnak az elnökön kívül legalább két tagja van.

(3) A záróvizsga-bizottságot úgy kell összeállítani, hogy legalább egy tagja külső szakember legyen.(...)

(6) Az azonos szakterületen működő intézmények (karok, szakok) közös vizsgabizottságot is létrehozhatnak.

68. §

(1) A záróvizsga-bizottság elnöke a

a) egyetemi szakon egyetemi tanár, professor emeritus, egyetemi docens, főiskolai tanár, illetve - kivételes esetben az Egyetemi Tanács engedélyével - egyetemi adjunktus;

b) főiskolai szakon egyetemi tanár, professor emeritus, egyetemi docens, főiskolai tanár, illetve - kivételes esetben az Egyetemi Tanács engedélyével - főiskolai docens lehet.

(2) A záróvizsga-bizottsági elnökséggel, illetve tagsággal járó feladat ellátására felkérhető személyeket, a Kari Tanács javaslata alapján, legkésőbb a záróvizsga-időszak kezdetét 3 hónappal megelőzően, 3 év időtartamra - szükség esetén az Egyetemi Tanács

véleményét kikérve - a rektor nevezi ki.

(3) Záróvizsgáztatásban csak olyan személy vehet részt, akit a rektor erre felkért, és aki a felkérést írásban elfogadja.

(4) A záróvizsga-bizottságok összetételéről a záróvizsga-időszak kezdetét megelőzően legalább két hónappal a Kar vezetője dönt, a rektor egynél több tájékoztatása mellett. A bizottságnak legalább egy tagját az Egyetemmel közalkalmazotti jogviszonyban nem álló szakemberek (ideértve a gyakorlóiskolai tanárokat is) közül kell kinevezni.

(5) Ha a záródolgozat megvédésére a záróvizsga-bizottság előtt kerül sor, ennek idejére a témavezetőt és ha nem azonos a témavezetővel, az értékelő szakértőt tanácskozási joggal a bizottságba meg kell hívni.

(6) Ha a záróvizsga több szóbeli vizsgából áll, a jelen szakasz rendelkezései valamennyi bizottságra alkalmazandók.

(1) A záróvizsgát legalább három tagú bizottság előtt kell letenni, melynek elnöke egyetemi tanár vagy docens, egy tagja külső intézmény szakembere kell, hogy legyen.

(2) A záróvizsga-bizottsági elnökséggel, illetve tagsággal járó feladat ellátására felkérhető személyekre a tanszékek tesznek felterjesztést.

(3) A záróvizsga-bizottságok összetételét a kar vezetője határozza meg a tanszékek javaslatai alapján (lásd ETVSz 68. § (4).).

(4) A vizsgázó felkészültségét, tudását a záróvizsga-bizottság tagjai egyénileg értékelik, majd zárt ülésen állapítják meg az osztályzatokat.

AZ OKLEVÉL

Ftv 97. §

(1) Sikeres záróvizsga és - ha e törvény másként nem rendelkezik - az előírt nyelvvizsga teljesítésének igazolását követő 30 napon belül a felsőoktatási intézmény kiállítja és kiadja az oklevelet a jogosult részére. Az oklevél a Magyar Köztársaság címerével ellátott közokirat, amely tanúsítja a tanulmányok sikeres elvégzését, az oklevélben megnevezett szakon.

(2) A felsőoktatási intézmények az oklevelet - a (3) és (4) bekezdésekre figyelemmel - hagyományaiknak megfelelő formában és tartalommal oly módon adják ki, hogy az azonosítható és ellenőrizhető legyen.

(3) Az oklevél tartalmazza a kibocsátó felsőoktatási intézmény nevét, az oklevél birtokosának nevét, születésének helyét és idejét, a végzettség, illetve az odaítélt fokozat és a tanulmányi szakirány (szak, szakképzettség), a képzési forma megnevezését, a kibocsátás (avatás) helyét, évét, hónapját és napját. Tartalmaznia kell továbbá a felsőoktatási intézmény vezetőjének (illetőleg a Szabályzatban meghatározott intézményi, kari vezetőnek), a záróvizsga-bizottság vagy a doktori szigorlati bizottság elnökének az eredeti aláírását, az intézmény pecsétjét, továbbá mindazokat az adatokat, amelyeket a felsőoktatási intézmény Szabályzata feltüntetni rendel. Oklevél vagy bizonyítvány kibocsátásakor a kormányrendeletben meghatározott képzés elnevezését csak az adott szak indítására engedéllyel rendelkező felsőoktatási intézmények használhatják.

(4) Az oklevelet magyar nyelven vagy magyar és latin nyelven, nemzeti és etnikai kisebbségi képzés esetében a nemzeti és etnikai kisebbségek nyelvén, továbbá - kivételesen, a felsőoktatási intézmény döntésének megfelelően - a képzés nyelvén kell kiadni.

(5) Külföldi felhasználásra, kérelem alapján, idegen nyelvű oklevélmelléklet adható ki, amely a tanulmányi kötelezettség legfontosabb adatairól és a tanulmányi eredményekről ad tájékoztatást.

(...)

(8) A hallgató kérésére a felsőoktatási intézmény magyar nyelvű oklevélmellékletet állít ki az Európai Bizottság és az Európa Tanács által kidolgozott oklevélmelléklet szerint. A hallgató kérésére és költségére az oklevélmellékletet angol nyelven is ki kell adni.

Ftv. módosító 27.§

(8) Az e törvény 24. §ában megállapított 97.§ (1) bekezdését a törvény hatálybalépésekor hallgatói jogviszonyban álló, valamint azokra a személyekre is alkalmazni kell, akik az intézményi Szabályzatban foglaltak szerint - az időpont megállapításával - engedélyt kaptak a nyelvvizsga követelményeinek záróvizsga-időszakot követő teljesítésére.

Ftv 98. §

(1) Az egyetemi végzettséget igazoló doktori címet (...) jogászok nyerhetik el; (...) rövidített jelölése: (...) dr. jur.

(2) Az (1) bekezdésben nem említett egyetemi végzettséggel rendelkezők címe: (...) okleveles tanár, illetőleg - a szaktól függően - a képesítési követelményekben meghatározott más cím.

(3) A főiskolai végzettséggel rendelkező személyek általában - a tanulmányi iránytól függően - a következő címeket viselhetik: (...) tanár, tanító, óvodapedagógus, gyógypedagógus, szakoktató, illetőleg - a szaktól függően - a képesítési követelményekben meghatározott más cím.

(4) A felsőoktatási intézmények által alapképzés alapján kiállított, egyetemi vagy főiskolai végzettséget tanúsító oklevel

a) további egyetemi, illetőleg főiskolai képzésben való részvételre jogosít;

b) egyetemi vagy főiskolai végzettséghez, illetőleg jogszabályban, képesítési követelményekben, valamint alkalmazási előírásokban meghatározott munkakörök betöltésére, foglalkozás (tevékenység) gyakorlására képesít.

(5) A (4) bekezdés b) pontjában meghatározott szakképesítés munkakör betöltésére, foglalkozás (tevékenység) folytatására jogszabályban meghatározott feltételek alól nem mentesít.

Ftv 99. §

(1) A szakirányú továbbképzés befejezése után a hallgató záróvizsgát tesz, amelyre az értelemszerű eltérésekkel a 96-97. § rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) A szakirányú végzettségről a záróvizsga után a felsőoktatási intézmény oklevelet állít ki. Az oklevélre a 97. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. A szakirányú egyetemi és főiskolai végzettséggel rendelkezők a szakirányú képzésre utalással használhatják az egyetemi, illetőleg főiskolai címet.

(3) A szakirányú egyetemi és főiskolai képzésben nyert oklevél különleges szakképzettséget tanúsít, és az alkalmazási előírásokban meghatározott munkakör betöltésére, foglalkozás (tevékenység) gyakorlására képesít. E rendelkezés nem érinti azonban a külön jogszabályokban a felsőoktatásban folytatott továbbképzéstől függetlenül előírt képesítési követelményeket.

69. §

(1) Sikeres záróvizsga alapján az Egyetem a hallgató részére oklevelet ad ki.

(2) Az oklevelet a záróvizsga-bizottság elnöke (akadályoztatása esetén a bizottság egy, a kar vezetője által kijelölt tagja) és a rektor

(vagy az oktatási ügyekért felelős helyettese) írja alá. Több záróvizsga-bizottság előtt tett vizsga esetén az egyik bizottság elnöke írja alá az oklevelet.

(3) Az oklevél egy - vagy szakpáros képzésben több - végzettség és szakképzettség megszerzését igazolja. Az oklevél mellékletében fel kell tüntetni az elvégzett tanegységeket, szakirányokat, specializációkat, és programokat.

(4) Az oklevél minősítésének meghatározási módját - a képzési követelmények keretei között - a szak tanterve szabályozza.

(5) A jogász szakon végzett hallgatók a kari szabályzatban meghatározott eskü letételét és az esküiközmány aláírását követően kaphatják meg oklevelüket és viselhetik a "dr. jur." címet.

(6) A hallgató kérésére - a Térítési és Juttatási Szabályzatban előírt térítés megfizetése esetén - két nyelven kiállított oklevél adandó ki.

(1) Az elvégzett szakirányokról az oklevél mellékleteként betétlap adható ki.

(2) Az oklevél minősítését a záróvizsga eredményének, valamint a szigorlatok és a szak tantervében meghatározott esetleges egyéb vizsgák eredményének az átlaga adja. Itt a záróvizsga eredményét kétszeres súllyal kell figyelembe venni.

(3) Az oklevél minősítésének megállapításakor a sikertelen vizsgákat figyelmen kívül kell hagyni.

(4) Az oklevél minősítése a 69. § (2) és 69. § (3) pontok szerint, két tizedesjegyre kizámított átlageredmény alapján

kitűnő, ha az átlag 5,00;

jeles, ha az átlag 4,51 - 4,99;

jó, ha az átlag 3,51 - 4,50;

közepes, ha az átlag 2,51 - 3,50;

elégséges, ha az átlag 2,00 - 2,50.

(5) Kitétetéses oklevelet kap az a jelölt, aki a záróvizsgán jeles eredményt ér el, záródolgozatának és minden szigorlatának eredménye jeles, összes többi vizsgájának és gyakorlati jegyének átlaga legalább 3,51, továbbá érvényes osztályzatai között nincsen közepesnél alacsonyabb.

VI. A DÍSZ- (JUBILEUMI) OKLEVÉL

70. §

A dísz- (jubileumi) oklevelek kiadásának rendjét a 6. számú melléklet szabályozza.

VII. KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK A SPECIÁLIS SZÜKSÉGLETŰ HALLGATÓK KÉPZÉSÉRE

KK. 8. §

(2) A felsőoktatási intézmény a fogyatékossgal élő hallgatók esetében - a fogyatékossg típusától függően - az alapképzési szakok képesítési követelményeiről szóló külön jogszabályban és e rendeletben szabályozottaktól részben eltérő követelményeket is meghatározhat. Az ezen hallgatókra vonatkozó képzési, tanulmányi és vizsgakövetelményeket a tantervben, valamint az intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában kell meghatározni.

(3) A fogyatékossgal élő hallgató az Ftv. 74. §-a (1) bekezdésének o) pontja alapján, a külön jogszabályban meghatározott eljárásban - egyéni kérelemre - intézményi hatáskörben az államilag elismert nyelvvizsga követelménye alól részlegesen vagy teljesen felmenthető.

71. §

(1) A speciális szükségletű, így különösen hallás-, látás-, mozgássérült, dislexiás, disgraphiás, tartós orvosi kezelésre szoruló hallgatók tanulmányaik során a tanulmányi követelmények teljesítésére kedvezményeket vehetnek igénybe.

(2) A kedvezményekről a 4. számú melléklet rendelkezik.

VIII. NYILVÁNTARTÁS, INTÉZMÉNYI TÁJÉKOZTATÓ, TANÁCSADÁS

KR 6. §

(2) Az intézményeknek el kell készíteni az intézményt, a képzéseket, a tanterveket, a kreditgyűjtésre, a képzési szintek közötti kreditátvitelre vonatkozó szabályokat ismertető Intézményi Tájékoztatót.

(3) Az Intézményi Tájékoztatóban rögzíteni kell az előtanulmányi rendet, azaz, hogy az egyes tantárgyak felvételéhez milyen más tantárgyak előzetes teljesítése szükséges. Egy adott tantárgyhoz legfeljebb 3 másik tantárgy (vagy egy modul) rendelhető előtanulmányi kötelezettségként. Bizonyos tantárgyakhoz más tantárgyaknak nem feltétlenül korábbi, hanem legalább egyidejű felvétele is meghatározható.

KR 8. §

(2) Az intézményi kreditrendszer bevezetésével párhuzamosan az intézményben meg kell szervezni:

- a tanóraszámok, valamint a megszerzett kreditek nyilvántartását;
- az egyéni tanulmánytervezéshez szükséges tanulmányi tanácsadást;
- a hallgatók tájékoztatásának módját, a tájékoztatás szervezeti rendszerét.

(3) Az intézményi kreditrendszer működtetésével párhuzamosan az intézményben minden tanulmányi időszak megkezdése előtt a hallgatók számára hagyományos vagy elektronikus információhordozón hozzáférhetővé kell tenni a következő információkat:

- a tanév időbeosztása;

- b) az intézményi hallgatói tanácsadók adatai;
- c) az egyéni tanrend benyújtására vonatkozó szabályozás;
- d) tanulmányi szolgáltatások és eszközök leírása (könyvtárak, stúdiók, laborok, egyéb speciális szolgáltatások és eszközök);
- e) tanszékek és tantárgyak bemutatása;
- f) megszerezhető végzettségek és szakképzettségek listája;
- g) tanterv;
- h) tantárgylistá (azonosító, tanulmányi szint, előfeltételek, oktató, időtartam, oktatási/tanulási módszer, értékelés módja, tanóraszám és kredit);
- i) más szinten, szakon meghirdetett tantárgyak beszámításával kapcsolatos tájékoztatók;
- j) a kreditek egyenértékűségére vonatkozó intézmények közötti egyezmények.

Az intézményi kreditrendszerrel kapcsolatos szabályzatot és dokumentumokat minden év július 15-éig ki kell egészíteni az időközben bekövetkezett változásokkal, és azokat a hallgatók számára beiratkozáskor hagyományos vagy elektronikus információhordozón hozzáférhetővé kell tenni.

72. §

(1) A hallgatók személyi és tanulmányi adatainak nyilvántartási rendszeréről, az eljárási szabályokról, a nyomtatványokról és a hallgatói tanácsadás rendszeréről a rektor utasításban rendelkezik.

(2) Az Intézményi Tájékoztató tartalmazza az intézmény, a képzések, a tantervek, képzési tervek és a kreditgyűjtésre vonatkozó szabályok leírását.

(3) Az Intézményi Tájékoztató összeállítása a Rektori Hivatal Oktatási és Tudományszervezési Osztály feladata. A karok az ehhez szükséges információkat kötelesek az Osztály rendelkezésére bocsátani. Az Intézményi Tájékoztatót a hálózaton közzé kell tenni.

(4) A kari és az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzat nyomtatott formájához való hozzáférést a rektor által szabályozott módon, tértítés ellenében biztosítani kell a hallgatóknak.

(1) Az Intézményi tájékoztató karra vonatkozó fejezeteit a Kar honlapjáról is elérhetővé kell tenni.

IX. HATÁLYBA LÉPTETŐ ÉS ÁTMENETI RENDELKEZÉSEK

73. §

(1) A Szabályzatot, a (2)-(4) bekezdésben meghatározott eltérésekkel, a 2003/2004. tanévtől kezdődően kell alkalmazni.

(2) Ha a jelen szabályzat hatályba lépése folytán a hallgató tanulmányainak folyamatos végzése lehetetlenné válik, e következmények alól a kar vezetőjétől a szabályzat hatálybalépését követő 3 éven belül mentesítést kérhet.

(3) Abban az esetben, ha a jelen szabályzat számossági megkötést határoz meg, és ez a határ alacsonyabb a 2003. január 31-én érvényes kari szabályzatban meghatározott határnál, továbbá a hallgató már kimerítette a jelen szabályzatban rögzített lehetőséget, a hallgatóra a 2003. január 31-én érvényes kari szabályzatban meghatározott rendelkezéseket kell alkalmazni.

(4) A Bölcsészettudományi Kar hallgatói utójára a 2003/2004. tanév I. félévében élhetnek a kari szabályzatban engedélyezett, a

kurzus korábbi felvétele nélküli vizsgalehetőséggel.

(5) A szabályzat rendelkezései szerinti kreditrendszerű oktatásszervezést a 2003/2004. tanév első évfolyamán kötelező alkalmazni, de a karok dönthetnek a felsőbb évfolyamokon történő bevezetésről is.

(6) A nem kreditrendszer szerint szervezett képzésekre a Szabályzatot az alábbi eltérésekkel kell alkalmazni:

- a) a tanterv leírására a 2002. január 1-én hatályban lévő rendelkezések érvényesek;
- b) a beiratkozásnak nem feltétele legalább 6 kredit értékű tanegység felvétele (lásd a 32.§ (6) bekezdés b) pontját);
- c) a beiratkozáshoz a kari szabályzatok további olyan feltételeket köthetnek, amelyek 2002. január 1-én hatályban voltak;
- d) mintatanterv alatt a korábban jóváhagyott tantervi háló értendő;
- e) a tanulmányi átlag számítására a 2002. január 1-én hatályos kari szabályzatok rendelkezései az irányadók.

(1) A Kari Tanulmányi és Vizsgaszabályzatot a 2004/2005-as tanévtől kell alkalmazni.

(2) A hallgató a kari Tanulmányi és Vizsgaszabályzat változásából adódó, számára hátrányos következmények alól a kar vezetőjétől a szabályzat hatálybalépését követő 3 éven belül - a méltányosság kihasználása nélkül - mentesítést kérhet.

(3) Az ETVSz 19. § (2) a) pontban említett háromszori kurzusfelvételi megkötés csak azokra a hallgatókra alkalmazandó, akik az adott tanegységet a 2003/04 tanév végéig legfeljebb egyszer vették fel.

(4) Az ETVSz 21. § (1) c) és d) pontokban leírt törlési feltételek figyelése minden hallgatóra a 2004/05-es tanév első félévével kezdődik.

1. SZÁMÚ MELLÉKLET

A TANTERV ÉS A KÉPZÉSI TERV FELÉPÍTÉSE

1. A tanterv

ETVSz 1. melléklet 1.1.A szak tanterve hierarchikusan modulokból, tanulmányi egységekből épül fel.

ETVSz 1. melléklet 1.2.A szak tanterve tartalmazza

- a szakért felelős szervezeti egység megnevezését;
- a szakért felelős oktató megnevezését;
- az elvégzendő modul(ok) leírását az elvégzésükre vonatkozó szabályokkal;
- a diploma (bizonyítvány) minősítésének meghatározását;
- a kötött szakpárosságot, kötelező társítást, illetve az ajánlott szakbárokot.

ETVSz 1. melléklet 1.3.A modulok leírása tartalmazza

- a modul megnevezését;
- a modul képzési célját;
- a modul kreditértékét;
- a modul felvételének feltételeit;
- a modult alkotó tanulmányi egység(ek) leírását az elvégzésükre vonatkozó szabályokkal.

ETVSz 1. melléklet 1.4.A tanulmányi egységek (képzési szakaszok) leírása tartalmazza

- a tanulmányi egység megnevezését;
- a tanulmányi egység szakmai tartalmát;
- a tanulmányi egység kreditértékét.

2. A képzési terv

ETVSz 1. melléklet 2.1.A képzési terv tartalmazza

- a tagozat megnevezését;
- a képzési formát;
- a képzés időtartamát félévekben;
- a szakra történő felvétel feltételeit;
- a kötelező vagy kötött szakpárosítás, illetve társítás leírását;
- a mintatantervet;
- a tanulmányi egységek teljesítését lehetővé tevő tanegység(ek) leírását a felvételére (felvételiükre), valamint az elvégzésére (elvégzésükre) vonatkozó szabályokkal;
- az abszolutórium megszerzésének feltételeit, a kritérium-feltételeket.

ETVSz 1. melléklet 2.2.A tanegységek leírása tartalmazza

- a tanegység megnevezését;
- a tanegységért felelős szervezeti egység és oktató megnevezését;
- a tanegység jellegét;
- a kontaktórák számát a tantárgy oktatásának szervezeti formái szerint szerinti bontásban;
- a hallgatói munkaórák számát;
- a tanegység kreditértékét, illetve kritériumjellegét;
- a tanegység előfeltételeit és gyenge előfeltételeit;
- a tanegység tematikáját;
- a számonkérés és az értékelés módját, és gyakorlat esetén a gyakorlati követelmények pótlásának lehetőségét;
- a kötelező és ajánlott irodalmat.

ETVSz 1. melléklet 2.3. A szak moduljainak, tanulmányi egységeinek és tanegységeinek (a továbbiakban együtt: tantervi egység) elvégzési szabályai ki kell térjenek az adott tantervi egység kötelező, kötelezően választható, illetve szabadon választható voltára.

3. A mintatanterv

ETVSz 1. melléklet 3.1. A szak mintatanterve ajánlást tesz a tanegységek elvégzésének sorrendjére, valamint az elvégzés ütemezésére.

ETVSz 1. melléklet 3.2. A szak mintatanterve egy félévre nappali tagozaton 27-33 kredit, esti és levelező tagozaton 20-33 kredit teljesítését ajánlhatja.

ETVSz 1. melléklet 3.3. A szak mintatantervét kötött szakpáros képzés, valamint ajánlott szakpárok esetében úgy kell elkészíteni, hogy a hallgató mindkét szak követelményeit a mintatanterv szerint teljesíteni tudja.

ETVSz 1. melléklet 3.4. A kötött szakpáros képzés, valamint az ajánlott szakpárok esetében a mintatantervet csak az Egyetemi Kreditáviteli Bizottság egyetértésével lehet megalkotni, módosítani.

KK 4. §

- (1) A képzés tantárgyszerkezete a kötelező, a kötelezően választható és a szabadon választható tantárgyakból épül fel.
- (2) A szabadon választható tantárgyak kreditértéke az oklevél megszerzéséhez szükséges kreditpontok legalább 5%-a.
- (3) A szakcsoport sajátos képesítési követelményeinek 3. pontja szerint meghatározott szabadon választható tantárgyak kredittartománya terhére intézményi szinten előírható környezetvédelemmel, egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek, informatikai alapismeretek és a szociálisan hátrányos helyzetű fiatalok képzésével, nevelésével kapcsolatos ismeretek elsajátítását biztosító tárgyak felvétele, ha ilyen ismeretek nem szerepelnek a kötelező tantárgyak keretében.

3.1. A mintatanterv első 6 félévében a kötelező és a kötelezően választható, kollokviumot előíró (lásd. ETVSz. 48. § (4) pont) - kivéve a "C" típusú vizsgát (lásd ETVSz. 48. § (4) e) a folyamatos számonkérésről szóló pont) megkövetelő - tárgyak vizsgáinak félévi átlagos száma legfeljebb 5, maximális száma 7 lehet (ahol a szigorlat kettőnek számít). Kétszakos tanárszakok esetén ez az átlagos szám legfeljebb 6, a maximális szám 7, legfeljebb két félévben 8 lehet.

4. Közismereti tárgyak

ETVSz 1. melléklet 4. A szak tantervében biztosítani kell, hogy a hallgatók összesen 6-15 kredit értékű közismereti (általános értelmiségképző, társadalomtudományi, stb.) tanegységeket végezzenek el, amely az alábbi szakterületeket tartalmazhatja:

jogi alapismeretek;
gazdasági alapismeretek;
informatikai alapismeretek;
filozófia;
szociológia;
más bölcsészettudomány;
természettudomány.

4.1. A Karon meghirdetett szakokon az ETVSz 1. melléklet 3. pontjában előírt 6-15 kredit értékű közismereti tanegységet az alábbi szakterületekről kell választani:

jogi alapismeretek
gazdasági alapismeretek
filozófia
szociológia
bölcsészettudomány
természettudomány
tudományfilozófia
tudománytörténet

Tanárszakon ebből legalább 2 kredit tudománytörténet kell legyen.

KK. 9. §

A felsőoktatási intézmény az egészséges életmód kialakításához, a rendszeres testmozgáshoz szükséges kötelező testnevelés kritérium jellegű követelményeit, a testnevelési foglalkozások heti óraszámát (vagy az összóraszámot) a tantervben, illetve a tanulmányi és vizsgaszabályzatban határozza meg, ha ilyen követelmények nem tartoznak az alapképzési szak főbb tanulmányi területeihez rendelt szakmai tantárgyakhoz. Az intézmény elfogadhatja a hallgató által az előírt óraszámban intézményen kívül igazoltan teljesített, testneveléssel kapcsolatos tevékenységet, illetve sporttevékenységet.

5. Testnevelés

ETVSz 1. melléklet 5.1. Azon nappali tagozaton tanulmányokat folytató hallgatók, akik olyan szakon tanulnak, melynek követelményeibe nem tartoznak bele a testnevelési foglalkozások, az abszolutórium kiadásának feltételeként 2 féléven keresztül heti 2 óra általános testnevelési foglalkozáson kötelesek részt venni. A követelmény teljesítése alól orvosilag indokolt esetben, a hallgató írásos kérelmére, az alapkar vezetője adhat felmentést.

ETVSz 1. melléklet 5.2. Az Egyetemen kívül igazoltan teljesített tevékenységek elfogadásáról - kérelem alapján - az Egyetemi Kreditáviteli Bizottság dönt.

6. A tanterv és a képzési terv jóváhagyása

ETVSz 1. melléklet 6.1. A szak tantervét - az 3. számú mellékletben meghatározott kivételekkel - a szakért felelős szervezeti egység kezdeményezésére, a Kari Kreditáviteli Bizottság véleményét figyelembe véve, a képzést folytató kar tanácsa hagyja jóvá.

ETVSz 1. melléklet 6.2. A képzési tervet a szakért felelős oktató javaslata alapján a szakért felelős oktatási szervezeti egység tanácsa hagyja jóvá.

ETVSz 1. melléklet 6.3. A szak tantervét és képzési tervét első alkalommal (a szakindítási kezdeményezéssel együtt) az Egyetemi Tanács hagyja jóvá.

ETVSz 1. melléklet 6.4. A gyógypedagógiai képzések kivételével a tanári képzésekre vonatkozó speciális szabályokat a jelen szabályzat 3. számú melléklete tartalmazza.

ETVSz 1. melléklet 6.5. A szak tantervében, illetve képzési tervében történt változtatások (egy adott tanegység tematikájának átalakítását kivéve) leghamarabb a következő tanév kezdetével léphetnek hatályba. A tanterv változtatásáról a döntést legkésőbb február 28-ig meg kell hozni, ezen határidő után hozott döntés a következő naptári évben kezdődő tanévtől - kerestfélévben szervezett képzés esetén a következő naptári évben kezdődő félévtől - alkalmazható.

7. Nyilvántartás

ETVSz 1. melléklet 7.1. A szakok tantervét és képzési tervét (terveit) a Rectori Hivatal Oktatási és Tudományszervezési Osztálya tartja nyilván.

ETVSz 1. melléklet 7.2. A szakok tantervének változásakor a kari döntést követő 15 munkanapon belül a változást meg kell küldeni az Oktatási és Tudományszervezési Osztályra.

ETVSz 1. melléklet 7.3. A Minőségbiztosítási Bizottság évente értékeli a tantervben és a képzési tervben bekövetkezett változtatásokat.

2. SZÁMÚ MELLÉKLET

AZ INFORMATIKAI KARON OKTATOTT SZAKOK ÉS A KÉPZÉSÉRT FELELŐS SZERVEZETI EGYSÉGEK, OKTATÓK

EGYETEMI SZINTŰ ALAPKÉPZÉSI SZAKOK

informatikatanári

képzést folytató kar:	IK
szakért felelős szervezeti egység:	Informatikai Kar
szakért felelős oktató:	Dr. Kátai Imre, egyetemi tanár

programtervező matematikus

képzést folytató kar: TTK
szakért felelős szervezeti egység: Informatikai Tanszékcsoport
szakért felelős oktató: Dr. Kátai Imre, egyetemi tanár

térképész

képzést folytató kar: IK
szakért felelős szervezeti egység: Térképtudományi Tanszék
szakért felelős oktató: Dr. Klinghammer István, egyetemi tanár

FŐISKOLAI SZINTŰ ALAPKÉPZÉSI SZAKOK

programozó matematikus

képzést folytató kar: IK
szakért felelős szervezeti egység:
szakért felelős oktató: Dr. Kátai Imre, egyetemi tanár

számítástechnikanári

képzést folytató kar: IK
szakért felelős szervezeti egység: Számítástechnika Tanszék
szakért felelős oktató: Dr. Török Turul, főiskolai docens

TANÁRI KÉPZÉS (EGYETEMI ÉS FŐISKOLAI SZINTEN)

képzést folytató kar: PPK, BTK, IK, TÁTK, TTK
képzésért felelős szervezeti egység: PPK
képzésért felelős oktató: M. Nádasi Mária egyetemi tanár

SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAKOK, SZAKOSÍTÓ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAKOK

pedagógus szakvizsga

képzést folytató kar: PPK
szakért felelős szervezeti egység: Tanárképzési és -továbbképzési Központ
szakért felelős oktató: H. Nagy Anna

számítástudományi szakinformatikus

képzést folytató kar: IK
szakért felelős szervezeti egység: Információs Rendszerek Tanszék
szakért felelős oktató:

3. SZÁMÚ MELLÉKLET

A (NEM GYÓGYPEDAGÓGIAI) TANÁRI KÉPZÉS SPECIÁLIS SZABÁLYAI

TR. 1. §

(1) A tanári képesítés megszerzésére irányuló képzés az általános pedagógiai-pszichológiai, a szakmódszertani és az iskolai gyakorlati képzést magában foglaló, egyetemi és főiskolai szintű alapképzésben, illetve kiegészítő alapképzésben folytatható olyan képzés, amely a tanári tevékenység gyakorlására készít fel.

TR. 2. §

(1) Az egyes tudomány-, művészeti és egyéb területek (a továbbiakban: szakterület) alapképzési szakjainak képesítési követelményeit külön jogszabályok határozzák meg.

(2) A tanári képesítés egyetemi vagy főiskolai végzettséget nem ad, a szakterületek alapképzési szakjainak végzettségi szintjét nem változtatja meg.

TR. 3. §

(1) Tanári szakképzettség a szakterületek alapképzési szakjainak képesítési követelményei, valamint - a gyógypedagógiai terület kivételével - az e rendelet mellékletében meghatározott tanári képesítés követelményeinek teljesítése esetén szerzhető.

(2) Az e rendelet mellékletében meghatározott követelményeken túl a szakterületek alapképzési szakjainak képesítési követelményeiről szóló jogszabályok további követelményeket is meghatározhatnak.

TR. 4. §

(1) A tanári képesítés megszerzésére irányuló képzés

a) a szakterületek alapképzési szakjaival párhuzamosan vagy - kiegészítő alapképzés keretében - attól időben elkülönülve,

b) a szakterületek alapképzési szakjainak képesítési követelményeiben tanárszakként meghatározott szakon kizárólag a szakterületi képzéssel együtt folyhat.

(2) A tanári képesítés megszerzésének szervezeti kereteit a felsőoktatási intézmény saját hatáskörében szabályozza.

TR. Melléklet

3. A képzés főbb tanulmányi területei és arányai

3.1. Pedagógiai és pszichológiai általános elméleti és gyakorlati ismeretek, képességek megszerzésére irányuló képzés

Területei:

a) A pedagógia, a pszichológia és ezek határtudományainak elméleti alapjai: a pszichológia alapjai; a személyiség és fejlődése; a nevelés- és oktatáspszichológia, a nevelés- és oktatásszociológia alapjai; szociálpszichológia az iskolában; a nevelés történeti, filozófiai, elméleti alapjai; az oktatás elméleti alapjai; a hazai oktatás rendszere, irányítása, szabályozása, intézménytípusai; a vezetés- és szervezélmélet, az informatika pedagógiai vonatkozásai.

b) A nevelő tevékenység feladataira felkészítés elmélete és gyakorlata: a tanulók megismerése és differenciált fejlesztése; osztá-

lyfőnöki munka; iskolai pedagógiai program kidolgozása, alkalmazása, fejlesztése; iskolai mentálhigiéné, egészséges életvitel, környezeti nevelés; a nehezen nevelhető gyermek; gyógypedagógiai problémák felismerése; gyermek- és ifjúságvédelem; napközi otthoni, tanulószobai és kollégiumi nevelés; tehetséggondozás, felzárkóztatás; felnőttnevelés; médiapedagógia; pályapedagógia.

c) Képességfejlesztés a tanulási-tanítási folyamat tervezése, szervezése, irányítása, értékelése terén: motiválás, aktivizálás, differenciálás, individualizálás; helyi tanterv, tantárgyi programok, taneszközök kidolgozása, alkalmazása, fejlesztése; oktatástechnikai eszközök használata; ellenőrzés, értékelés, osztályozás, mérés.

d) A tanárjelölt személyiségének fejlesztése: önismeret; kommunikáció, beszédtechnika; kapcsolatok kezelése az iskolán belül és kívül, csoportdinamika; nevelői attitűd; mentálhigiéné, konfliktusok kezelése; pedagógiai döntések, vezetés, szervezés; innováció, alkotás.

Időkerete: legalább 330 óra, melyben a dominánsan elméleti, illetve gyakorlati jellegű foglalkozások mennyisége legalább 40-40%.

E tanulmányi terület követelményei minden szakterületen azonosak, így ezeket a tanári képzés több szakterületen történő megszerzése esetén is csak egyszer kell teljesíteni.

3.2. Szakmódszertan (tantárgypedagógia)

Területei:

a) az adott szakhoz kapcsolódó műveltségi, illetve képzési területe, az ezekből kialakítható tantárgyak oktatásának legfontosabb tartalmi, elméleti, metodikai oktatástechnológiai témakörei, kapcsolódva a szakterületi, illetve a pedagógiai és pszichológiai általános képzés, valamint az iskolai gyakorlatok területeihez is;

b) az adott szakot a rokon szakok, tantárgyak, illetve műveltségterületek vagy szakmacsoportok rendszerében átfogóan, integráltan elhelyező stúdium (pl. ember és társadalom, ember és természet, művészetek, műszaki szakképzés),

c) e rendelet 4. § (1) bekezdése a) pontjában foglalt képzés esetén a fentiekén kívül az adott szakterületi képesítési követelményekben foglalt szakismereteknek az oktatás, illetve szakképzés szempontjából szükséges kiegészítése vagy összerendezése is.

Időkerete: szakonként összesen a 4. § b) pontjában foglalt képzés esetén legalább 120, a 4. § a) pontjában foglalt képzés esetén legalább 150 óra, ebből az a) terület legalább 90 óra, a b) terület legalább 30 óra, a c) terület legalább 30 óra.

A dominánsan elméleti, illetve gyakorlati jellegű foglalkozások mennyisége legalább 40-40%.

A TANÁRI KÉPZÉS FORMÁI, FELELŐSÉGI VISZONYOK

A tanári képzés megszerzésére irányuló képzés (a továbbiakban: tanári képzés) az Egyetemen a szakterületi alapképzési szakkal való kapcsolódása tekintetében a következő formákban folyhat:

a) egyetemi szintű bölcsész, művészeti és társadalomtudományi, tanárképes

b) egyetemi szintű természettudományi, nem tanár

szakkal párhuzamosan vagy annak elvégzését követően, kiegészítő alapképzés keretében, illetőleg

c) egyetemi szintű természettudományi,

d) főiskolai szintű bölcsész, művészeti, társadalomtudományi, természettudományi és testkulturális tanár szak keretében, azzal együttesen.

A tanári képzés tanterve - a szakmódszertani tanulmányi egység kivételével - egységes, függetlenül attól, hogy az 1.1. pontban foglal-

tak közül melyik formában folyik a képzés.

A Tanárképzési Tanács (a továbbiakban: TT) a PPK-nak a Tanárképzési és -továbbképzési Központ (a továbbiakban: TatoK) szakmai irányítását ellátó, a tanári képzés ügyében illetékes, karközi összetételű, szakmai döntéshozó testülete.

A TT egy elnökből és tizenegy tagból áll, tagjai közül négyet a PPK, négyet a tanárképzésben részt vevő karok (BTK, IK, TÁTK, TTK), három - különböző karokról kikerülő, tanári képzésben részt vevő - hallgató tagját az Egyetemi Hallgatói Önkormányzat delegálja.

A TT elnöke a PPK tanári képzés ügyében illetékes képviselője.

A TT maga állapítja meg ügyrendjét, amit a PPK Kari Tanácsa hagy jóvá.

A TT működésének feltételeit a PPK a TatoK által biztosítja.

A tanári képzés tantervét, képzési tervét és tantárgyi programjait, valamint a gyakorlóiskolák és a külső iskolák tanáraitra és tanárképzési tevékenységére vonatkozó minőségbiztosítási rendszert a TT hagyja jóvá. A tanterv sajátos szakmai és szakmódszertani összetevői tekintetében az adott szakmódszertant képviselő kar delegátusának egyetértési joga van.

A tanári képzés tanegységeinek a szakmai tartalmáért és a tanegységekhez tartozó kurzusok lebonyolításáért a felelősség megoszlik:

a pedagógiai általános elméleti és gyakorlati ismeretek, képességek megszerzésére irányuló képzés tanegységeinek és kurzusainak szakmai felelőse a PPK Neveléstudományi Intézete és Oktatásmódszertani Központja,

a pszichológiai általános elméleti és gyakorlati ismeretek, képességek megszerzésére irányuló képzés tanegységeinek és kurzusainak szakmai felelőse a PPK Pszichológiai Intézete,

a szakmódszertani ismeretek, képességek megszerzésére irányuló képzés tanegységeinek és kurzusainak szakmai felelőse az adott alapképzési szakért felelős szervezeti egység,

a gyakorlóiskolai tanítási gyakorlat szakmai felelőse a PPK Neveléstudományi Intézete, Pszichológiai Intézete, továbbá az adott alapképzési szakért, illetve a szakmódszertanért felelős szervezeti egység, valamint a gyakorlóiskola együttesen,

a külső iskolai gyakorlatért a PPK Neveléstudományi Intézete, Pszichológiai Intézete, Oktatásmódszertani Központja és a szakmódszertanért felelős szervezeti egység együttesen felelős.

A tanári képzés karközi koordinációját, a képzés, az iskolai gyakorlatok szervezését, a kurzuskinálattal összefüggő szervezését a TatoK végzi, a tanulmányi adminisztrációért a PPK Tanulmányi Osztálya felelős.

REGISZTRÁCIÓ

A tanári képzésben - a 4.5. pontban foglaltak kivételével - csak a tanári képzésre regisztrált hallgató vehet részt.

A tanári képzésre regisztrálnak számú a hallgató, ha

a) főiskolai szintű tanár szakon, vagy

b) egyetemi szintű természettudományi és informatikai tanár szakon folytatja tanulmányait.

A tanári képzésre külön eljárás keretében szerezhet regisztrációt

a) az egyetemi szintű bölcsész, művészeti és társadalomtudományi, tanárképes szakon tanulmányokat folytató hallgató, illetőleg

b) az, aki a tanári képzést kiegészítő alapképzésben kívánja elvégezni.

A regisztrációra irányuló eljárást, a 4.3.b) pont szerinti esetben a felvételi eljárást, a TatoK-nál kell kezdeményezni.

A tanári képzésben regisztráció nélkül is részt lehet venni a tanári képzés tanterve által meghatározott, első, a regisztráció előtti képzési szakasz tanegységeinek teljesítésével, azonban a második szakasz tanegységeinek teljesítése a képzésre való regisztráció nélkül

nem lehetséges.

AZ ISKOLAI GYAKORLATOK ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

Az iskolai gyakorlatok megszervezésére a TatoK feladata. E feladat kiterjed különösen a tanegység teljesítéséhez szükséges eljárás fázisoknak a hallgatókkal, a közoktatási intézményekkel és a szakmai felelősséget ellátó szervezeti egységekkel történő egyeztetésére, ellenőrzésére, a gyakorlatban részt vevő külső iskolákkal és (nem gyakorlóiskolai) külső tanárokkal kötendő szerződések előkészítésére, a gyakorlóiskolák és külső tanárok tanárképzési tevékenységére vonatkozó minőségbiztosítási rendszer működtetésére.

Az iskolai gyakorlatokhoz mint sajátos tanegységekhez a következő tanulmányi eljárási fázisok kapcsolódnak:

- a) jelentkezés a gyakorlatra,
- b) az iskolai beosztás véglegesítése,
- c) regisztráció a gyakorlat megkezdéskor,
- d) a gyakorlat teljesítése,
- e) zárófeladat (zárótanítás) teljesítése.

A GYAKORLÓTANÍTÁS ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

TR Melléklet 3.3. Iskolai gyakorlatok

Formái:

a) Iskolában vezetőtanár irányításával végzett csoportos nevelési-oktatási és önálló tanítási gyakorlat: mely a képző intézmény gyakorlóiskolájában vagy az általa felkért iskolában vezetőtanár irányításával csoportosan, illetve egyénileg történik, s az általános és középiskolai, illetve a szakképzésben részt vevő, különböző életkorú és fejlettségű tanulók nevelésével-oktatásával és az adott szakhoz tartozó iskolai tantárgyakkal kapcsolatos tanári munka megfigyelését, elemzését, továbbá az önállóan megtartott tanítási gyakorlatot foglalja magában.

b) Összefüggő egyéni (külső) iskolai gyakorlat: mely az a) pontban foglalttól eltérő, más oktatási-nevelési intézményben a képző intézmény által megbízott pedagógus munkájához kapcsolódóan, az oktatási-nevelési intézmény, a nevelőtestület, illetve a gyermekek vagy tanulók mindennapi tevékenységi körében, időben összefüggő nagyobb egységekben, egyénileg történik.

Időkerete: összesen legalább 150 óra, ebből az a) formában legalább 90 óra, amelyből 45 óra az általános jellegű gyakorlat és szakonként 45 óra az adott szakhoz tartozó tantárgyak tanításával kapcsolatos gyakorlati foglalkozás, ennek keretében 15 óra az önállóan megtartott tanítás; a b) formában legalább 60 óra, illetve 4 hét.

TR Melléklet 4.1.

A 3.3. pontban foglalt iskolai gyakorlatokon belül az a) formában végzett iskolai gyakorlatokon való részvételt a vezetőtanár alkalmanként a hallgató által vezetett hospitálási napló aláírásával igazolja. Az önálló tanítási gyakorlat az intézményi tantervben előírt követelmények teljesítése után kezdődhet meg, zárótanítással fejeződik be, amelyet a vezetőtanár és az intézmény oktatója együttesen, ötfokozatú jeggyel minősít. A b) formában végzett egyéni iskolai gyakorlat elvégzését az intézmény által megbízott pedagógus igazolja.

Az iskolai gyakorlatok egészét ötfokozatú jeggyel értékelt összegző gyakorlati minősítés zárja, amely a hallgató teljesítményeit a 3.3.

a) és b) pontban foglalt területeken együttesen veszi figyelembe.

A GYAKORLÓISKOLAI TANÍTÁSI GYAKORLAT

3.

Gyakorlóiskolai tanítási gyakorlat csak az egyetem gyakorlóiskolaiban, valamint szerződés alapján, a TT által kijelölt, minőségellenőrzött intézményben, valamint az egyetem Közoktatási intézmények szabályzatának 18. § által meghatározott Gyakorlólhelyeken, e feladatra felkészített és szerződötett vezetőtanárnál szervezhető.

Tanítási gyakorlat a szorgalmi időszakban, valamint a vizsgaidőszak első hetében folyhat.

A tanév mindkét félévének tanítási gyakorlatára a megelőző tanév második félévében, május 31-ig kell jelentkeznie a hallgatónak.

Egy vezetőtanárhoz az egyetemi tanárképzésben egy tanévben legfeljebb 6 - lehetőség szerint félévenként nem több mint 3 - hallgató osztható be tanítási gyakorlatra.

A tanárjelöltek gyakorlóintézményi beosztása a TatoK feladata, melyet az adott szakmódszertanért felelős szervezeti egységgel egyeztetve végez.

A gyakorlóintézményi tanárképzési igazgatóhelyettes az egyetemi kurzuskínálatban feltüntetett napon a tanárjelöltek számára értekezletet tart, amelyen ismerteti a gyakorlóintézmény pedagógiai programját és szabályzatát, az egyes vezetőtanárokhöz való beosztást, valamint a félév rendjét.

A tanítási órát előkészítő megbeszélésnek kell megelőznie, és közös értékelésnek kell követnie.

A zárótanításon a vezetőtanáron kívül részt vehet az illetékes (pedagógiai, pszichológiai, szakmódszertanért felelős) szaktanszékek oktatója, a gyakorlóintézmény tanárképzési igazgatóhelyettese vagy megbízottja, a TatoK munkatársa, továbbá részt vehet a többi tanárjelölt.

A tanárképzési félév végén a gyakorlóintézmény köteles lehetőséget biztosítani a tanárjelöltek számára a gyakorlatánítással kapcsolatos észrevételeik, véleményük kifejtésére.

A tanárjelölt kérésére engedélyezni kell, hogy több tanárszak esetén gyakorlótanítási kötelezettségének különböző gyakorlóiskolákban tehesen eleget.

A vezetőtanár a tanárjelölt féléves munkáját írásos értékeléssel is minősíti. Az értékelést a jelölt a félév végén kézhez kapja.

Az elégtelenen minősített tanítási gyakorlatot a tanárjelölt köteles egy következő félévben megismételni. A megismételt tanítási gyakorlatra másik vezetőtanárhoz, lehetőleg másik iskolába kell a hallgatót beosztani; valamint az érintett szaktanszékről más oktatónak kell a zárótanításon részt vennie.

A KÜLSŐ ISKOLAI GYAKORLAT

A külső iskolai gyakorlat többféle módon teljesíthető:

- a) egyetlen 60 órás (négyhetes), illetve
- b) két 30 órás folyamatos, avagy
- c) három 20 órás, a tanári képzés törzsképzési szakaszának valamely tanegységéhez kapcsolódó

gyakorlattal.

Külső iskolai gyakorlat csak szerződés alapján, a TT által kijelölt, minőségellenőrzött intézményben, e feladatra felkészített és szerződötetett mentortanárnál végezhető.

A külső iskolai gyakorlatra a hallgatónak

a) a 7.1.a) pontban foglalt formában, a tanév mindkét félévének gyakorlatára a megelőző tanév második félévében, május 31-ig;

b) a 7.1.b) pontban foglalt formában az adott törzsképzési kurzus felvételekor, a külső iskolai gyakorlat kurzusának egyidejű felvételével kell jelentkeznie.

A külső iskolai gyakorlat szervezése a TatoK és - a 6.1.b) pontban foglalt formában - az adott tanegységért felelős szervezeti egység közös feladata.

A külső iskolai gyakorlat során elvégzendő feladatokat a TatoK és - a 7.1.b) pontban foglalt formában - az adott tanegységért felelős szervezeti egység, valamint a mentortanár közösen állapítja meg.

Egy mentortanárhoz - amennyiben ezt egyéb célszerűségi szempont nem keresztezi - egy félévben legfeljebb 2 hallgató osztható be iskolai gyakorlatra.

A mentortanár a tanárjelölt munkáját írásos értékeléssel is minősíti. Az értékelést a jelölt a félév végén kézhez kapja.

A HALLGATÓK, A VEZETŐTANÁROK ÉS A MENTORTANÁROK JOGAI ÉS KÖTELESSÉGEI

A vezetőtanár, valamint a mentortanár (a továbbiakban együtt: vezetőtanár) feladata a tanárjelölt teljes gyakorlóintézményi tevékenységének a tanárjelölttel együtt történő összeállítása, megszervezése, folyamatos szakmai irányítása, ellenőrzése és értékelése. A vezetőtanár, illetve a gyakorlóintézmény tanárának feladata még - külön felkérésre - bemutató órák tartása is.

A vezetőtanár a tanárjelölttel való első találkozón ismerteti saját vezetőtanári gyakorlatát, a követelményeket, majd mindezek figyelembevételével a jelölttel együtt elkészítik a tanárjelölt foglalkozási programját.

A vezetőtanár a tanárjelölt minden óráján és az általa tartott foglalkozáson (a továbbiakban együtt: óra) köteles jelen lenni. A tanítási egységen belül legfeljebb két alkalommal, a tanárjelölt kifejezett kérésére, a jelölt az órát a vezetőtanár jelenléte nélkül is megtarthatja. Ennek időpontját a vezetőtanár köteles az iskola vezetőségének bejelenteni, és annak ideje alatt az iskolában, bármikor elérhető helyen tartózkodni.

A vezetőtanár csak akkor avatkozhat be a tanárjelölt óravezetésébe, ha a jelölt alapvető, később ki nem javítható hibát követ el, vagy ha az osztály fegyelmezetlensége olyan mérvű, melyet csak azonnali beavatkozással lehet megszüntetni. Ez a beavatkozás azonban nem veszélyeztetheti a jelölt tekintélyét.

A vezetőtanár köteles a tanárjelölt óravezetésébe beavatkozni, ha a tanárjelölt tevékenysége saját vagy mások testi épségét veszélyezteti.

A vezetőtanár köteles a tanárjelölttel kapcsolatos adminisztrációs teendőket az előírt határidőre elvégezni.

A vezetőtanárok kezdeményezhetik a maguk területén a tanárképzés folyamatos javítását.

A tanárjelölt minden órájára óravázlatot készít, amelyet a vezetőtanárral egyeztet; a vizsgatanítás tervezetét azonban a tanárjelölt önállóan készíti el.

A hallgató iskolai munkájának megkezdése előtt az iskolai házirend szerint köteles megjelenni az iskolában vagy a kijelölt helyen.

Ha a hallgató munkáját váratlan és indokolt akadályoztatás miatt a megszabott időben nem tudja megkezdeni, azt a vezetőtanárnak a munka megkezdése előtt időben jelentenie kell. Minden egyéb esetben legalább egy nappal előbb engedélyt kell kérnie a vezetőtanártól a tanítási óra vagy egyéb előírt foglalkozás elhagyására, elcserélésére.

Ha a hallgató kéri, részére az előhospitálás időszakában a gyakorlóiskolában heti egy szabadnapot kell biztosítani. Ha az órarend erre lehetőséget ad, ez a kedvezmény a gyakorlótanítás egész időtartamára megilletheti a jelöltet.

TR. Melléklet 4.3.

A szakdolgozat olyan szakterületi vagy oktatási-nevelési témájú szakmai feladat megoldása, amelyben a hallgatónak tanúsítania kell, hogy tanulmányaira alapozva, a témájához kapcsolódó szakirodalom, illetve empirikus vizsgálatok vagy tapasztalatok feldolgozásával önállóan képes az adott szak tanításával, valamint a neveléssel összefüggő ismeretanyag szintetizálására és alkotó alkalmazására. A szakdolgozat azonos lehet a szakterületen elfogadott szakdolgozattal, amennyiben az a fenti követelményeknek megfelel.

TR. Melléklet 4.4.

A tanári képesítővizsga a tanári képzés megszerzésére irányuló képzést lezáró záróvizsga, illetőleg a 4. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt tanár szakokon a záróvizsga önálló része. A tanári képesítővizsgát legalább háromtagú tanári képesítő vizsgabizottság előtt kell letenni, melynek a 3.1. és a 3.2. pontban foglalt területek (ti. a. képzés főbb tanulmányi területei) oktatói is a tagjai.

Két vagy több szak tanári képesítővizsgájá összevont vizsgabizottság előtt, egy időben is történhet.

4.5. A tanári képesítővizsgára bocsátás feltételei:

- az adott szakon az intézményi tantervben foglalt szakterületi, valamint az általános követelmények teljesítése;
- a fenti 3. pontban foglalt követelmények (ti. a. képzés főbb tanulmányi területei) teljesítése;
- a pedagógiai és pszichológiai komplex szigorlat letétele;
- a szakdolgozat elkészítése és a 3.1., valamint a 3.2. pontban foglalt területek (ti. a. képzés főbb tanulmányi területei) szerinti bírálattal ellátott értékelése.

TR Melléklet

4.6. A tanári képesítővizsga részei:

- a szakdolgozat megvédése;
- komplex szóbeli vizsga.

A vizsga tárgyai, témái különösen a szakterületi felkészültség pedagógiai alkalmazására, a szakhoz kapcsolódó iskolai tantárgy(ak) tervezésére, oktatására, taneszközreire; a hazai oktatás rendszerének, fejlesztésének problémátörténeti és összehasonlító elemzésére; a pedagógiai innovációra; a globális nevelési, oktatási problémákra; az iskolai gyakorlatok tapasztalataira irányulnak.

4.7. A tanári képesítővizsga eredménye

A pedagógiai és pszichológiai komplex szigorlat érdemjegyének, az iskolai gyakorlatokat összegző érdemjegynek, a szakdolgozat és védése átlageredményének, a komplex szóbeli vizsga érdemjegyének (vagy ennek részleteire adott osztályzatok átlagának) egészre kerekített átlaga.

SZAKDOLGOZAT

A tanári képzésben részt vevő hallgatók a 2005/2006. tanévtől kezdődően tanári szakdolgozatot kötelesek írni.

A tanári képzést záró szakdolgozatnak két szerkezeti formája van:

a) az integrált szakdolgozat a szakterületi szak szakdolgozatának keretében, annak egy külön részeként vagy egészében,

b) az önálló szakdolgozat a szakterületi szakdolgozattól függetlenül, egy önálló oktatási-nevelési szakmai feladat megoldásaként tartalmazza a szak tanításával és/vagy a neveléssel összefüggő, az ismeretanyag szintetizálásának, alkotó alkalmazásának képességét igazoló szakmai tanulmányt. Az integrált szakdolgozat egyidejűleg meg kell feleljen a szakterületi szakdolgozat követelményeinek is.

A szakdolgozat szerkezeti formája a tanári képzés típusától függ:

a) az 1.1.a) és b) pontokban foglalt tanárképes szakokkal, illetőleg természettudományi nem tanár szakokkal párhuzamosan végzett tanári képzésben, valamint az 1.1.c) pontban foglalt tanár szakon vagy integrált, vagy önálló

b) kiegészítő alapképzésben végzett tanári képzésben önálló szakdolgozatot kell készíteni.

Az integrált szakdolgozat kreditértékben nem különül el a szakterületi szakdolgozattól.

Önálló szakdolgozatként elfogadható a pszichológiai, pedagógiai és szakmódszertani stúdiumok során készített, egymással szorosan össze nem függő, önálló feladatok, évfolyamdolgozatok alapján készített, munka (portfólió) is, "Gyakorlati feladatok a tanári pályára való felkészüléshez" címmel. Ennek tartalmaznia kell legalább négy, a gyakorlatvezető tanár által értékelt, gyakorlati munkát, az ezekhez szorosan kapcsolódó alapvető szakirodalmat feldolgozó áttekintést és egy, a tanulságokat összegző és értékelő fejezetet.

Több tanár szakon vagy több tanárképes szak mellett végzett tanári képzés egy időben, illetőleg három tanéven belüli időeltolódással történő lezárása esetén a tanári szakdolgozatot csak egyik szakhoz kapcsolódóan kell elkészíteni. A tanári képesítővizsgák közül értelemszerűen csak az egyik tartalmazza ez esetben a szakdolgozat megvédését.

Az integrált szakdolgozatot annak bejelentésekor a szakterületi szak és a TatoK együttesen hagyja jóvá. Az önálló szakdolgozatot a TatoK hagyja jóvá - kikerve az illetékes tanszék(ek) véleményét.

Az integrált szakdolgozat bírálatának mind a szakmai, mind a tanárképzési tartalomra ki kell térnie. Szükség esetén az egyes tartalmak értékelésére külön bíráló is felkérhető. Az önálló szakdolgozatot egy bíráló értékeli.

KÉPESÍTŐVIZSGA

A tanári képzés képesítővizsgája

a) integrált szakdolgozat esetén a szakos szakzáróvizsga keretében, a vizsga szóbeli, tanárképzési részében,

b) önálló szakdolgozat esetén önállóan zajlik.

A tanári képesítővizsgán a záróvizsga-bizottság tagjaként jelen van a szakmódszertan egy oktatója és egy oktató a pszichológia vagy a pedagógia szakterületről, valamint lehetőség szerint a szakdolgozat bírálója, amennyiben nem azonos az előző kettő egyikével.

A képesítővizsga két részből áll:

(a) a tanári szakdolgozat vagy - integrált dolgozat esetén - a dolgozat részének a védéséből és

(b) egy integrált pedagógiai-pszichológiai-szakmódszertani szóbeli vizsgából, tételsor alapján.

Az iskolai gyakorlatok egészét lezáró, összegző gyakorlati jegyet a képesítővizsga eredményének kiszámításához úgy kell

meghatározni, hogy a két gyakorlat értékelésének számtani átlagát - törtszám esetén lefelé kerekítve - veszik.

4. SZÁMÚ MELLÉKLET

A SPECIÁLIS SZÜKSÉGLETŰ HALLGATÓKAT TANULMÁNYAIK SORÁN MEGILLETŐ TANULMÁNYI KEDVEZMÉNYEK ÉS AZ EGYETEM ÁLTAL BIZTOSÍTOTT TANULMÁNYI TÁMOGATÁSOK

A hallgató az előadásokról hangfelvételt készíthet, azonban azt csak saját tanulmányai során használhatja fel. A hangfelvétel készítését írásban előre be kell jelenteni.

A hallgató kérésére, a kari fogyatékosügyi felelős döntése alapján személyi segítő lehet biztosítani.

Vizsga esetén az általános felkészülési időt legalább 10%-kal meghaladó hosszúságú időmennyiséget kell biztosítani

FR. 10. §

a) a súlyos beszédhibás fogyatékos hallgató a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tehet valamennyi vizsgatárgyból. Amennyiben a hallgató a szóbeli vizsga lehetőségét választja, úgy számára a nem fogyatékos hallgatók esetében megállapított felkészülési időnél hosszabb felkészülési időt kell számára biztosítani;

b) diszlexiás-diszgráfiás hallgató

1. írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet

2. ha fogyatékosága miatt nem képes az államilag elismert "C" típusú nyelvvizsga írásbeli követelményeinek teljesítésére, részleges felmentést kaphat a "B" típusú (írásbeli) nyelvvizsga letétele alól;

3. a hallgatónak írásbeli vizsga esetén a nem fogyatékos hallgatók esetében megállapított felkészülési időnél hosszabb felkészülési időt kell számára biztosítani;

4. az írásbeli beszámolóknál a számítógép használata megengedett számára;

5. vizsga esetén a szükséges segédeszközöket biztosítani kell (pl. írógép, helyesírási szótár, értelmező szótár, szinonima szótár);

c) a diszkalkuliás hallgató a számítási feladatok alól felmentést kaphat, esetében a vizsgák alkalmával engedélyezhető mindazon segédeszközök használata, amelyekkel a hallgató a tanulmányai során korábban is dolgozott (táblázatok, számológép, konfiguráció, mechanikus és manipulatív eszközök).

KÜLÖNÖSEN SÚLYOS BESZÉDHIBA ESETÉBEN

A hallgató kérése esetén a vizsgáztató köteles lehetővé tenni szóbeli vizsga letétele helyett írásbeli vizsga letételét

A hallgató kérése esetén a kar vezetője dönt a nyelvvizsga-követelmény szóbeli részének elengedéséről.

DISZLEXIA, DISZGRÁFIA ESETÉBEN

A hallgató kérése esetén a vizsgáztató köteles lehetővé tenni az írásbeli vizsga helyett a szóbeli vizsga letételét; írásbeli vizsga esetén az írógép vagy számítógép, valamint helyesírási szótár, értelmező szótár használatát engedélyezni. Írásbeli vizsga esetén a hallgató legalább 4 munkanappal korábban jelzett kérése esetén a tanulmányi osztály gondoskodik az írógép, helyesírási szótár, értelmező szótár biztosításáról.

DISZKALKULIA ESETÉN

A hallgató kérésére a tanegység felelőse felmentést adhat a számítási feladatok elvégzése alól.

HALLÁSSÉRÜLT HALLGATÓK ESETÉBEN

FR.8.§

- a) a szóbeli vizsga helyett biztosítani kell az írásbeli vizsga lehetőségét;
- b) a súlyosan hallássérült (siket) hallgató az idegennyelv-tanulás és az államilag elismert nyelvvizsga követelménye alól is felmentést kaphat
- c) aki már előző tanulmányi során is tanult idegen nyelvet, de fogyatékosága miatt nem képes az államilag elismert "C" típusú nyelvvizsga szóbeli követelményeinek teljesítésére, felmentést kaphat az "A" típusú (szóbeli) nyelvvizsga letétele alól;
- d) a hallgató kérésére a szóbeli vizsgáztatás esetén jelnyelvi tolmácsot kell biztosítani;
- e) az érthetőség és a megértés szempontjából a feltett kérdéseket, utasításokat egynidejűleg szóban és írásban is meg kell jeleníteni a hallgató részére;
- f) minden vizsgáztatás alkalmával szükséges a segédeszközök (pl. értelmező szótár, kalkulátor), a vizuális szemléltetés biztosítása;
- g) szükség esetén a nem fogyatékos hallgatók esetében megállapított felkészülési időnél hosszabb felkészülési időt kell számára biztosítani.

A hallgató kérésére a vizsgáztató köteles a szóbeli vizsga helyett írásbeli számonkérést alkalmazni.

Szóbeli vizsga esetén, ha a hallgató 4 munkanappal korábban ezt jelzi, a tanulmányi osztály köteles a jelnyelvi tolmácsot, illetve a szükséges segédeszközöket (értelmező szótár, kalkulátor, vizuális szemléltetés lehetővé tevő eszközök) a vizsgára biztosítani.

A hallgató kérésére a kar vezetője dönt az idegennyelv-tanulás, illetve az államilag elismert nyelvvizsga követelménye alóli felmentésről, illetve a követelmények csökkentéséről.

LÁTÁSSÉRÜLT HALLGATÓ (VAK, GYENGÉN LÁTÓ) ESETÉBEN

FR.9. §

- a) az írásbeli vizsgák helyett a szóbeli vizsga lehetőségét, illetve az írásbeli számonkérés esetén speciális technikai eszközök használatát kell biztosítani
- b) aki már előző tanulmányi során is tanult idegen nyelvet, de fogyatékosága miatt nem képes az államilag elismert "C" típusú nyelvvizsga szóbeli követelményeinek teljesítésére, részleges felmentést kaphat a "B" típusú (írásbeli) nyelvvizsga letétele alól;

c) a fogyatékosága miatt a gyakorlati követelmények teljesítése alól felmentést kaphat, és a gyakorlati követelmények teljesítése megfelelő (nem gyakorlati) követelmények teljesítésével helyettesíthető;

d) a hallgató mentesíthető a geometriai, szerkesztési feladatok alól, de a szabályok ismerete megkövetelhető;

e) a kérdések, tételek, hangkazettán, lemezen, pontírásban vagy nagyításban történő hozzáférhetőségét, megfelelő világítást, személyi segítőt;

f) szükség esetén a nem fogyatékos hallgatók esetében megállapított felkészülési időnél hosszabb felkészülési időt kell számára biztosítani

A hallgató kérésére a vizsgáztató köteles írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsga letételét lehetővé tenni.

Írásbeli vizsga esetén, amennyiben a hallgató ezt 4 munkanappal korábban jelzi, a kari tanulmányi hivatal gondoskodik a szükséges speciális eszközök biztosításáról.

A hallgató kérésére a kar vezetője dönt az idegennyelv-tanulás, illetve az államilag elismert nyelvvizsga követelménye alóli felmentésről, illetve a követelmények csökkentéséről.

A hallgató kérésére a tanegység felelőse, a helyettesítő követelmények meghatározásával egyidejűleg felmentést adhat a gyakorlati követelmények, valamint a geometriai, szerkesztési feladatok teljesítése alól.

MOZGÁSKORLÁTOZOTT HALLGATÓ ESETÉBEN

FR. 7.§

a) biztosítani kell az akadálymentes környezetet, a tanuláshoz szükséges feltételeket, valamint -a szabályzatban foglaltak alapján- a gyakorlati követelmények teljesítése alóli részleges vagy teljes felmentését, illetve annak más formában történő teljesítését;

b) helyettesíteni lehet az írásbeli vizsgát szóbelivel, a szóbeli vizsgát írásbelivel;

c) a hallgató mentesíthető a geometriai, szerkesztési feladatok alól, ha nem tudja a szükséges eszközöket használni;

d) lehetővé kell tenni az írásbeli feladatok megoldásához szükséges speciális eszközök (pl. speciális füzetek, írógép, számítógép), illetve kerekesszékekkel vagy más segédeszközökkel is megközelíthető, dönthető, állítható csúszásmentes felülettel ellátott asztallap használatát;

e) szükség esetén a nem fogyatékos hallgatókra vonatkozóan megállapított felkészülési időnél hosszabb felkészülési időt;

f) szükség esetén személyi segítőt kell biztosítani.

A gyakorlóterületek kijelölésénél a zanszék köteles figyelemmel lenni a mozgáskorlátozott hallgató egyéni állapotából adódó kívánalmakat, így biztosítani kell az akadálymentes környezetet, az elérhetőséget.

A hallgató kérésére, ha szükséges, a tanegység felelőse mentesítheti a mozgáskorlátozott hallgatót a gyakorlati követelmények teljesítés alól, illetve azok más feladattal kiválthatók.

A hallgató kérése esetén a vizsgáztató köteles lehetővé tenni a szóbeli vizsga letétele helyett írásbeli vizsga letételét;

az írásbeli vizsga letétele helyett szóbeli vizsga letételét; indokolt esetben személyi segítő jelenlétét.

A hallgató kérésére a kar vezetője dönt az idegennyelv-tanulás, illetve az államilag elismert nyelvvizsga követelménye alóli felmentésről, illetve a követelmények csökkentéséről.

Az Fr. 7.§ d) pontjában szereplő lehetőség biztosításáról a kari tanulmányi hivatal intézkedik.

A speciális szükségletű hallgatókat tanulmányaik során megillető további kedvezményekről a kari szabályzatok rendelkezhetnek.

5. SZÁMÚ MELLÉKLET

A KÜLFÖLDI HALLGATÓK TANULMÁNYAIRA VONATKOZÓ TOVÁBBI SPECIÁLIS SZABÁLYOK

KülfR. 4. §

...

(2) Részképzésben vesz részt, azaz résztanulmányokat folytat az a külföldi hallgató, aki hazájában hallgatói jogviszonnyal rendelkezik, és felsőfokú tanulmányai egy részét magyar felsőoktatási intézményben végzi, továbbá azon "A/3" kategóriába sorolt határon túli magyar hallgató, aki szakdolgozat (diplomamunka), illetve doktori értekezés elkészítésére irányuló tanulmányokban vagy kutatómunkában vesz részt.

(4) Külföldi hallgató résztanulmányokat tanulmányi és vizsgakötelezettség előírásával vagy jóváhagyott tanulmányi programmal folytathat.

KülfR. 9. §

(10) Részképzés és általános továbbképzés, kutatómunka esetében az ösztöndíj-folyósítás időtartamát a nemzetközi megállapodások, illetőleg a fogadó felsőoktatási intézménnyel előzetesen egyeztetett tanulmányi program határozza meg.

KülfR. 10.§

(1) A teljes és részképzésre ösztöndíj adományozás meghatározott szakra és intézménybe történik. Az intézmény vagy a szak megválogatása csak az adományozó hozzájárulása alapján lehetséges.

(2) A magyar nyelven tanuló külföldi hallgató kérésére a felsőoktatási intézmény engedélyezheti a vizsgák letételét idegen nyelven, ha ez nem teszi szükségessé tolmács közreműködését.

A Külföldi Rendelet 10.§ (2) bekezdésben meghatározott lehetőség biztosításáról a vizsgáztató dönt.

KülfR. 10.§

(3) A felsőoktatási intézmény engedélyezheti a szakmai gyakorlat teljesítését külföldön.

A külföldi szakmai gyakorlat engedélyezéséről a kar oktatási vezetőhelyettese dönt.

KülfR. 10.§

(4) A nem magyar anyanyelvű, államilag finanszírozott képzésben részt vevő hallgató részére - lehetőség szerint legalább a felsőfokú tanulmányok első két évében - biztosítani kell a magyar nyelv tanulásának lehetőségét. A nem magyar anyanyelvű, magyar nyelvű képzésben részt vevő hallgató esetében az Ftv. 95. §-a (4) bekezdésének b) pontjában előírt nyelvismeretként a magyar nyelvtudást kell figyelembe venni.

A Külföldi Rendelet 10.§ (4) bekezdésében foglalt nyelvtanítási feladatokat a Bölcsészettudományi Kar látja el.

KülfR. 10.§

(5) Részképzés és általános továbbképzés esetében az ösztöndíjas kielföldi a fogadó felsőoktatási intézménnyel előzetesen egyeztetett tanulmányi programban foglaltak szerint folytathat tanulmányokat.

SR. 4.§

(3) A hallgató résztanulmányokat tanulmányi és vizsgakötelezettség előírásával vagy jóváhagyott tanulmányi, kutatói programmal folytathat.

A részképzésben részt vevő hallgatók fogadónyilatkozatát, a szakmailag illetékes kar, illetve tanszék támogatása esetén a Rektori Hivatal adja ki.

6. SZÁMÚ MELLÉKLET

JUBILEUMI OKLEVELEK ADOMÁNYOZÁSÁNAK SZABÁLYAI

Ftv. 100.§ (4)

A felsőoktatási intézmény arany, gyémánt, vas, illetve rubin díszoklevelet adományozhat annak, aki oklevelét 50, 60, 65 vagy 70 éve szerezte, közmegebecsülésre méltó, megfelel a felsőoktatási intézmény Szabályzatában foglalt követelményeknek, és így a felsőoktatási intézmény hírnevét öregbítette.

A jubileumi oklevél adományozásának feltételeit a kari szabályzatok állapítják meg.

A jubileumi oklevél adományozásáról az érintett kar tanácsa határoz.

A jubileumi oklevél adományozásával kapcsolatos költségeket az érintett kar fedezi.

A jubileumi oklevelet a rektor és a felterjesztő kar vezetője írja alá.

A jubileumi oklevél átadására ünnepi tanácsülés keretében vagy a kari szabályzat szerint más ünnepélyes alkalomkor kerül sor.

7. SZÁMÚ MELLÉKLET

FOGALOMGYŰJTEMÉNY

A Szabályzatban és a Szabályzat alkalmazása során használt fogalmak, és meghatározásuk:

ajánlott szakpár

olyan szakpár, amely nem kötött, de az Egyetem a tantervben, képzési tervben és a kurzuskínálatban biztosítja a szakok együttes elvégezhetségét

alapozó modul

azon tantárgyak és ismeretek rendezett összessége, melyek elsajátítása nélkülözhetetlen más, az adott szak sajátosságait meghatározó ismeretkörök, illetve modulok szempontjából, illetve amelyekre más (szak)modulok (elsősorban a szakcsoporton belüli szakok moduljai) is ráépíthetők

alapvizsga

a további tanulmányok előfeltételeként előírt, tanórához (kontaktórához) nem kötött vizsga, amelynek tartalmi követelményeit a tanterv rögzíti;

(129/2001.(VII.13.) Korm. rendelet)

beiratkozási időszak

a szorgalmi időszak első hete, amikor a hallgatóknak az iratkozási nyilatkozatukat meg kell tenniük

diplomamunka

ld. záródolgozat

ECTS (European Credit Transfer System)

európai kreditátviteli rendszer, mely megkönnyíti az ECTS alapelveit vállaló intézmények hallgatói számára az európai felsőoktatási intézmények közötti nagyobb hallgatói mozgásszabadságot

egyéni hallgatói tanulmányi munkaidő

a hallgatói tanulmányi munka azon része munkaórákban kifejezve, melyet a hallgató átlagosan a tanórán (kontaktórán) kívül önállóan végez a tananyag elsajátítása és a követelmények teljesítése érdekében (beleértve a vizsgaidőszakban a tanulásra fordított időt)

egyéni tanrend

az intézményi tanulmányi és vizsgaszabályzat, valamint a tantervi előírások lehetőséget adhatnak a hallgatónak arra, hogy minden tanulmányi időszakra - a szabályzatokban és tantervekben meghatározott feltételek mellett - egyénileg válasszon a felajánlott tanulmányi kötelezettségek közül

elbocsátás

a hallgató szakos tanulmányainak tanulmányi okból történő megszüntetése

elemi alapozó tárgy

olyan, a tanterv által meghatározott tárgy, mely esetében a hallgató az ismeretekből beszámolóval is számot adhat, és ezzel a részvétel alól felmentést kaphat

előadás

olyan tanóra, amelynek során elsődlegesen az oktató szóbeli magyarázata segíti az ismeretek elsajátítását

előfeltétel

a tantervi egység felvételének feltétele, legfeljebb három elvégzett tantervi egység

előhospitálás

a tanítási gyakorlatnak a tanári munka megismerésére és elemzésére szolgáló időszaka

erős előfeltétel

olyan előfeltétel, melynek teljesítése a tantervi egység felvételének feltétele

feladatmegoldó gyakorlat

olyan gyakorlat, amelyen a hallgatók speciális eszköz használata nélküli feladatmegoldást gyakorolják

gyakorlat

olyan kurzus, amely gyakorlati órákból áll

gyakorlati óra

olyan tanóra, amelynek során a hallgatók önálló munkavégzése is követelmény

gyakorlati jegy

gyakorlatot lezáró érdemjegy

gyakorlóiskola

az Egyetem közoktatási intézménye, melynek e feladatán túl a tanári képzés gyakorlati részében, a tanárjelöltek iskolai munkára való felkészítésében van képzési feladata

gyakorlóiskolai tanítási gyakorlat

az iskolai gyakorlat egyik fajtája, melynek keretében a tanárjelölt csoportos nevelési-oktatási gyakorlatban (hospitálásban) vesz részt, valamint önállóan készül föl és tart meg tanítási órákat a gyakorlóiskolában vagy más, erre kiválasztott iskolában, vezetőtanár felügyeletével

gyenge előfeltétel

olyan előfeltétel, melynek teljesítése a tantervi egység teljesítésének a feltétele és nem a felvételének

hallgatói jogviszony

a felsőoktatási intézmény és a magányszemély közötti jogviszony, melyhez speciális jogok és kötelezettségek fűződnek

(összes) hallgatói tanulmányi munkaidő

átlagos (tehetségű, felkészültségű, átlagosan elvárható teljesítménnyel tanuló) hallgató számára a tanulmányi munka sikeres elvégzéséhez (átlagos körülmények között) szükséges idő munkaórákban kifejezve, vagyis a tanóra (kontaktóra) és az egyéni hallgatói tanulmányi munkaóra együtt

hallgatói munkaóra

a szakmai ismeretek elsajátításához szükséges, a hallgató által egyénileg felhasznált tanulmányi idő

integrált szakdolgozat

a tanári képzést lezáró szakdolgozat azon típusa, amely a tanári képzéssel együttesen végzett, alapképzési, szakterületi szakon

beadott szakdolgozatként vagy annak egy részeként felel meg a tanári képzés szakdolgozatával kapcsolatos követelményeknek

intézmény

az egyetem, illetve a főiskola, a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 1. számú mellékletében felsoroltak szerint

iratkozási lap

a hallgatók beiratkozására, létszámnnyilvántartására és az első beiratkozás után beállott adatváltozások feltüntetésére szolgál (134/1964. MM utasítás)

iskolai gyakorlat

a tanári képzés egyik tanulmányi területe, iskolában vagy más oktatási-nevelési intézményben végzett, rendszerezett, gyakorlati tapasztalatszerzés a nevelő-oktató munka megfigyelésével, önálló végzésével; két fajtája a gyakorlóiskolai tanítási gyakorlat és a külső iskolai gyakorlat

javítás felülvizsgálata

a hallgató írásbeli dolgozatában foglaltak hallgató kérésére történő ismételt értékelése, a javítási hibák korrigálásának lehetősége

képesítővizsga

a tanári képzést lezáró szóbeli vizsga, illetőleg más, szakterületi, szakzáró vizsga önálló része

képzési forma

alapképzés, kiegészítő alapképzés, oklevéllel rendelkezők számára hirdetett alapképzés, szakirányú továbbképzés, akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzés

képzési terv

a szak tantervének egy adott tagozaton, egy adott képzési formában történő teljesítését lehetővé tevő követelményrendszer

kiegészítő alapképzés

a főiskolai szintű végzettség és szakképzettség megszerzése után ugyanazon a szakon szerzett egyetemi végzettség és szakképzettség, továbbá főiskolai vagy egyetemi végzettségre épülő, tanári képesítés megszerzésére irányuló képzés

kihagyás

a hallgató nem iratkozik be, és hallgatói jogviszonya szünetel

kivételes tanulmányi rend

a kérelem alapján a tanulmányi követelmények teljesítésére vonatkozó speciális feltételrendszer

kollokvium

előadást lezáró számonkérés

kötelező szakpár

annak előírása, hogy egy szak mellett másik szakot is el kell végezni

kötelező tantervi egység

olyan tantervi egység, melynek elvégzése nélkül a végbizonyítvány nem adható ki, és a hallgató a teljesítéshez nem választhat a különböző tantervi egységek közül

kötelezően választható tantervi egység

olyan tantervi egység, melynek elvégzése nélkül a végbizonyítvány nem adható ki, és a hallgató a teljesítéshez különböző tantervi egységek közül választhat

kötött szakpár

két szak együttes végzésének előírása

közoktatási gyakorlat

olyan, közoktatási intézményben elvégzendő gyakorlat, melynek során az intézmény pedagógusai irányítják a hallgató munkáját, a szakterület kijelölt oktatóinak szakmai közreműködésével

kredit

a tanulmányi kötelezettségek teljesítésére irányuló hallgatói tanulmányi munka mértékegysége, az összes hallgatói tanulmányi munkaidővel arányos mérőszám; a Kreditrendeletnek és a nemzetközi konvenciónak megfelelően 30 munkaóra jelent 1 kreditet

kreditallokáció

a tantervben szereplő tanulmányi kötelezettségek teljesítéséhez átlagosan szükséges összes hallgatói tanulmányi munka megállapítása és az annak megfelelő kreditek hozzárendelése

kreditgyűjtés (kreditakkumuláció)

kreditek gyűjtése a tanulmányok végzése során. Minden egyes tanulmányi időszakban a megszerzett kreditek hozzáadódnak a korábban megszerzett kreditekhez mindaddig, amíg a hallgató az összes, az oklevél megszerzéséhez (a kötelezően elsajátítandó ismeretanyaghoz rendelt krediteket is magába foglaló) előírt számú kreditet el nem éri

kreditindex

a tanulmányokat értékelő mutató,

kritériumfeltétel

olyan feltételek összessége, amelyek nélkül a hallgató bizonyos tanulmányai nem folytathatóak; kritériumfeltétel teljesítéséért kredit nem jár

kritériumtárgy

olyan tantervi egység, melynek teljesítése nélkül a hallgató bizonyos tanulmányai nem folytathatóak

kurzus

a tanegység teljesítésére egy adott tanulmányi időszakban meghirdetett, adott oktató által adott helyen, időpontban, adott periódicitással megtartott foglalkozások összessége

külső iskolai gyakorlat

az iskolai gyakorlat egyik fajtája, melynek keretében a tanárjelölt valamely oktatási-nevelési intézményben, nem gyakorlóiskolában, mentortanár irányításával és értékelésével egyénileg vesz részt az intézmény mindennapi munkájában

laboratóriumi gyakorlat

olyan gyakorlat, melynek során speciális műszereket és eszközöket használnak a hallgatók

leckekönyv

a felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányok igazolására szolgáló eredeti okirat (134/1964. MM utasítás)

megszakítás

a hallgatói jogviszony szünetelése

mentortanár

a külső iskolai gyakorlatban a tanárjelölt egyéni gyakorlati munkáját segítő, irányító és értékelő, e feladatra az Egyetem által felkészített és felkért pedagógus

mintatanterv

a tantervben szereplő tárgyak olyan elosztása félévekre, amelyet átlagos ütemben haladni akaró hallgató úgy követhet, hogy eleget tesz minden tantárgy felvételénél az előtanulmányi követelményeknek, minden félévben 30 (± 3) kreditet teljesít, és tanulmányi követelményeit a képesítési követelményekben meghatározott képzési idő alatt fejezi be

mintatantervtől elmaradt hallgatók száma

azon hallgatók száma, akik számára egy tanegység teljesítése kötelező vagy kötelezően választható és a tanegységet nem végzik el a mintatantervben megjelölt félévig

mintatanterv szerinti előrehaladás lehetősége

a mintatantervben szereplő tanegységek ütközés nélküli felvételére vonatkozó lehetőség

mintatanterv szerinti tárgyfelvétel

a mintatantervben szereplő tanegységek a mintatantervben meghatározott félévben történő felvétele, mely független attól, hogy a hallgató más kurzusokat a mintatantervtől eltérően vesz fel

modul

a szak tantervét alkotó legfelsőbb szintű egység, amely olyan tantárgyakat, részmodulokat foglal magában, amelyek tematikailag, a szak képzési célját illetően vagy valamilyen specializáció céljából rokon ismereteket, vagy több szak közös ismeretanyagát foglalják össze; a modulok lehetnek egymásra épülők, egymást helyettesítők, egymást tartalmazhatják;

nem szakmai tantervi egység

olyan tanegység, mely a szak elvégzéséhez nem előírt;

nyelvi alapvizsga

a nyelvszakokon a szak nyelvéből letett olyan - általában több előfeltételre támaszkodó - vizsga, amely az alapvető nyelvi

készségek és ismeretek meglétét ellenőrzi; egyes tantervekben nyelvi szűrővizsga vagy etalonvizsga néven vagy más alkalmas elnevezéssel is szerepelhet

nyelvi záróvizsga

nem nyelvszakokon - vagy nyelvszakokon nem a szak nyelvéből letett - olyan, általában kritériumfeltétel-jellegű vizsga, amely az alapvető nyelvi készségek és ismeretek meglétét ellenőrzi

oklevél

a felsőfokú végzettséget és szakképzettséget igazoló okirat

oklevél melléklete, oklevél melléklet

az oklevél melléklet olyan okirat, mely tanúsítja az oklevél megszerzése során elvégzett tanegységeket, azok adataival együtt

oklevél-mintalap

a dékáni (főigazgatói) hivatal által kitöltött kézirat, az oklevél kiállításához (134/1964. MM utasítás)

oklevél nyilvántartó könyv

az intézmény által kiadott oklevelek nyilvántartására szolgáló, nem selejtehető (200 lapos) könyv, amit a rektori (igazgatói) hivatal vezet és minden naptári év végén lezár (134/1964. MM utasítás)

önálló szakdolgozat

a tanári képzést lezáró szakdolgozat azon típusa, amely a tanári képzéssel együttesen végzett, alapképzési, szakterületi szakzárásától függetlenül, önmagában készül, és felel meg a tanári képzés szakdolgozatával kapcsolatos követelményeknek

párhuzamos felvételi kötelezettség

annak előírása, hogy két (vagy több) tanegységet ugyanazon félévben kell elvégezni

pedagógus

a közoktatási intézmények megfelelő szakmai tevékenységet végző dolgozó (tanár, tanító, óvodapedagógus, pszichológus, konduktor, stb.)

program

tanegységek olyan egysége, melyek egy adott specializált szakterületi ismeretek elsajátítását teszik lehetővé

regisztráció

a tanári képzésben való részvételnek - a szakterületi alapképzési szak jellegétől függő - automatikus vagy külön eljárás keretében történő engedélyezése, melyet a TatoK-nál kell kezdeményezni

regisztráció előtti képzési szakasz

a tanári képzés azon első, alapozó képzési szakasza, amelynek tanegységeit a tanári képzésre való regisztráció nélkül is lehet teljesíteni azon hallgatóknak, akiknek - szakjuk jellegénél fogva - egyébként külön szükséges regisztráltatniuk a tanári képzésre

regisztráció utáni képzési szakasz

a tanári képzésnek a regisztrációt előtti képzési szakaszt követő része, mely tanegységeinek teljesítése - az erre kötelezett hallgatóknak - a képzésre való külön regisztráció nélkül nem lehetséges

szabadon választható tantervi egység

olyan tantervi egység, melynek elvégzése a végbizonyítvány megszerzéséhez nem kötelező (az érte kapott kredit természetesen beszámítható)

szakdolgozat

ld. záródolgozat

szakmai gyakorlat

olyan, a hallgató által elsajátítandó szakmához tartozó feladatok elvégzését élethű körülmények között biztosító gyakorlat, melynek során a hallgató munkáját a gyakorlati helyszín alkalmazottja(i) irányítja (irányítják)

szakmai tanegység

olyan tanegység, melynek teljesítése a szakon elő van írva;

szakmódszertan

a tanári képzés egyik tanulmányi területe, melynek célja a szakterületi alapképzési szakhoz, az ezzel rokon szakokhoz kapcsolódó iskolai tantárgyak, műveltségi területek oktatásának, ennek tartalmi, elméleti, metodikai, oktatástechnikai témaköreinek az elsajátítása (más néven: tantárgypedagógia)

szakterületi alapképzési szak

a tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzés egyik, vagy önállóan is, vagy csak a tanári képzéssel együtt végezhető része, mely meghatározza a tanári végzettség szakmai irányultságát, s melynek elvégzése nélkül nem szerezhető tanári képesítés

számítógépes gyakorlat

olyan gyakorlat, melynek során a hallgatók számítógépet használnak a feladat elvégzéséhez, azonban más speciális műszert nem igényelnek

személyi iratgyűjtő

a hallgatóra vonatkozó összes személyi iratok, okiratok, jellemzések, határozatok stb. gyűjtője (134/1964. MM utasítás)

szeminárium

olyan gyakorlat, amely elsődlegesen a hallgató és az oktatói közötti szóbeli kommunikációra épül

szigorlat

szakmai ismeretek átfogó, szintetizált ismeretét számon kérő vizsga (a záróvizsga előtti időszakban)

szigorlati jegyzőkönyv

többtárgyas szigorlatok eredeti, nem selejtezhető bizonylata (134/1964. MM utasítás)

szorgalmi időszak

a tanórák megtartására szolgáló 15 hetes időszak

tanár szak

az egyetemi és a főiskolai szintű, alapképzési szakok azon típusa, melyben a szakterületi alapképzési szak és a tanári képzés követelményei együttesen, elválaszthatatlanul vannak meghatározva, melynek keretében csak tanári képzés szerezhető

tanárképes szak

az egyetemi szintű, alapképzési szakok azon típusa, mely önállóan is elvégezhető, de a tanári képzés egyidejűleg vagy - kiegészítő alapképzés keretében - utólag történő elvégzésével a hozzá mint szakterületi alapképzési szakhoz kapcsolódó, tanári képzés is szerezhető

tanárképzés

a tanári képzés megszerzésére irányuló képzés, mely a szakterületi alapképzési szakon folytatott képzésből, valamint a tanári képzésből áll

tanári képzés

tanári képzés megszerzésére irányuló, a szakterületi alapképzési szakon túl elvégzendő képzés, melynek követelményeit a 111/1997. (VI. 27.) Korm. rendelet a tanári képzés követelményeiről határozza meg

tanárjelölt

a tanári képzésben részt vevő, az iskolai gyakorlatokat végző hallgató

tanegység

egy minősítéssel záruló, tovább nem bomló, általában egy féléves időszak alatt teljesíthető adott szakmai követelmény

tanegység jellege

a tanegységek egy jellemzője, mely leírja a tanegység megvalósítását: tantárgy, szigorlathoz rendelt tanegység, terepgyakorlat, szakmai gyakorlat, közoktatási gyakorlat, záródolgozat

tanóra (kontaktóra)

a tantervben szereplő tanulmányi kötelezettségek oktató közreműködését igénylő foglalkozásainak való részvétel ideje

tantárgy (tárgy, tanegység, kompetencia-modul)

a szak tantervi felépítésének szakmai alapegysége, amelyhez felvételi és teljesítési feltételek köthetők

tantárgypedagógia

ld. szakmódszertan

tanterv

a képzési követelmények teljesítését lehetővé tevő követelményrendszer

tantervi egység

a modul, a tanulmányi egység, a tanegység

tanulmányi átlag

a hallgató tanulmányainak minősítő mutatója, meghatározott időszakra számolható.

tanulmányi egység

összetartozó szakmai tartalmú tanegységek összessége

tanulmányi időszak (félév)

az az időszak, amelyre a hallgató beiratkozik, tantárgyakat vesz fel (a mintatanterv alapján, vagy attól eltérően, de az előtanulmányi rendet betartva), és a tanulmányi időszak befejezéséig eleget tesz az egyes tantárgyak tanulmányi követelményeinek

tanulmányi ügy, eljárás

a hallgató kezdeményezésére vagy hivatalból indított tanulmányi tárgyú eljárás, ide nem értve a hallgató tudásának értékelését

tárgyfelvétel

az elvégezni kívánt kurzusokra történő jelentkezés, és azok indexbe történő bejegyzése

tárgyfelvételi időszak

a szorgalmi időszak első két hete, amikor lehetőség van a tárgyfelvétellelre

társított szakok

azok az egyetemi és főiskolai szintű szakok, amelyeken első alapképzésben a tanulmányokat egy másik szakkal egyszerre (meghatározott szakokon két félév más szakon folytatott tanulmányok után) kell megkezdeni és befejezni

terepgyakorlat

olyan gyakorlat, melynek során a hallgatók csoportja oktatói irányítás mellett a természetes környezetben szerzi meg és gyakorolja a szakmai ismerteket

törzskönyv

a leckekönyv adatainak hiteles másolati nyilvántartása, a leckekönyv- és az oklevélmásolatok nem selejtezhető bizonylati alapja (134/1964. MM utasítás)

törzskönyvi névmutató

a hallgatók betűszerinti nyilvántartására és a törzskönyvek kezelésének megkönnyítésére szolgáló, nem selejtezhető segédkönyv (134/1964. MM utasítás)

utóvizsga

sikertelen vizsgának ugyanabban a vizsgaidőszakban történő ismételt teljesítési kísérlete

utóvizsgajegy

az utóvizsga engedélyezésére, az utóvizsgadíj lerovására és az eredmény közlésére szolgáló nyomtatvány (134/1964. MM

utasítás)

végbizonyítvány (abszolutórium):

a tantervben előírt vizsgák eredményes letételét és - a nyelvvizsga letételének és szakdolgozat (diplomamunka) elkészítésének kivételével - más tanulmányi követelmények teljesítését, illetve a szakdolgozathoz (diplomamunkához) rendelt kreditpontok kivételével a képesítési követelményekben előírt kreditpontok (ezen belül a kötelező és kötelezően választható tantárgyakhoz rendelt összes kreditpont) megszerzését igazolja, amely minősítés és értékelés nélkül tanúsítja, hogy a hallgató a tantervben előírt tanulmányi és vizsgakövetelménynek mindenben eleget tett. A végbizonyítványt a felsőoktatási intézmény vezetője - karokra tagozódó felsőoktatási intézményben az intézményvezető által átadott hatáskörben a dékán, kari főigazgató - írja alá a hallgató leckékönyvében.

vendéghallgató

más felsőoktatási intézmény hallgatója, aki tanegységek elvégzésére intézményközi megállapodás vagy a tanegységért felelős szervezeti egység vezetőjének eseti engedélye alapján jogosult

vezetőtanár

a gyakorlóiskolai tanítási gyakorlatban a tanárjelölt képzését, gyakorlati munkáját segítő, irányító és értékelő, e feladatra az Egyetem által felkészített és felkért, gyakorlóiskolai vagy külső iskolában dolgozó pedagógus

vizsgaeredmény-nyilvántartó lap

a dékáni (főigazgatói) hivatal által vezetett összesítő nyomtatvány; egy tanulócsoporthoz egy félévi vizsgatárgyainak, összes vizsgaeredményeinek és a szükséges statisztikai adatoknak a nyilvántartására szolgál (134/1964. MM utasítás)

vizsgahalasztás

a vizsgajelentkezés törlése

vizsgaidőszak

a vizsgák letételére szolgáló hét hetes időszak

vizsgakurzus

a szigorlathoz, az alapvizsgához, a nyelvi alapvizsgához és a nyelvi záróvizsgához rendelt tanegység teljesítésének alapegysége; továbbá az a kari szabályzatban biztosítható vizsgalehetőség, amelynek során a kollokviummal záruló kurzust egy korábbi félévben felvevő, de nem teljesítő hallgató a kurzus teljesítését kontaktórák meghirdetése nélkül kísérheti meg.

vizsgalap

egy tantárgy tanulócsoportonkénti vizsgaeredményének nyilvántartására szolgáló nyomtatvány, amelyet a szükségletnek megfelelő példányban a tanszék vagy a dékáni (főigazgatói) hivatal állít ki (134/1964. MM utasítás)

záródolgozat

a képesítési követelmény által előírt tartalmú, a tanulmányok lezárásakor írt dolgozat (más néven: szakdolgozat, diplomamunka)

zárótanítás

a gyakorlóiskolai tanítási gyakorlatot lezáró, önállóan megtartott iskolai tanóra, mely a gyakorlat értékelésének alapjául szolgál

záróvizsga

a felsőfokú iskolai végzettség megszerzéséhez szükséges szóbeli számonkérés, amelynek során a jelöltnek tanúságot kell tennie, hogy a képesítéshez szükséges tudással rendelkezik, és a tanult ismereteket alkalmazni tudja

záróvizsga-jegyzőkönyv

a záróvizsga lefolyásának és a záróvizsga-bizottság határozatának eredeti, nem selejtezhető bizonylata(inak összessége) (134/1964. MM utasítás)

8. SZÁMÚ MELLÉKLET

SZAKOKRA VONATKOZÓ ELŐÍRÁSOK

1.

ETVSz 8. sz. melléklet 1.1. Szakért felelős szervezeti egység lehet

tanszék;

intézet, tanszékcsoport;

kar (több karhoz kapcsolódó képzés esetén az egyik kijelölt kar a szakfelelős).

ETVSz 8. sz. melléklet 1.2. Szakért felelős oktató (szakfelelős) az Egyetemmel teljes munkaidejű közalkalmazotti jogviszonyban álló, oktatói munkakörben foglalkoztatott, tudományos fokozattal rendelkező és a Magyar Akkreditációs Bizottság szakterületi követelményrendszerének eleget tevő személy (a szakos képzést biztosító oktatási szervezeti egység vezetője vagy más megbízott vezető) lehet.

ETVSz 8. sz. melléklet 1.3. A szakfelelős személyét az Egyetemi Tanács a szakért felelős szervezeti egység előterjesztésére, a képzést folytató kar javaslatára bizza meg és menti fel.

ETVSz 8. sz. melléklet 1.4. A szakos képzés szintjeit, célját, a szakon megszerezhető oklevélben szereplő szakképzettséget, a szakhoz rendelt képzési időt (a képzés volumenét), a kurzuskínálati órák és kreditek számát, a képzés főbb tanulmányi területeit, az ismeretek ellenőrzésének sajátosságait a képesítési követelmények határozzák meg.

ETVSz 8. sz. melléklet 1.5. Az 1.1.-1.4. pontokat a 111/1997. (VI. 27.) Korm. rendelet által meghatározott tanári képzésre is alkalmazni kell

1.1. A szak képzésében érintett szervezeti egységek vezetői, a szak oktatásában részt vevő oktatók és egyéb munkatársak fegyelmi felelősséggel tartoznak azért, hogy saját hierarchia szintjükön megfeleljenek a szak képesítési követelményeiben és tantervében előírt követelményeknek. Ezen belül

- a) a Kar és vezetője felel azért, hogy a Karon gondozott szakokon folyó képzés tanterve megfeleljen a képesítési követelményeknek;
- b) a Kar vezetője, illetve a szakért felelős oktató felel
- a) a szak tantervének kidolgozásáért és folyamatos korszerűsítéséért;
- b) azért, hogy a szakon folyó képzés az érvényes tantervnek és az Egyetem által támogatott minőségi követelményeknek megfeleljen.
- c) A szakért felelős oktató munkáját a szak koordinátora segíti.
- d) a tanegységért felelős szervezeti egység vezetője és a tanegységért felelős oktató felelős azért, hogy a tanegység tematikája a tantervben előírtaknak megfeleljen.
- e) a kurzus vezetője felelősséggel tartozik azért, hogy a kurzus tematikája megfeleljen a kurzus elvégzésével teljesíthető tanegység tematikájának.

129/2001. (VII. 13.) Korm. rendelet 1. §

E rendelet alkalmazásában:

h) társított szakok: azok az egyetemi és főiskolai szintű szakok, amelyeken első alapképzésben a tanulmányokat egy másik szakkal egyszerre (meghatározott szakokon két félév más szakon folytatott tanulmányok után) kell megkezdeni és befejezni.

KR 4.§

(6) Párhuzamosan két szakon végzett tanulmányok esetén egy adott tanulmányi kötelezettség sikeres teljesítése hozzájárulhat mindkét szakon a kreditgyűjtéshez.

1.

ETVSz 8. sz. melléklet 2.1. A szak - a képesítési követelmények által meghatározott módon - lehet:

- csak önállóan elvégezhető szak,
- társított szak,
- szakpárban is elvégezhető szak.

ETVSz 8. sz. melléklet 2.2. Csak önállóan elvégezhető szak esetében az előírt szakos tanulmányokat - a kreditelismerés esetének kivételével - nem változtatja meg, ha a hallgató más szakon is tanulmányokat folytat.

ETVSz 8. sz. melléklet 2.3. Kötötten társított szak az a társított szak, amelyen csak adott szak(ok)kal együttesen lehet tanulmányokat folytatni.

ETVSz 8. sz. melléklet 2.4. A szakpárban is elvégezhető szak olyan szak, melyen a tanulmányok önállóan és más szakkal együttesen is végezhető, és a hallgató ezen szakon előírt kötelezettségeit - a kreditelismerés esetén túl is - megváltoztatja a másik szakon folytatott tanulmányok.

ETVSz 8. sz. melléklet 2.5. Kötött szakpáros képzés esetén a hallgató adott szakokon kezdi meg tanulmányait, és ugyanezen a szakokon köteles azt befejezni; kivéve, ha a hallgató önhibáján kívül szakváltoztatásra kényszerül. Kötött szakpáros képzés az, amelyet az

egyetem ilyenként hirdet meg.

ETVSz 8. sz. melléklet 2.6. A képzés kötött szakpáros képzésként történő folytatásának előírásakor nem lehet előírni olyan párosítási feltételt, mely mindenképpen költségtérítéses képzésben való részvételt eredményez.

ETVSz 8. sz. melléklet 2.7. A társított és a szakpárban is elvégezhető szakok esetében a szak tantervében rögzíteni kell, hogy melyek az ún. ajánlott szakpárok, melyek elvégzését az Egyetem támogatja.

ETVSz 8. sz. melléklet 2.8. Az ajánlott szakpárokról az érintett kar(ok együttes) javaslata alapján az Egyetemi Tanács dönt.

TARTALOMJEGYZÉK

I. ÁLTALÁNOS RÉSZ	03
A szabályzat hatálya	03
Értelmező rendelkezések	03
Kari szabályzat	04
Tanulmányi és vizsgaügyekben eljáró szervek	04
A Kari Tanulmányi Bizottság	05
A Kari Kreditátviteli Bizottság	06
Az Egyetemi Kreditátviteli Bizottság	08
A jogorvoslati eljárás	08
ELTE SZMSZ	09
Méltányosság	10
II. A HALLGATÓI JOGVISZONY	10
A hallgatói jogviszony létrejötte	11
Felvétel, átvétel	11
A szakos jogviszony	13
Az alapkar	13
A hallgatói jogviszony megszűnése	14
Szakleadás, szakváltóztatás	14
Elbocsátás	15
Kizárás	15
Törlés a hallgatói névsorból	16
A hallgatói jogviszony szüneteltetése	16
A beiratkozás	17
Kihagyás	18
Vendéghallgatás	18
III. A KÉPZÉSEK SZERKEZETE	20
A tantervi egységek	20
A tanegység	20
Kurzus, vizsgakurzus	21
Szakmai gyakorlat, közoktatási gyakorlat	21
A kredit	21
A tanterv, a képzési terv és a mintatanterv	23
A szak	25
A képzési formák, a képzés időtartama	25

IV. A TANULMÁNYI KÖTELEZETTSÉGEK	27
A tanév rendje	27
A tanegységek bevezetése	28
A kurzusok meghirdetése	29
Előzetes kurzuskínálat	31
Előzetes kurzusfelvétel	31
A végleges kurzuskínálat	31
A kurzusfelvétel	32
Foglalkozások	37
A tanulmányi teljesítmény értékelése, a vizsgák szervezésének szabályai	37
A gyakorlati jegy	41
Kollokvium és szigorlat	42
Az idegen nyelvi követelmények teljesítése	46
A kivételes tanulmányi rend	47
A tanulmányi átlag, a kreditindex	48
Más szakon, más intézményben, a mintatantervtől eltérően folytatott tanulmányok során teljesített tanegységek elismerése	49
V. A SZAKOS TANULMÁNYOK BEFEJEZÉSE	52
A végbizonyítvány (abszolutórium)	52
A záródolgozat (szakdolgozat, diplomamunka)	52
A záróvizsga	55
A sikertelen záróvizsga megismétlése	58
A záróvizsga-bizottság	58
Az oklevél	59
VI. A DÍSZ- ÉS (JUBILAUMI) OKLEVÉL	61
VII. KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK A SPECIÁLIS SZÜKSÉGLETŰ HALLGATÓK KÉPZÉSÉRE	62
VIII. NYILVÁNTARTÁS, INTÉZMÉNYI TÁJÉKOZTATÓ, TANÁCSADÁS	62
IX. HATÁLYBA LÉPTETŐ ÉS ÁTMENETI RENDELKEZÉSEK	63
1. számú melléklet	65
A tanterv és a képzési terv felépítése	65
2. számú melléklet	68
Az egyetemen oktatott szakok és a képzésért felelős szervezeti egységek, oktatók	68
Egyetemi szintű alapképzési szakok	68

Főiskolai szintű alapképzési szakok	69
Tanári képzés (egyetemi és főiskolai szinten)	69
Szakirányú továbbképzési szakok, szakosító továbbképzési szakok	69
3. számú melléklet	70
A (nem gyógypedagógiai) tanári képzés speciális szabályai	70
A tanári képzés formái, felelősségi viszonyok	71
Regisztráció	72
Az iskolai gyakorlatok általános szabályai	73
A gyakorlótanítás általános szabályai	73
A gyakorlóiskolai tanítási gyakorlat	74
A külső iskolai gyakorlat	74
A hallgatók, a vezetőtanárok és a mentortanárok jogai és kötelességei	75
Szakdolgozat	77
Képesítővizsga	77
4. számú melléklet	78
A speciális szükségletű hallgatók tanulmányaik során megillető tanulmányi kedvezmények és az egyetem által biztosított tanulmányi támogatások	78
Különösen súlyos beszédhiba esetében	78
Diszlexia, diszgráfia esetében	79
Diszkalkulia esetén	79
Hallássérült hallgatók esetében	79
Látássérült hallgató (vak, gyengénlátó) esetében	79
Mozgáskorlátozott hallgató esetében	80
5. számú melléklet	81
A külföldi hallgatók tanulmányaira vonatkozó további speciális szabályok	81
6. számú melléklet	82
Jubileumi oklevelek adományozásának szabályai	82
7. számú melléklet	82
Fogalomgyűjtemény	82
8. számú melléklet	93
Szakokra vonatkozó előírások	93
TARTALOMJEGYZÉK	96